

แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

พวงเพชร นรทีทาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

พวงเพชร นรทีทาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE ROI ET

PUANGPET NORATEETHAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2023

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด**
ชื่อนักศึกษา	:	**พวงเพชร นรทีทาน**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**ดร. วิมลพร สุวรรณแสนทวี**

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....
(พระครูศรีวีรคุณสุนทร, ผศ. ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ประธานกรรมการ .....
(ผศ. ดร. จำเนียร พลหาญ)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....
(ดร. วิมลพร สุวรรณแสนทวี)

กรรมการ .....
(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ. ดร.)

กรรมการ .....
(ดร. ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี)

กรรมการ .....
(ดร. พรทิวา ชนะโยธา)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thesis Topic	:	Guidelines for Teaching Management to Increase School Effectiveness under the Secondary Education Service Area Office Roi Et
Student's Name	:	Puangpet Norateethan
Degree Sought	:	Master of Education
Program	:	Educational Administration
Anno Domini	:	2023
Advisor	:	Dr. Vimonporn Suwanseantavee

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Education (Educational Administration)

Dean of Faculty of Education .....
(Phrakhrusrivirakhunsunthorn, Asst. Prof. Dr.)

Thesis Committee :
Chairman .....
(Asst. Prof. Dr. Chumnian Pollaharn)

Member (Advisor) .....
(Dr. Vimonporn Suwanseantawee)

Member .....
(Phrakhruvichitpanyaphorn, Asst. Prof. Dr.)

Member .....
(Dr. Theeraphat Thinsandee)

Member .....
(Dr. Porntiwa Chanayotha)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด**
ชื่อนักศึกษา	:	**พวงเพชร นรทีทาน**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**ดร. วิมลพร สุวรรณแสนทวี**

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด 2) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.67 – 1.00 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า:

1) สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.35 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน และด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน ต่ำสุดคือด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน 2) แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประกอบไปด้วย การจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ความยากง่ายของเนื้อหาปรับตามศักยภาพของผู้เรียน มีการใช้สื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัย หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน การวัดผลและประเมินผลมีความหลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

คำสำคัญ: แนวทาง, การจัดการเรียนการสอน, ประสิทธิผลสถานศึกษา

ABSTRACT

Thesis Topic	:	**Guidelines for Teaching Management to Increase School Effectiveness under the Secondary Education Service Area Office Roi Et**
Student's Name	:	**Puangpet Norateethan**
Degree Sought	:	**Master of Education**
Program	:	**Educational Administration**
Anno Domini	:	**2023**
Advisor	:	**Dr. Vimonporn Suwanseantavee**

The objectives of this thesis research are: 1) to study the current situation, desired situation, and necessary requirements for teaching management in order to increase the effectiveness of educational institutions under the supervision of the Secondary Educational Service Area Office in Roi Et province and 2) to study the strategies and guidelines for teaching management in order to increase the effectiveness of educational institutions under the supervision of the Secondary Educational Service Area Office in Roi Et province. The sample group in this research are 335 school administrators and teachers from secondary schools under the supervision of the Secondary Educational Service Area Office in Roi Et province. The research tool to collect data is a questionnaire with a reliability value of 0.93 and a validity value ranging from 0.67-1.00, and quality-verified interviews. The collected data were analyzed using statistical devices such as frequency, percentage, mean, standard deviation, modified priority needs index ($PNI_{Modified}$) and content analysis.

The results showed that:

1) The current state of teaching management to enhance the effectiveness of education is at a moderate level. The desired state of teaching management to maximize the effectiveness of education is at the highest level, and the overall level of necessity is valued at 0.35. The areas of objective setting for teaching management are the highest, followed by teaching management, content setting for teaching management, and the use of teaching management media. The lowest area is the measurement and evaluation

of teaching management outcomes. 2) Guidelines for teaching and learning management to increase the effectiveness of schools under the Roi Et Secondary Educational Service Area Office consist of teaching and learning management in accordance with the basic education core curriculum, setting objectives in line with learning standards, adjusting the difficulty of content according to the potential of learners, using up-to-date and diverse innovative media suitable for learners, and diverse measurement and evaluation methods that consider individual differences.

Keywords : Guidelines, Teaching and learning management, Effectiveness of educational institutes

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจาก มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้เปิดการเรียนการสอนในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาหาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้เมตตาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาตรวจสอบและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์, นายภูวนาท คำพมัย, นายภูชิต ธีรเมธโยธิน ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยที่ช่วยอำนวยความสะดวกติดตามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ทุกท่าน ที่ได้เมตตาอบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อนนักศึกษาปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มิได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ครอบครัว และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน เพื่อนพี่น้องสาขาการบริหารการศึกษาที่คอยเป็นกำลังใจและให้คำแนะนำ ตลอดจนทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

พวงเพชร นรทีทาน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... **จ**

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... **ฉ**

กิตติกรรมประกาศ..... **ฌ**

สารบัญ..... **ญ**

สารบัญตาราง..... **ฐ**

สารบัญภาพ..... **ฒ**

บทที่

1 บทนำ..... **1**

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 คำถามการวิจัย..... 4

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 4

1.4 ขอบเขตของการวิจัย..... 4

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 5

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ..... 6

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... **9**

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา..... 9

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา..... 24

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน..... 31

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล..... 39

2.5 การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา..... 45

2.6 การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) 69

2.7 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย..... 75

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 86

2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 97

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	98
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	98
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	99
	3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	100
	3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	102
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	102
	3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	103
4	**การวิเคราะห์ข้อมูล**	**106**
	4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	106
	4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	106
	4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	107
5	**สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	**139**
	5.1 สรุปผล	139
	5.2 อภิปรายผล	145
	5.3 ข้อเสนอแนะ	149
บรรณานุกรม		**151**
ภาคผนวก		**160**
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	160
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	163
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try - out)	167
	ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	169
	ภาคผนวก จ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์	179
	ภาคผนวก ฉ เครื่องมือเพื่อการวิจัย	186
	ภาคผนวก ช ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC) ของเครื่องมือเพื่อการวิจัย	198

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก ฌ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเพื่อการวิจัย..... 206
ภาคผนวก ญ ภาพการสัมภาษณ์..... 208
ประวัติผู้วิจัย 212

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	จำนวนอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษาสหวิทยาเขตเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา	51
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด.....	99
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	107
4.2	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดโดยรวม.....	108
4.3	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	109
4.4	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน.....	111
4.5	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน.....	113
4.6	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน.....	115
4.7	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน.....	117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

4.8 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดโดยรวม..... 119
4.9 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการจัดการเรียนการสอน..... 121
4.10 ความต้องการจำเป็น การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน..... 123
4.11 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน..... 125
4.12 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน..... 127
4.13 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน..... 129
4.14 แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด..... 137

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด.... 82

2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 97

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองได้ให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน พอเหมาะในทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นสังคมคุณภาพ สังคมคุณธรรมและสังคมที่สมดุล สามารถบูรณาการชีวิตไทยกับสังคมสากลได้อย่างมีความสุข แนวทางการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จัก รักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติอันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งพาตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และในมาตรา 39 กำหนดว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามหน้าที่ กำหนดในกฎกระทรวง” มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพนั้นจะต้องประกอบด้วยหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนครูและบุคลากรทางการศึกษาและระบบการบริหารจัดการซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญกล่าวคือ หลักสูตรจะต้องมีลักษณะกว้าง ยืดหยุ่นและมีความเป็นสากลทัดเทียมมาตรฐานโลกมีเนื้อหาที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับโลกปัจจุบันและอนาคตเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดและ

พัฒนาหลักสูตรให้ยืดหยุ่นและหลากหลายกับสภาพความเป็นอยู่ที่เป็นจริงของชุมชนหรือสังคม กระบวนการเรียนการสอนจะต้องเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางโดยมุ่งเน้นการค้นคว้าสร้างความรู้ร่วมกับผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง กิจกรรมและสื่อการเรียนสอดคล้องและสัมพันธ์กันส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน บทเรียนต้องท้าทายทางปัญญาคำถามต่าง ๆ ต้องพัฒนาทักษะการคิดอารมณ์และความรู้สึกให้โอกาสในการแสดงออกอย่างอิสระมีความคาดหวังความเป็นเลิศของนักเรียนร่วมกันทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียนและครู มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนของ สมภพ ศรีพูล (2560) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 3 พบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา พบว่า มีระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) หลักการจัดการเรียนการสอนที่ดีในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาพบว่า เนื้อหาการจัดการเรียนการสอน ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี เก่งและมีความสุข 3) การใช้สื่อและเทคนิคการสอน ครูใช้ตาราง / เอกสารประกอบการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนครูใช้สื่อ e-learning มาช่วยเสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 4) กิจกรรมการเรียนการสอนครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ ซักถามปัญหาและแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน 5) การวัดและประเมินผล ครูจัดให้มีการทดสอบย่อยระหว่างเรียนและการทดสอบปลายภาคตามที่กำหนดไว้ เฉลิมพล ศรีรักษ์ (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า บรรยากาศองค์การ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูมีผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีบทบาทในการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ บริหารจัดการหลักสูตรและการสอน พัฒนานักเรียน และพัฒนาครู ส่วนครูต้องเป็นผู้สอนที่สามารถวางแผนการสอน มีความพากเพียร มีความรับผิดชอบ และมีความคิดริเริ่มในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ นอกจากนั้นการสร้างบรรยากาศองค์การที่ดียังเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและครูร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หน่วยงานผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนควรมีส่วนในการช่วยเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้บริหารและครูในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการจัดการศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 60 โรงเรียน ซึ่งจากรายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O – Net) ประจำปีการศึกษา 2564 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ในระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 36.54 จำแนกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ 4 กลุ่มสาระหลักดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 54.50 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 32.10 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 26.64 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 32.90 ซึ่งจะเห็นได้ว่า คะแนนเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มสาระ ต่ำกว่าร้อยละ 50 คะแนนเฉลี่ยคิดแยกตามกลุ่มสาระแล้วผลปรากฏว่า 3 กลุ่มสาระที่มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 และจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O–Net) ประจำปีการศึกษา 2564 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 30.68 จำแนกเป็นกลุ่มสาระ 5 กลุ่มสาระหลักดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 45.61 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 36.16 กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 23.81 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 19.93 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 27.90 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นคะแนนเฉลี่ยรวม หรือคะแนนเฉลี่ยคิดแยกตามกลุ่มสาระแล้วผลปรากฏว่า คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพทางการศึกษา ทั้งในระดับการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมว่าไม่สำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาต่ำ มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูไม่ทันยุคทันสมัย ใช้สื่อการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ การวัดผลและประเมินผลไม่มีความหลากหลาย การกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาไม่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งถ้ามองการบริหารในภาพรวมกลุ่มงานที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือ กลุ่มบริหารงานวิชาการ ที่เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดผลกับผู้เรียนได้สูงสุด แต่ผลที่ปรากฏจากผลสัมฤทธิ์ทำให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีการจัดการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด, 2565)

จากการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับเขตพื้นที่สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้อีก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ที่มีความหลากหลายในเรื่องขนาดโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้เรียน สังคม สภาพแวดล้อมและบริบทสถานศึกษา โดยจะทำการศึกษาใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการ

ใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ครูและบุคคลอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด อันจะนำไปสู่การวางแผนการจัดระบบการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและนโยบายการศึกษาของชาติต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด อยู่ในระดับใด

1.2.2 แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

1.3.2 เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา โดยใช้กรอบแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาได้แก่ ปรัชญา เวสารัชช์ (2545), ทิศนา แขมมณี (2554), ธีระยุทธ รัชชะ (2556), สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557), กุลิสรา จิตรญาวณิช (2562), Ning_sced (2558), Kibler (1970), Dick and Carey (1985), Kemp, Morrison, and Ross (1994), Tyler (1950), Joyce and Weil (2000) โดยเลือกด้านที่มีความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย แล้วสรุปองค์ประกอบของแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผล ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการกำหนด

เนื้อหาการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร

1.4.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2565 จำนวน 60 โรงเรียน มีประชากร ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 2,502 คน (ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด, 2565)

1.4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Samples)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2565 จำแนกตามสัดส่วนของจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครู ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 335 คน (Krejcie and Morgan, 1970) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ศึกษา ปีการศึกษา 2565

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อที่จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอน

1.5.2 ได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีความชัดเจนสามารนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง

1.5.3 ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อประโยชน์ในการวิจัยและช่วยให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.6.1 แนวทาง หมายถึง วิธีการปฏิบัติที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินการต่าง ๆ ที่ให้ผู้ศึกษาได้นำไปศึกษาไปปฏิบัติหรือพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จใน การปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

1.6.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ครูผู้สอนออกแบบการสอนด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกวิชาเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.3 ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษาดำเนินงานใด ๆ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายต่าง ๆ ที่องค์การตั้งไว้ สามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

1.6.4 แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา หมายถึง วิธีการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยครูผู้สอนออกแบบการสอนด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกวิชาจนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายต่าง ๆ ที่องค์การตั้งไว้ สามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ที่ประกอบด้วยการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดมวลประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ลดการสอนแบบบรรยาย เน้นกิจกรรมส่งเสริมตามหลักการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย รูปแบบวิธีการสอนที่เหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหารายวิชา เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่มและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ให้ผู้เรียนได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน

2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการการกำหนดจุดประสงค์ที่แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้หรือจุดประสงค์ทั่วไป เพื่อระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ให้เกิดในผู้เรียนซึ่งมีความครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ และด้านการปฏิบัติ ทำให้ผู้สอนทราบว่าจะสอนเพื่ออะไรสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อเป็นการสอนที่มีจุดมุ่งหมาย เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการวางแผนเตรียมเนื้อหาการสอน สามารถเลือกรูปแบบวิธีการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน

3) ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การเลือก การจัดลำดับเนื้อหา และการกำหนดเนื้อหา ที่มีความทันสมัย เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้สอนทราบว่าจะสอนอะไร ผู้เรียนควรได้รับความรู้หรือประสบการณ์ใดควรได้รับก่อนและมากน้อยเพียงใดบ้าง จะทำให้การสอนมีประโยชน์คุ้มค่ากับเวลาที่ผ่านไปและมีคุณค่าแก่ผู้เรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

4) ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการใช้สื่อ อุปกรณ์ทั้งหลายที่มีความหลากหลาย ทันสมัยและเพียงพอ เป็นตัวกลางในการช่วยนำและถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนหรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา เกิดทักษะกระบวนการสามารถเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุดเกิดความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ อันจะนำไปสู่จุดประสงค์การเรียนการสอน ตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

5) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะความสามารถคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีวัตถุประสงค์ใดที่ยังไม่บรรลุ ซึ่งการวัดและประเมินผลจะมีประโยชน์กับผู้สอนและผู้เรียน ช่วยให้ผู้สอนทราบว่าแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมามีประสิทธิภาพมากหรือน้อย

1.6.5 สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่จริง ณ ขณะนั้นของการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.6.6 สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สภาพที่พึงปรารถนาที่คาดหวังให้เกิดขึ้นของการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.6.7 สถานศึกษา หมายถึง หน่วยงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนเดียวกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

1.6.8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด หมายถึง หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการที่อยู่ในจังหวัดร้อยเอ็ด ดูแลรับผิดชอบสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะระดับมัธยมในจังหวัดร้อยเอ็ด

1.6.9 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

1.6.10 ครู หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติงานสอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

1.6.11 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกเป็น ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

1.6.12 ขนาดสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์แบ่งขนาดของโรงเรียนเป็น 4 ขนาด ดังนี้

1. ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 119 คนลงมา
2. ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 – 719 คน
3. ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720 – 1,679 คน
4. ขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล

2.5 การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา

2.6 การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)

2.7 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

การบริการการศึกษาคือหลักวิชาอันเป็นสาขาหนึ่งที่เกี่ยวพันธ์กับทฤษฎีหลักการกระบวนการและปัจจัยที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินงานของหน่วยงาน องค์การ สังคม และประเทศชาติอย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปตามแนวทางด้านการศึกษาได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของการบริหารและการบริหารการศึกษาสรุปได้ดังนี้

2.1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2548, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันทำกิจการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันโดยการใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 42) การบริหาร หมายถึง การดำเนินการร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ เข้ามามีส่วนสนับสนุนในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

จำเนียร พลหาญ (2553, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง เป็นการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างของกลุ่มบุคคล โดยการดำเนินกิจกรรมนั้นได้ใช้ทรัพยากรในองค์กรอย่างคุ้มค่า ด้วยการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, หน้า 23) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารการศึกษานั้นมักจะอิงอยู่กับความหมายของการบริหารทั่วไป ทั้งนี้เพราะการบริหารทั่วไปมีอิทธิพลต่อการบริหารการศึกษามาโดยตลอดและเนื่องจากศาสตร์การบริหารการศึกษาเริ่มพัฒนามาพร้อม ๆ กับศาสตร์การบริหารอื่น ๆ ดังนั้น นักบริหารการศึกษาตลอดจนนักวิชาการบริหารการศึกษาจึงได้รับเอาแนวคิดหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ ทางการบริหารทั่วไปมาใช้ด้วยเหตุนี้ความหมายของการบริหารการศึกษาจึงสอดคล้องกับความหมายของการบริหารทั่วไปอย่างมิอาจหลีกเลี่ยง ดังตัวอย่างเช่น

1. การบริหารการศึกษา หมายถึง “กิจกรรมที่คนกลุ่มหนึ่งร่วมกันดำเนินการเพื่อทำให้คนอีกกลุ่มหนึ่ง คือ นักเรียนมีความเจริญงอกงามตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร” หรือการบริหารการศึกษา หมายถึง “การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการจัดการในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาหรือองค์การการศึกษา โดยมุ่งให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายหรือตามจุดหมายปลายทางของการศึกษาที่กำหนดไว้”

2. การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรมทั้งในด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน

3. การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้านนับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถพฤติกรรมและคุณธรรมเพื่อให้ค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคลเพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่

เฮอร์ซีย์ แบลนชาร์ด และจอห์สัน (Hersey Blanchard and Johson) (2001, อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม, 2553, หน้า 25) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับบุคคลและกลุ่มบุคคลซึ่งพร้อมด้วยปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ เครื่องมือต่าง ๆ งบประมาณและเทคโนโลยีเพื่อที่จะนำองค์การไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

สรุปความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาบุคคลในองค์กรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความสามารถ ความคิด ความเป็นคนดีเพื่อให้สามารถดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้บรรลุเป้าหมายต่อไป

2.1.2 ขอบข่ายของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายหลักคือ นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นคนเก่ง เป็นคนดีและมีความสุข การที่จะบริหารสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักของสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2559, อ้างถึงใน จันทรานี สวงนนาม, 2553, หน้า 144) ที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญของภารกิจการบริหารสถานศึกษา เรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้

อันดับ 1 การบริหารงานวิชาการ

อันดับ 2 การบริหารรงานบุคคล

อันดับ 3 การบริหารงานกิจการนักเรียน

อันดับ 4 การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ

อันดับ 5 การบริหารงานอาคารสถานที่

อันดับ 6 การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตามหลักการกระจายอำนาจในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 ได้กำหนดให้สถานศึกษาเป็นหน่วยงานรองรับการกระจายอำนาจทางการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นการบริหารรูปแบบใหม่ที่ไม่เคยดำเนินการในบริบทของการจัดการศึกษาของไทยมาก่อน (แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่และสถานศึกษาสำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2555) จึงต้องมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้สถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติมีกรอบการปฏิบัติที่ชัดเจนจะได้ดำเนินการบริหารการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

ในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ดังนั้นขอบข่ายของงานบริหารสถานศึกษาภายหลังการปฏิรูปการศึกษาจึงมี 4 ด้านคือ

1. งานด้านวิชาการ
2. งานด้านงบประมาณ
3. งานด้านการบริหารงานบุคคล
4. งานด้านการบริหารงานทั่วไป

หากเปรียบเทียบกับการแบ่งโครงสร้างของงานบริหารโรงเรียนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเดิมกำหนดไว้ จะพบว่างานการบริหารงานทั่วไปตาม

โครงสร้างใหม่จะรวมเอางานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่และงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเข้าไว้ด้วยกัน รวมทั้งได้เพิ่มเติมงานด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเครือข่ายการศึกษางานวางแผนการศึกษา งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน และงานอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในขอบข่ายของงานวิชาการ งานงบประมาณ และงานการบริหารงานบุคคล มารวมไว้เป็นงานการบริหารงานทั่วไป จึงเห็นได้ว่างานทั้ง 4 ด้านของสถานศึกษาต่างก็มีความสำคัญด้วยกันทั้งสิ้น

การบริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จด้านการจัดการศึกษา ดังนั้นจึงมีนักวิชาการได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับขอบข่ายของงานบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

การวิจัยของมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก (อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม, 2553, หน้า 145-146) ที่ได้จากการสัมภาษณ์ศึกษาธิการจังหวัด (Superintendents of School) สรุปได้ว่า งานบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องกระทำมี 5 ประการ คือ

1. การทำงานประสานกับประชาชนทั้งในชุมชน ในสถานศึกษาประจำท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในส่วนของการศึกษาของจังหวัดและกับนักเรียน

2. การบริหารงานธุรการต่าง ๆ ในสำนักงานศึกษาธิการและในสถานศึกษา

3. การบริหารและพัฒนาอาคารสถานที่และบริเวณสถานศึกษาตลอดจนการซ่อมแซมจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ สำหรับอาคารสถานที่และบริเวณเหล่านั้น

4. การบริหารงานด้านวิชาการ ได้แก่ หลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอนและโครงการทางวิชาการอื่น ๆ ของโรงเรียน

5. การให้บริการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาโดยทั่วไปและช่วยเหลือพัฒนาวิชาการศึกษาตลอดจนอาชีพนักบริหารให้ก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับนับถือ

แรมซีเยอร์ และคณะ (Ramseyer, et al., n.d, อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม, 2553, หน้า 146) ได้ทำการวิจัยให้ฝ่ายการศึกษาของรัฐต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาสรุปการบริหารการศึกษามี 8 ประการตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน
2. งานปกครองนักเรียน
3. งานการเป็นผู้นำชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
4. งานบริหารบุคคลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของฝ่ายการศึกษาทั้งที่เป็นครูและมิใช่ครู
5. งานบริหารอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน
6. งานจัดการอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน
7. งานจัดระบบบริหารสถานศึกษาให้ถูกต้องตามหลักการบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพ
8. งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการต่าง ๆ ของสถานศึกษา

โรเบิร์ต เอส. ฟิสก์ (Robert S. Fisk, 1972, อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม, 2553, หน้า 146-147) สรุปว่าภารกิจของผู้บริหารการศึกษาที่ต้องปฏิบัติมีเพียง 4 ประการเท่านั้น คือ

1. การบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ (Responsibilities Relating to the Community)

2. การบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการขยายหรือปรับปรุงโอกาสทางการศึกษาหรืองานในด้านวิชาการ (Improvement of Educational Opportunity)

3. การบริหารงานบุคคลทุกประเภทนับตั้งแต่การแสวงหา การบรรจุแต่งตั้งการพัฒนา และปรับปรุงครู เจ้าหน้าที่และนักเรียนตลอดจนการให้พ้นจากงานหรือจากโรงเรียนของบุคคลทุกประเภท (Obtaining Developing and Improving Personnel)

4. การบริหารธุรการ การเงิน อาคารสานที่ บริเวณและบริการต่าง ๆ (Providing And Maintaining Funds and Facilities)

โดยแท้จริงแล้วงานบริหารสถานศึกษานั้นไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ภาระหน้าที่ของผู้บริหารและงานที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติย่อมต้องมีงานทุกอย่างที่เหมือนกันทั้งสิ้น โดยงานวิชาการเป็นงานหลัก ซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ ส่วนงานอื่น ๆ นั้นเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมาและเป็นงานสนับสนุน มีผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ยึดถือเอางานวิชาการเป็นหลักในการบริหารและมีความเป็นผู้นำทางวิชาการจะนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จได้ (Effective School) ตรงกันข้ามกับผู้บริหารที่ไม่เห็นความสำคัญของงานวิชาการอาจเป็นเพราะไม่มีความรู้ความสามารถขาดทักษะและประสบการณ์ทางวิชาการ มองเห็นงานอื่นสำคัญกว่างานวิชาการ จึงไม่สามารถที่จะนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายได้ ดังนั้นองค์การที่มีสถานศึกษาอยู่ในสังกัด จึงต้องมีการกำหนดขั้นตอนในการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ได้ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 (มาตรา 52) กำหนดให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงโดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาใหม่อย่างต่อเนื่อง โดยรัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ ดังนั้น หลักสูตรการผลิตครูในระดับปริญญาตรี จึงพัฒนาจากระยะเวลา 4 ปี มาเป็น 5 ปี โดยกำหนดให้ปีที่ 5 เป็นปีแห่งการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ได้มาตรฐานวิชาชีพ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาก็จำเป็นต้องมีคุณสมบัติ ตามหลักเกณฑ์ มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ

จำเนียร พลหาญ (2553, หน้า 8) ได้กล่าวถึง การบริหารในยุคการบริหารเชิงมนุษย์สัมพันธ์ จากแนวคิดของแมรี่ พาร์เคอร์ ฟอลเลต (Mary Parker Follett) สรุปได้ดังนี้ ฟอลเลต เชื่อว่าการรู้จักจิตใจคนจะทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานนำไปสู่เป้าหมายการทำงานที่ดีซึ่งสรุปหลักการร่วมมือในการทำงานดังนี้

1. แต่ละแผนกขององค์กรใด จะต้องมีความร่วมมือในแนวราบ แทนที่จะเป็นความร่วมมือในแนวตั้งโดยผ่านทางผู้บริหารสูงสุดขององค์กร

2. ความร่วมมือจะต้องมีทั้งในขั้นวางแผนและขั้นนำแผนออกปฏิบัติ

3. ความร่วมมือไม่ใช่ทำเป็นครั้งคราว แต่จะต้องทำอย่างต่อเนื่อง

จอมพงศ์ มงคลนิช (2555, หน้า 30) ได้กล่าวไว้ว่า ภารกิจในการบริหารงานการศึกษาหรืองานบริหารการศึกษา สามารถจำแนกออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. การบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนตั้งแต่การจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศการสอน เป็นต้น

2. การบริหารงานธุรการเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการเงิน วัสดุครุภัณฑ์ สถานที่ งานสารบรรณ งานบริการต่าง ๆ เป็นต้น

3. การบริหารงานบุคคล เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล เริ่มตั้งแต่การสรรหาคนหรือครูมาทำงาน การจัดบุคคลเข้าทำงาน การธำรงรักษาและการเสริมสร้างขวัญกำลังใจการพัฒนาบุคลากร และการให้บุคคลพ้นจากการทำงาน

4. การบริหารกิจการนักเรียน เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับตัวนักเรียน เช่น การปฐมนิเทศนักเรียน การปกครองนักเรียน การจัดบริการแนะแนว การบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การจัดกิจกรรมทั้งด้านดนตรี และกีฬา เป็นต้น

5. การบริหารงานด้านสัมพันธ์กับชุมชน เป็นการบริหารงานเกี่ยวกับการสัมพันธ์กับชุมชน เช่น การสอนให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากโรงเรียนไปเผยแพร่ในชุมชน หรือการนำเอาความรู้จากชุมชนมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน เป็นต้น

ดังนั้นสรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารการศึกษา คือ งานเกี่ยวกับกรอบแนวคิด และขอบข่ายในการบริหารงานเพื่อเป็นการพัฒนางานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพในการจัด การเรียนการสอนที่ผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาคิดค้น หรือสร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน และนำไปสู่เป้าหมายในการทำงานที่ดี โดยมุ่งให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาหรือสถานศึกษาที่กำหนดไว้

2.1.3 ทฤษฎีของการบริหาร

ทฤษฎีเป็นแนวความคิดหรือความเชื่อที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์มีการทดสอบและการสังเกตจนเป็นที่แน่ใจและเป็นข้อสรุปอย่างกว้างที่พรรณนาและอธิบายพฤติกรรมการบริหารองค์กรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบถ้าทฤษฎีได้รับการพิสูจน์บ่อยๆก็จะกลายเป็นกฎเกณฑ์ทฤษฎีเป็นแนวความคิดที่มีเหตุผลและสามารถนาไปประยุกต์และปฏิบัติได้ทฤษฎีมีบทบาทในการให้คำ อธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ และชี้แนะการวิจัยในเรื่องนั้น ๆ ดังทฤษฎีต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการบริหารแบบราชการ (Bureaucratic Management) หรือทฤษฎีองค์การแบบราชการเป็นทฤษฎีที่ Max Weber นักสังคมวิทยาและนักเศรษฐศาสตร์ชาวเยอรมันเป็นผู้คิดค้นขึ้นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 โดย Max Weber มีความเชื่อเกี่ยวกับทฤษฎีนี้ว่ามนุษย์ทุกคนมีพฤติกรรมที่ขี้เกียจและขยันการที่ในองค์กรมีผู้บริหารจะทำให้กลุ่มบุคคลร่วมมือปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ดียิ่งขึ้นและจะต้องมีองค์กรหรือหน่วยงานแบบ “ระบบราชการ” การจัดองค์การให้มีการลดหลั่นในการบังคับบัญชามีกฎเกณฑ์กำหนดการปฏิบัติงานมีการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ตัวบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งและมีการเลือกบุคคลเข้าปฏิบัติงานโดยยึดหลักคุณวุฒิและความสามารถเป็นสำคัญแนวคิดของ Max Weber จึงได้กลายเป็นทฤษฎีองค์การหรือการบริหารแบบระบบราชการขึ้นการบริหารราชการในปัจจุบันมีรากฐานมาจากทฤษฎีองค์การขนาดใหญ่ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2548)

1.1 การแบ่งงานตามแนวราบเพื่อให้เกิดความชำนาญเฉพาะอย่าง

1.2 การแบ่งงานตามแนวตั้งหรือสายการบังคับบัญชาเพื่อควบคุมงานตามแนวราบให้ถูกต้องและมีผู้บังคับบัญชาสูงสุดคอยควบคุมให้การปฏิบัติงานได้ประโยชน์ตรงตามเป้าหมายหลักขององค์การ

1.3 การปฏิบัติงานโดยยึดลายลักษณ์อักษรเพื่อการปฏิบัติที่แน่นอนชัดเจนแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้ปฏิบัติงานก็สามารถปฏิบัติงานได้ทันที

1.4 ยึดมั่นในกฎระเบียบเพื่อการปฏิบัติในแบบแผนเดียวกัน

1.5 การเลื่อนตำแหน่งยึดหลักความอาวุโสและความสามารถเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจรวมทั้งเป็นหลักประกันแก่ผู้ปฏิบัติงานว่าจะได้เลื่อนระดับสูงขึ้นเมื่อเป็นผู้อาวุโสและมีความสามารถ

1.6 แยกผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์องค์การ

2. ทฤษฎีการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) ทฤษฎีการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ของTaylorเป็นทฤษฎีดั้งเดิมหรือที่เรียกว่าทฤษฎีคลาสสิค (Classical Theory) ที่มีความสำคัญและเป็นแนวความคิดในการบริหารงานที่นิยมใช้กันอยู่ทั่วโลกโดยเฉพาะในวงการอุตสาหกรรมเนื่องจากเป็นแนวคิดที่กำหนดหลักเกณฑ์การทางานอย่างเป็นระบบโดยใช้หลักการทาง

วิทยาศาสตร์ที่สามารถวัดและอธิบายได้จึงทำ ให้ทฤษฎีนี้ถูกนำ ไปประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่องอย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้มีข้อวิจารณ์ที่ไม่ให้ความสำคัญกับ “คน” ในองค์การ Taylor พยายามสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในการทำงานอย่างเป็นรูปธรรมขึ้นมาเป็นครั้งแรกอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน (นพปฎล สุนทรนนท์, 2547) นอกจากนี้ Taylor ยังแสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของคนงานอย่างตรงไปตรงมาโดยเห็นว่าหากปล่อยให้ทุกคนทำงานตามสบายแล้วคนงานมักจะไม่ทำงานจึงได้ใช้หลักการจ่ายค่าจ้างตามผลงานเข้ามาแก้ไขปัญหาหากเราจะนำเอาทฤษฎีนี้มาใช้เราต้องนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ขององค์การนั้น ๆ เป็นสำคัญและควรนำ หลักการบริหารเพื่อการเพิ่มผลผลิตซึ่งเป็นแนวความคิดที่ใช้แพร่หลายไปทั่วโลกซึ่งได้อาศัยหลักการของทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานในการอธิบายและเป็นเทคนิคที่สำคัญในการผลักดันการเพิ่มผลผลิตควบคู่ไปกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้ได้ทั้งคุณภาพของงานและคุณภาพชีวิตการทำงานไปพร้อมๆกัน ดังนั้นจึงเชื่อได้ว่าทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ของ Taylor เป็นหนึ่งในทฤษฎีองค์การยุคดั้งเดิมที่ยังคงความเป็นอมตะมาจนถึงปัจจุบันนี้

3. ทฤษฎีการบริหารการจัดการ (Administrative Management) ทฤษฎีการบริหารการจัดการเป็นทฤษฎีของ Fayol ที่เป็นนักบริหารและเป็นนักอุตสาหกรรมชาวฝรั่งเศสได้คิดทฤษฎีการบริหารการจัดการขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1916 โดยเน้นถึงเกณฑ์การบริหารที่เป็นสากลจะนำ ไปใช้กับการบริหารทุกอย่างได้อย่างกว้างขวางเริ่มแรกเขาได้ตีความหมายของการบริหารว่ามีส่วนประกอบของปัจจัย 5 ประการคือการวางแผนเป็นการคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการผลิตขององค์การจึงต้องมีการวางแนวทางการปฏิบัติไว้ล่วงหน้าเช่นการกำหนดการผลิตงานปริมาณต้นทุนเวลาคุณภาพเป็นต้นการจัดองค์การเป็นการจัดโครงสร้างของงานและมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่ผู้ปฏิบัติในแผนกต่าง ๆ การบังคับบัญชาเป็นการกำหนดหรือวางหลักเกณฑ์ในการบังคับบัญชาได้แก่นโยบายกฎระเบียบให้ผู้ปฏิบัติได้ยึดถือเพื่อให้การผลิตเป็นไปตามด้วยความราบรื่นการประสานงานเป็นการกำหนดภาระหน้าที่แผนกต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงกับงานของทุกคนให้ประสานและเข้าก็ได้และการควบคุมเป็นกิจกรรมในการกำกับกิจกรรมการผลิตหรือให้บริการที่ทำให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ (วรพจน์ บุษราคัมวดี, 2552) หลักการทฤษฎีการบริหารการจัดการคล้ายคลึงกับหลักการบริหารแบบวิทยาศาสตร์คือเน้นถึงวิธีการทำงานที่ดีที่สุดและเอาใจใส่ในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาต่างกันตรงการบริหารงานแบบการบริหารการจัดการเน้นการทำงานของผู้บังคับบัญชาส่วนการบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์เน้นที่การทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาถ้าผู้บริหารนำ เอาทฤษฎีทั้งสองประเภทมาใช้ควบคู่กันโดยเน้นการทำงานทั้งของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาจะช่วยให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายได้ราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

4. ทฤษฎีการบริหารงานตามหลักมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Management) การบริหารงานตามหลักมนุษยสัมพันธ์หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการบริหารงานตามหลักพฤติกรรมได้รับ

ความสนใจอย่างจริงจังเมื่อปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมาบรรดานักจิตวิทยานักมานุษยวิทยาและนักสังคมวิทยาได้ให้ความสนใจในการทำงานของคนงานในด้านต่าง ๆ และเชื่อว่าคนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารงานกว่าวิธีการจัดการเพราะคนมีชีวิตจิตใจเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงได้ต้องการขวัญและกำลังใจในการทำงานการที่คนจะทำงานมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ นักทฤษฎีกลุ่มนี้จึงได้ศึกษาคนมากกว่าการจัดการการบริหารตามหลักมนุษยสัมพันธ์ที่ได้รับการยกย่องมากและเป็นต้นกำเนิดของทฤษฎีนี้ชื่อว่าการศึกษาฮอธอร์น (Hawtorn Studies) ผู้ทำการศึกษาคือ Mayo และคณะซึ่งทำการศึกษาที่โรงงานฮอธอร์น (Hawthorn Plant) ใกล้เมืองชิคาโกประเทศสหรัฐอเมริกาการศึกษาทดลองครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือการศึกษาสภาพการทำงานการสัมภาษณ์และการสังเกตแต่การศึกษาที่เกิดประโยชน์มากได้แก่การศึกษาสภาพการทำงานเพราะทำให้ทราบความจริงเกี่ยวกับคนงาน 5 ประการคือ (ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง, 2545)

4.1 คนเป็นสิ่งมีชีวิตมีจิตใจและต้องการขวัญในการทำงาน

4.2 ปริมาณการทำงานของคนมิได้ขึ้นอยู่กับสภาพทางกายเพียงอย่างเดียวแต่ยังขึ้นอยู่กับความสามารถทางสังคมด้วย

4.3 รางวัลทางจิตใจมีผลกระตุ้นในการทำงานและให้ความสุขในการทำงานมากกว่ารางวัลทางเศรษฐทรัพย์โดยเฉพาะพนักงานชั้นสูง

4.4 การแบ่งการทำงานตามลักษณะเฉพาะมิใช่ว่าจะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเสมอ

4.5 คนงานจะไม่มีปฏิกิริยาสนองตอบเป็นส่วนบุคคลหากแต่จะสนองตอบในลักษณะที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

5. ทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Theory) นักพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Scientists) ได้พิจารณาว่าทั้งรูปแบบทางเหตุผลและเชิงเศรษฐกิจของนักทฤษฎีแบบเก่าและรูปแบบทางสังคมของนักมนุษยสัมพันธ์ให้ภาพรวมของผู้ปฏิบัติในสถานที่ทำงานยังไม่สมบูรณ์นักตำราหลายเล่มพยายามแสดงให้เห็นว่ามีผลเกิดขัดแย้งระหว่างทฤษฎีแบบเก่ากับทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ดังนั้นทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์จึงเกิดขึ้นแบ่งได้เป็นสองส่วนคือทฤษฎีเกี่ยวกับแต่ละบุคคลกับองค์การและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับแต่ละบุคคลกับองค์การนักพฤติกรรมศาสตร์ให้ความสนใจแต่ละคนหรือเอกัตบุคคล (Individuals) และวิธีการที่แต่ละคนมีความสัมพันธ์กับองค์การผู้บุกเบิกทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์เกี่ยวกับเอกัตบุคคลกับองค์การที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

5.1.1 แชสเตอร์ไอบาร์นาร์ดบาร์นาร์ด (Barnard) เป็นผู้บุกเบิกทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์เป็นคนแรก Barnard เคยทำงานในตำแหน่งประธานบริษัทนิวเจอร์ซีเบลล์เทเลโฟน (New Jersey Bell Telephone Company) อยู่นานหลายปี จากประสบการณ์เป็นผู้บริหารระดับสูงและมี

ผลงานเขียนด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยาองค์การจึงทา ให้เกิดตำราอมตะ (Classic textbook) ทางการบริหารจัดการเล่มหนึ่งในไม่กี่เล่มของโลกคือหนังสือหน้าที่ของผู้บริหาร (The Functions of the Executive) ซึ่งเป็นหนึ่งในตำราอมตะที่มีไม่กี่เล่มแนวคิดสำคัญของ Barnard คือระบบความร่วมมือ (Cooperative System) ซึ่งเป็นความพยายามที่จะบูรณาการหลักการมนุษยสัมพันธ์กับการบริหารแบบเก่าเข้าด้วยกันให้เป็นกรอบแนวคิดเดียว Barnard เห็นว่าผู้บริหาร/ผู้จัดการต้องมีเงื่อนไขอยู่สองประการถ้าต้องการให้ได้ทั้งความร่วมมือและความสำเร็จทางการเงินขององค์การเงื่อนไขทั้งสองประการคือประสิทธิผล (Effectiveness) ผู้บริหาร/จัดการต้องเน้นความสำคัญของประสิทธิผลซึ่งหมายถึงระดับของการบรรลุเป้าหมายทั่วไปขององค์การและประสิทธิภาพ Efficiency) ผู้บริหาร/จัดการต้องเข้าใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพหมายถึงความพึงพอใจของแรงขับแต่ละบุคคล (Individual Motives) ของพนักงานในองค์การนั้น ๆ ประเด็นที่สำคัญของทฤษฎีความร่วมมือของ Barnard มีอยู่ว่าองค์การจะทำงานและอยู่รอดได้ต่อไปเมื่อเป้าหมายขององค์การและเป้าหมายของแต่ละบุคคลมีความสมดุลกันเท่านั้นดังนั้นผู้บริหาร/จัดการจึงจำเป็นต้องมีทั้งทักษะด้านมนุษย์และทักษะด้านเทคนิควิชาการ (Human and Technical Skills)

5.1.2 Bakke เป็นผู้มีส่วนสำคัญต่อทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์อีกคน Bakke ประจำอยู่ที่ศูนย์แรงงานและการจัดการ (Laboure and Management Center) แห่งมหาวิทยาลัยเยล (Yale University) Bakke มีทัศนะว่าองค์การเป็นที่ซึ่งมีกระบวนการหลอมรวม (Fusion Process) ฝังอยู่ Bakke อธิบายว่าแต่ละบุคคล (Individual) พยายามอาศัยองค์การเป็นเครื่องมือไปสู่เป้าหมายของตนเองทำนองเดียวกันองค์การอาศัยแต่ละบุคคลเพื่อไปสู่เป้าหมายขององค์การเองในกระบวนการหลอมรวมนี้องค์การนำแต่ละบุคคลขึ้นมาใหม่ในระดับหนึ่งและแต่ละบุคคลทำองค์การขึ้นมาใหม่ระดับหนึ่งการหลอมรวมของกระบวนการส่วนบุคคล (Fusion of Personalized Process) ของแต่ละบุคคลกับกระบวนการทางสังคม (Socializing Process) ขององค์การจะเกิดขึ้นได้โดยพันธกรณีขององค์การ (Bonds of Organization) เช่นองค์การรูปนัยองค์การอรูปนัยการเลื่อนไหลของงาน (Workflow) ภารกิจ (Tasks) ที่ต้องทำให้สำเร็จและระบบการให้รางวัลและการลงโทษเป็นต้น

5.1.3 Argyris มีแนวคิดคล้ายกับ Bakke ซึ่ง Argyris ให้เหตุผลว่ามีความขัดแย้งที่เกี่ยวข้อง (Inherent Conflicts) ระหว่างแต่ละบุคคลกับองค์การความขัดแย้งนี้เกิดมาจาการสวนทางกันหรือเข้ากันไม่ได้ (Incompatibility) ระหว่างความเจริญงอกงาม (Growth) และพัฒนาการ (Development) ของบุคลิกภาพที่มีวุฒิภาวะ (Maturing Personality) ของแต่ละบุคคลกับธรรมชาติที่กดดัน (Repressive Nature) องค์การรูปนัย (Formal Organization) Argyris มีความเชื่อว่าบุคคลทั้งหลายก้าวหน้าไปจากสภาวะ (State) ของวุฒิภาวะทางจิตวิทยา Psychological Immaturity) และการพึ่งพาผู้อื่น (Dependence) ไปสู่วุฒิภาวะ (Maturity) และการมีอิสรภาพ (Independence) และยังเชื่ออีกว่าองค์การหลายแห่งฉุดผู้ทำงานให้อยู่ในสภาวะการพึ่งพาผู้อื่น (Dependent State)

โดยกีดกันบุคคลเหล่านี้ไม่ให้บรรลุศักยภาพสูงสุดนอกจากนี้ Argyris ยังเชื่ออีกว่าหลักการบริหารจัดการเบื้องต้นยังไม่สอดคล้องกับบุคลิกภาพผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะ (Mature Adult Personality) ความไม่สอดคล้องหรือลงรอยกันที่เกิดขึ้นระหว่างบุคลิกภาพส่วนบุคคลกับองค์การทำ ให้เกิดความขัดแย้ง ความไม่สบายใจและความล้มเหลวแก่บุคคลในที่ทำงานบุคคลเรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากันโดยการออกไปจากสายการบังคับบัญชาลดหลั่นขององค์การโดยการใช้การแก้ตัว (Defense Mechanisms) หรือโดยการทำเป็นไม่สนใจใยดี (Apathetic Indifferent Orientation) ต่องานที่ตนทำ ซึ่งในที่สุดนำไปสู่การไม่บรรลุหน้าที่ (Dysfunction) ของเป้าหมายองค์การแนวโน้มของการปรับตัวให้เข้ากันนี้มีเขียนไว้ในหนังสือคนองค์การ (The Organization Man) Whyte) และชีวิตในวังแก้วผลึก (The Life in the Crystal Palace)

5.1.4 Getzals and Guba ได้สร้างทฤษฎีที่มีประโยชน์ในการศึกษาพฤติกรรมการบริหาร (Administrative Behavior) คือการวิเคราะห์ระบบสังคม (Social Systems Analysis) ซึ่งพัฒนาสำหรับให้นักการศึกษานำไปใช้ Getzals and Guba มองระบบสังคม (Social System) ว่าเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์สองชั้นซึ่งเป็นอิสระกันและมีปฏิสัมพันธ์กันชั้นแรกคือสถาบัน (Institutions) ซึ่งมีบทบาท (Roles) และความคาดหวังเฉพาะ (Expectation) ซึ่งรวมกันเป็นสถาบันมิติ (Nomothetic Dimension) แฝงอยู่ในระบบซึ่งรวมกันเป็นบุคลามิติ (Idiographic Dimension) ของกิจกรรมในระบบสังคมดังนั้นพฤติกรรมในระบบสังคมใดสามารถเป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างความต้องการส่วนบุคคล (Personal Needs) กับเป้าหมายของสถาบันการปรับตัวให้เข้ากับสถาบันบทบาทและความคาดหวังของสถาบันทำให้เกิดประสิทธิผลของแต่ละบุคคล (Individual Efficiency) ซึ่งกรอบแนวคิดของ Getzals and Guba มีคลายคลึงกันกับแนวคิดของ Barnard Bakke และ Argyris

5.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำ ตอนนี้จะกล่าวถึงภาวะผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์เท่านั้นผู้มีส่วนในทฤษฎีภาวะผู้นำ มีดังต่อไปนี้

5.2.1 Blake and Mouton ได้ประเมินพฤติกรรมบริหารออกเป็นสองมิติหรือสองด้านคือด้านมุ่งการผลิต (Concern for Production) กับด้านมุ่งบุคคล (Concern for People) ผู้บริหารสามารถเขียนคะแนนในตาข่าย (Grid) เป็น 81 ช่วงของตาข่ายการบริหาร (Managerial Grid) ตาข่ายนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นกรอบให้ผู้บริหารรู้จักแบบภาวะผู้นำ (Leadership Styles) ของตนเองให้เข้าใจว่าผู้ใต้บังคับบัญชามีผลกระทบต่อภาวะผู้นำ ของผู้บริหารอย่างไรและให้สำรวจข้อดีข้อเสียของแบบภาวะผู้นำ ที่ตนเลือกใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ทำงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา

5.2.2 Fiedlerได้คิดทฤษฎีภาวะผู้นำหลายแบบ (Contingency Theory of Leadership) ซึ่งเป็นทฤษฎีเกิดขึ้นไม่นานมานี้แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีภาวะผู้นำหลายแบบอยู่ว่า

ผู้นำ ใช้ภาวะผู้นำ หลายแบบขึ้นกับสถานการณ์ (Situations) ต่าง ๆ บางสถานการณ์ผู้นำ ใช้ภาวะผู้นำ โดยแรงจูงใจด้านมุ่งสัมพันธ์จึงเรียกผู้นำ แบบนี้ว่าผู้นำ มีแรงจูงใจด้านมุ่งสัมพันธ์ Relationship - motivated Leaders) ในสภาพการณ์อื่นผู้นำจะใช้ภาวะผู้นำโดยมีแรงจูงใจด้านมุ่งภารกิจเรียกผู้นำแบบนี้ว่าผู้นำมีแรงจูงใจมุ่งภารกิจ (พรชัย เจดามาน, 2556)

6. ทฤษฎีระบบ (System Theory) การศึกษาถึงองค์การโดยเน้นเฉพาะโครงสร้างตามแนวคิดของนักวิชาการกลุ่มการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์หรือเน้นเฉพาะการปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ย่อมมีปัญหาเพราะไม่ครอบคลุมพฤติกรรมทุกส่วนขององค์การทั้งระบบทำให้สามารถอธิบายพฤติกรรมทุกส่วนขององค์การได้ทุกระดับทั้งระดับบุคคลระดับกลุ่มและระดับองค์การ ทฤษฎีนี้จึงเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานเป็นอย่างมากการนำเอาแนวคิดของวิธีการเชิงระบบ (System Approach) มาใช้ในการบริหารด้วยเหตุผลที่ว่าในปัจจุบันองค์การมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและสลับซับซ้อนมากขึ้นจึงยากที่จะพิจารณาถึงพฤติกรรมขององค์การโดยให้ครอบคลุมได้หมดทุกแง่มุม ทำให้นักวิชาการการบริหารทฤษฎีองค์การสมัยใหม่หันมาศึกษาเรื่องพฤติกรรมองค์การโดยมีความเห็นว่าองค์การเป็นระบบสังคมซึ่งเป็นระบบใหญ่จึงต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลาผู้ที่คิดทฤษฎีระบบคือ Ludwig Von Bertalanffy ซึ่งเป็นนักชีววิทยาเขาเป็นคนแรกที่เขียนหนังสือชื่อ “General System Theory” โดยนำเอาแนวความคิดมาจากระบบชีววิทยาซึ่งเป็นระบบเปิดที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมว่าระบบชีววิทยาที่สมบูรณ์จะช่วยให้ทั้งคนสัตว์และพืชสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ทั้งในด้านการเรียนรู้ปฏิกิริยาตอบสนองและการแก้ปัญหาเขามีความเชื่อว่าในเมื่อองค์การเป็นระบบเปิดจึงย่อมมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นระบบมีความเกี่ยวพันต่อกันหลายด้านหลายระดับและส่วนต่าง ๆ ขององค์การก็เป็นส่วนสำคัญเท่า ๆ กับตัวขององค์การเองดังนั้นทฤษฎีระบบจะรวมเอาระบบย่อยทุกชนิดทั้งทางด้านชีวภาพกายภาพพฤติกรรมความคิดเกี่ยวกับการควบคุมโครงสร้างเป้าหมายและกระบวนการปฏิบัติงานไว้ด้วยกันวิธีระบบหรือวิถีระบบ (Systems Approach) หมายถึงกระบวนการที่ทำ ให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผลลัพธ์ที่กำหนดซึ่งอยู่บนพื้นฐานหลักการความต้องการเป็นรูปแบบหนึ่งของการแก้ปัญหาเชิงตรรกวิทยา

7. ทฤษฎีระบบพื้นฐาน (Basic Systems Theory) ขององค์การมี 5 ส่วนคือปัจจัยกระบวนการแปรรูปผลผลิตข้อมูลย้อนกลับและสภาพแวดล้อม

7.1 ปัจจัยป้อน (Inputs) คือทรัพยากรที่เป็นบุคคลวัสดุอุปกรณ์เงินหรือข้อมูลที่ใช้ในการผลิตหรือการบริการ

7.2 กระบวนการแปรรูป (Transformation Process) จากการใช้เทคโนโลยีและหน้าที่ในทางการบริหารตัวป้อนนำไปสู่กระบวนการแปรรูปในโรงเรียนปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูเป็น

ส่วนหนึ่งของการแปรรูปหรือกระบวนการเรียนรู้ซึ่งทำให้นักเรียนกลายเป็นพลเมืองที่มีการศึกษาซึ่งสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมต่อไป

7.3 ผลผลิต (Output) ได้แก่ผลิตภัณฑ์และการบริการขององค์การองค์การทางการศึกษาผลิตและแจกจ่ายความรู้

7.4 ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) คือสารสนเทศเกี่ยวกับผลผลิตหรือกระบวนการขององค์การซึ่งมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกตัวป้อนระหว่างวงจรต่อไปข้อสารสนเทศเช่นนี้อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งในกระบวนการแปรรูปและผลผลิตในอนาคต

7.5 สภาพแวดล้อม (Environment) สภาพแวดล้อมที่อยู่ล้อมรอบองค์การได้แก่แรงผลักดัน (Forces) ทั้งด้านสังคมการเมืองและเศรษฐกิจที่มาปะทะกับองค์การดังนั้นการสร้างกรอบแนวคิดให้องค์การเป็นระบบเปิด (Open System) จึงเป็นแนวคิดรวบยอดที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของทฤษฎีระบบองค์การที่เป็นโรงเรียนหรือสถานศึกษาทั้งหมดเป็นระบบเปิด (รุจิรา เรือนเหมย, 2554)

8. ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory) ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์นั้นเป็นแนวคิดการบริหารจัดการที่ผู้บริหารจะปฏิบัติซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือเป็นแนวคิดซึ่งเป็นทางเลือกของผู้บริหารในการกำหนดโครงสร้างและระบบควบคุมองค์การโดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์และลักษณะต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การหรือเป็นวิธีการที่กล่าวถึงองค์การที่มีลักษณะแตกต่างกันซึ่งต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่แตกต่างกันและต้องใช้วิธีการบริหารจัดการที่แตกต่างกันด้วยทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์เป็นการประสมประสานแนวคิดในการบริหารจัดการที่สำคัญ 4 ประการคือ (1) แนวคิดแบบดั้งเดิม (2) แนวคิดเชิงพฤติกรรม (3) แนวคิดเชิงปริมาณ (4) แนวคิดเชิงระบบ

9. ทฤษฎีองค์การตามสถานการณ์เริ่มมีบทบาทประมาณปลายปีค.ศ. 1960 เป็นทฤษฎีที่พัฒนามาจากความคิดอิสระที่ว่าองค์การที่เหมาะสมที่สุดควรจะเป็นองค์การที่มีโครงสร้างและระบบที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสภาพความเป็นจริงขององค์การตั้งอยู่บนพื้นฐานการศึกษาสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันของมนุษย์ (Humanistic Environment) ทฤษฎีองค์การตามสถานการณ์และกรณีนี้มีอิสระมากโดยมีธรรมชาติเป็นตัวแปรและเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดรูปแบบกฎเกณฑ์และระเบียบแบบแผนมีลักษณะเป็นเหตุเป็นผลและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงสภาพแวดล้อมเป้าหมายขององค์การโดยส่วนรวมและเป้าหมายของสมาชิกทุกคนในองค์การโดยมีข้อสมมติฐานว่าองค์การที่เหมาะสมที่สุดคือองค์การที่มีโครงสร้างและรูปแบบที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคมนั้นๆซึ่งรวมถึงสภาพภูมิศาสตร์วัฒนธรรมค่านิยมความเชื่อการสนับสนุนและความต้องการของสมาชิกในองค์การนั้นด้วย

10. การบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory) หรือทฤษฎีอุบัติการณ์ (Contingency Theory) การบริหารในยุคนี้ค่อนข้างเป็นปัจจุบันปรัชญาของการบริหารเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากการมองการบริหารในเชิงปรัชญาไปสู่การมองการบริหารในเชิงสภาพข้อเท็จจริงเนื่องจากในปัจจุบันมนุษย์ต้องประสบกับปัญหาอยู่เสมอในปี 1967 Fred E.Fiedler ได้เสนอแนวความคิดการบริหารเชิงสถานการณ์หรือทฤษฎีอุบัติการณ์ซึ่งถือเป็นทฤษฎีการบริหารที่ขึ้นอยู่กับในเชิงสภาพข้อเท็จจริงด้วยแนวคิดที่ว่าการเลือกทางออกที่ไปสู่การแก้ปัญหาทางการบริหารถือว่าไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุดหากแต่สถานการณ์ต่างหากที่จะเป็นตัวกำหนดว่าควรจะหยิบใช้การบริหารแบบใดในสภาวการณ์เช่นนั้นหลักคิดง่าย ๆ ของการบริหารเชิงสถานการณ์นั้นถือว่าการบริหารจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์สถานการณ์ต่าง ๆ จะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจและรูปแบบการบริหารที่เหมาะสม ซึ่งผู้บริหารจะต้องพยายามวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ให้ดีที่สุดโดยเป็นการผสมผสานแนวคิดระหว่างระบบปิดและระบบเปิดและยอมรับหลักการของทฤษฎีระบบว่าทุกส่วนของระบบจะต้องสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกันเสมอกล่าวคือการมุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับสภาพแวดล้อมขององค์การซึ่งบางสถานการณ์จะต้องใช้การตัดสินใจอย่างเฉียบขาดบางสถานการณ์ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคนในองค์การบางครั้งก็ต้องคำนึงถึงหลักมนุษย์และแรงจูงใจบางครั้งก็ต้องคำนึงถึงเป้าหมายหรือผลผลิตขององค์กรเป็นหลักการบริหารจึงต้องอาศัยสถานการณ์เป็นตัวกำหนดในการตัดสินใจการบริหารเชิงสถานการณ์จะคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความต้องการของบุคคลในหน่วยงานเป็นหลักมากกว่าที่จะแสวงหาวิธีการอันดีเลิศมาใช้ในการทำงานโดยใช้ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาในการพิจารณาด้วยโดยเน้นให้ผู้บริหารรู้จักใช้การพิจารณาความแตกต่างที่มีอยู่ในหน่วยงานเช่นความแตกต่างระหว่างบุคคลความแตกต่างระหว่างระเบียบกฎเกณฑ์วิธีการกระบวนการและการควบคุมงานความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรหรือความแตกต่างระหว่างเป้าหมายการดำเนินงานขององค์การเป็นต้น

แนวความคิดทางการบริหารเชิงสถานการณ์สามารถนำทฤษฎีของ Fred E.Fiedler มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ปัจจุบันซึ่งทฤษฎีนี้ได้กล่าวไว้มี 2 ลักษณะดังนี้

1. ผู้นำ ที่มุ่งความสัมพันธ์ (Relationship-oriented leader) เป็นผู้นำที่มุ่งความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานผู้นำจะสร้างความไว้วางใจความเคารพนับถือและรับฟังความต้องการของพนักงานเป็นผู้นำที่คำนึงถึงผู้อื่นเป็นหลัก (Consideration)

2. ผู้นำที่มุ่งงาน (Task -oriented leader) เป็นผู้นำที่มุ่งความสำเร็จในงานซึ่งจะกำหนดทิศทางและมาตรฐานในการทำงานไว้อย่างชัดเจนมีลักษณะคล้ายกับผู้นำแบบที่คำนึงถึงตัวเองเป็นหลัก (Initiating Structure Style) การบริหารเชิงสถานการณ์สามารถใช้ทุกทฤษฎีมาประกอบกับประสบการณ์เพื่อทำให้การตัดสินใจดีที่สุดโดยเฉพาะในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูงเช่นปัจจุบันนับเป็นความท้าทายและโอกาสในการใช้การบริหารเชิงสถานการณ์ในมุมของผู้บริหารที่

จะพลิกวิกฤติเป็นโอกาสให้ได้เป็นการใช้ความรู้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวผู้นำท่านนั้นให้ประจักษ์ออกมาใช้ได้อย่างเต็มสมรรถภาพจริง ๆ ที่เขามีอยู่เพราะสถานการณ์แต่ละอย่างแตกต่างกันทฤษฎีกับบางสถานการณ์ก็แตกต่างกันแล้วแต่ผู้นำ แต่ละท่านเลือกใช้ดังนั้นการบริหารเชิงสถานการณ์น่าจะเป็นการใช้ความรู้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์

องค์การไม่ได้เหมือนกันในทุกองค์การปัญหามักจะเกิดขึ้นเมื่อองค์การมีการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกันในกรณีของการบริหารจัดการแบบวิทยาศาสตร์และหลักการบริหารจัดการที่พยายามออกแบบองค์การทั้งหมดให้มีความเหมือนกันอย่างไรก็ตามโครงสร้างและระบบของการทำงานในแต่ละฝ่ายนั้นก็ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในระบบการผลิตได้ทั้งหมดจำเป็นต้องปรับให้เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์เช่นในปัจจุบันผู้บริหารจำนวนมากออกแบบองค์การใหม่เรียกว่าองค์การแห่งการเรียนรู้ที่จะคอยสนับสนุนให้เกิดการสื่อสารและความร่วมมือกันดังนั้นทุกคนจะกำหนดและร่วมกันแก้ปัญหาทำให้องค์การสามารถดำเนินงานไปได้อย่างต่อเนื่องมีการปรับปรุงและมีผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

แนวคิดทางการบริหารเชิงสถานการณ์เป็นแนวคิดที่ผู้บริหารให้ความสนใจกับสภาพแวดล้อมในสถานการณ์ต่าง ๆ ขององค์การตัวแปรต่างๆในแต่ละสถานการณ์ทางการบริหารมีความแตกต่างกันไปในแต่ละองค์การดังนั้นผู้บริหารควรคำนึงถึงความเหมาะสมในการตัดสินใจดำเนินงานภายใต้สถานการณ์เหล่านี้ให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์การและความพึงพอใจของพนักงานกล่าวคือแนวคิดการบริหารเชิงสถานการณ์ย่อมมีวิถีทางที่ดีที่สุดในสภาพแวดล้อมทางการบริหารที่เหมาะสมกับแต่ละองค์การไม่มีวิธีแก้ปัญหาได้ดีที่สุดวิธีเดียวหรือแก้ปัญหาด้วยวิธีเดียวกันหากแต่มีหลากหลายวิธีในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์การ (ยาเบ็น เรืองจรูญศรี, 2544)

สรุปได้ว่าทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาเป็นหลักการการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อตัวองค์การผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาจึงจำเป็นที่ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารงานและการบริหารคนและสามารถนาไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาประกอบด้วย 1) ทฤษฎีการบริหารแบบราชการมีการจัดองค์การตามสายการบังคับบัญชาซึ่งมีกฎเกณฑ์การปฏิบัติงานและยึดถือความสามารถเป็นสำคัญ 2) ทฤษฎีการบริหารแบบวิทยาศาสตร์เป็นทฤษฎีที่นิยมใช้กันทั่วโลกโดยมีหลักเกณฑ์การทำงานอย่างเป็นระบบ 3) ทฤษฎีการบริหารการจัดการเน้นการบริหารที่เป็นสากลตามแผนที่กำหนดไว้ 4) ทฤษฎีการบริหารตามหลักมนุษย์สัมพันธ์เน้นการบริหารงานตามหลักพฤติกรรมโดยให้ความสนใจในการทำงานของคนในด้านต่างๆ 5) ทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์เน้นบุคคลกับองค์การและภาวะผู้นำ 6) ทฤษฎีระบบเป็นแนวคิดการบริหารจัดการที่ผู้บริหารจะปฏิบัติซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ 7) ทฤษฎีระบบพื้นฐาน ประกอบด้วยกระบวนการแปรรูป ผลผลิต ข้อมูลย้อนกลับและสภาพแวดล้อม 8) ทฤษฎีเชิงสถานการณ์ เป็นแนวคิดทางเลือกของผู้บริหารในการกำหนดโครงสร้างควบคุมองค์การ 9) ทฤษฎีองค์การตามสถานการณ์มีความเป็นอิสระและมีธรรมชาติเป็นตัวแปร 10) การบริหารเชิงสถานการณ์สามารถใช้ทุกทฤษฎีข้างต้นมาประกอบกับการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2543, หน้า 56) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการบริหารที่มุ่งให้ภารกิจทางการศึกษาที่ต้องปฏิบัติบรรลุจุดมุ่งหมายโดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะกำหนดให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 8-9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ โดยรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่างๆ ต้องอาศัยความร่วมมือของผู้ร่วมงานที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้บริหารที่จะต้องนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554, หน้า 18) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า เป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถและความเป็นคนดี ที่หมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคล มาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษาการปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลมีจุดมุ่งหมายเพื่อบริหารงานทางการศึกษา ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในกระบวนการทางบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยวิธีการจัดการองค์การที่เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาหรือหน่วยงานแต่ละแห่ง เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษามากที่สุด

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา มีนักวิชาการได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

สมคิด บางโม (2544, หน้า 153) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นแหล่งพัฒนาประชากรของประเทศสำคัญยิ่ง เนื่องมาจากว่าสถานศึกษา เป็นหน่วยงานที่ใช้ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์จำนวนมาก เพื่อใช้ในการพัฒนาคน หากการจัดการบริหารงานในสถานศึกษาขาด

ประสิทธิภาพผลผลิตของสถานศึกษา คือ นักเรียนที่สำเร็จออกไป ย่อมมีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งส่งผลไปถึงการพัฒนาประเทศย่อมจะล่าช้าตามไปด้วย

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545, หน้า 1-3) ได้สรุปความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่าการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญคือเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุนและมีกระบวนการประเมินผลการศึกษา ที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งการศึกษาส่งผลกระทบและมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการ และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการทำงานและใช้ชีวิตในสังคม ยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใหม่ๆ พัฒนาการเหล่านี้ ย่อมท้าทายต่อการบริหารสถานศึกษา ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญที่ต้องมุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคม ต้องนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างแท้จริง รวมทั้งการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญเพราะเป็นกระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ นั่นคือการพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องให้สถานศึกษา อยู่รอด โดยต้องกำหนดแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลอย่างประหยัด ใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้คุ้มค่าที่สุด

ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารสถานศึกษา 4 งานหลัก ได้กำหนดตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

“ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี ในเรื่องดังต่อไปนี้”

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่างด้วยกัน คือ

1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.6 การวัดผล ประเมินผล และดาเนินการเทียบโอนผลการเรียน

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.9 การนิเทศการศึกษา

1.10 การแนะแนว

1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 อย่างด้วยกันคือ

2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.11 การวางแผนพัสดุ

2.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทาและจัดหาพัสดุ

2.14 การจัดหาพัสดุ

2.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

2.17 การเบิกเงินจากคลัง

2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

2.19 การนำเงินส่งคลัง

2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน

2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่างด้วยกันคือ

3.1 การวางแผนอัตรากำลัง

3.2 การจัดสรรอัตรากาลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

3.6 การลาทุกประเภท

3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

3.10 การรายงานการดาเนินการทางวินัยและการลงโทษ

3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

3.12 การออกจากราชการ

3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสาหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 อย่างด้วยกัน คือ

4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.8 การดำเนินงานธุรการ

4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.11 การรับนักเรียน

4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.15 การทัศนศึกษา

4.16 งานกิจการนักเรียน

4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.20 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.21 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ขอบข่ายและภารกิจในการบริหารสถานศึกษา คือ ขอบข่ายหน้าที่ที่ผู้บริหารจำเป็นต้องปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 งานหลัก ได้แก่ งานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข็มแข็งในการจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ มีการวัดผล ประเมินผล และนำผลมาปรับปรุงพัฒนาการบริหารสถานศึกษา งานด้านงบประมาณ มีภารกิจในการจัดสรรงบประมาณให้ถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความเหมาะสมต่อความต้องการในการพัฒนาการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา งานด้านบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา และงานด้านการบริหารทั่วไป เป็นภารกิจหนึ่งของสถานศึกษาในการสนับสนุน ส่งเสริมการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

เสนาะ ติเยาว์ (2551) ได้นำเสนอแนวคิดทางการบริหารแบ่งได้ 5 ประเภท ได้แก่ 1. แนวคิดแบบดั่งเดิม (classical approach) ประกอบด้วย 4 หลักการ คือ หลักการวิทยาศาสตร์ หลักการบริหารเชิงระบบ หลังการบริหารและราชการ 2. แนวคิดเชิงมนุษย์สัมพันธ์ (human relation approach) การบริหารตามแนวมนุษย์สัมพันธ์ ต้องอาศัยทฤษฎีทางการบริหาร 4 ทฤษฎี ความต้องการของคนทฤษฎี X และทฤษฎี Yทฤษฎีบุคลิกภาพและทฤษฎีผู้นำ 3. แนวคิดชิงปริมาณหรือการบริหารศาสตร์ (quantitative or management science approach) เน้นการตัดสินใจเพื่อใช้ประโยชน์ทางการบริหาร ใช้มาตรฐานการตัดสินใจโดยยึดหลักเศรษฐศาสตร์ ใช้สูตรหรือรูปแบบหรือการวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์หรือเชิงปริมาณและอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ประมวลข้อมูลจำนวนมาก 4. แนวคิดเชิงสถานการณ์ (contingence approach) ประกอบ 3 แนวคิดที่สัมพันธ์กัน คือ แนวความคิดเชิงระบบ แนวคิดทางการปฏิบัติและการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง 5. แนวคิดสมัยใหม่ (modern approach) เป็นการบริหารคุณภาพโดยรวม มีลักษณะสำคัญ ได้แก่ เน้นความสนใจที่ผู้รับบริการ การบริหารคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงทุกอย่างที่องค์กรทำ มีมาตรฐานในการวัดที่ถูกต้อง มีการให้อำนาจแก่พนักงานและมุ่งสู่ความเป็นเลิศ แนวคิดสมัยใหม่ยึดถือสมมติฐานว่ามนุษย์เป็นสิ่งยุ่งยากซับซ้อน มีความต้องการไม่สิ้นสุดหลากหลายและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แนวคิดนี้ผสมผสานความคิดในข้อ 1 ถึง ข้อ 4 เข้าด้วยกันและเสริมด้วยการบริหารคุณภาพโดยรวม โดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศ การลดสายป่านการบังคับบัญชาให้สั้นลง การเรียนรู้ การปรับรูปแบบองค์กรและการแสวงหาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอก

วิลาวัลย์ ไพโรจน์ (2540) มีแนวคิดว่าการบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลแหล่งเรียนรู้ภายนอกที่จัดกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อสมาชิกในสังคมและประเทศชาติ ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพทั้งสติปัญญาร่างกาย จิตใจ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีและมีความสุขในชีวิตตามสมควรแก่อัตภาพของตน

มนัส พลายชุ่ม (2540) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ เพื่อให้จัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยจะต้องเกิดการพัฒนาในทุกด้านตั้งแต่ด้านปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสังคม เพื่อให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

วิไล ธนวิวัฒน์ (2541) มีแนวคิดว่าการบริหารสถานศึกษาคือการดำเนินกิจกรรมภายในโรงเรียนโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา ตลอดจนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

สุรพล พุณคำ (2544) กล่าวว่าการบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดพิธีการที่จะทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน ทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่โดยมีตัวชี้วัดบ่งบอกถึงความมีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

วิโรจน์ สารรัตนะ (2542) กล่าวแนวทางเดียวกันว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารการจัดการศึกษาแนวใหม่มุ่งให้สังคมทุกส่วนร่วมกันรับผิดชอบการจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยมีเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้และการกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีความคล่องตัวและตัดสินใจดำเนินงานในการรับผิดชอบโดยให้ประชาชนตลอดจนองค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม

จากแนวคิดในการบริหารและการบริหารสถานศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม ภายในสถานศึกษาโดยมีแบบแผน วิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน

2.3.1 ความหมายของแนวทาง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พุทธศักราช 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน. หน้า 599) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว

กู๊ด (Good, 1973) ได้รวบรวมความหมายของแนวทาง หมายถึง เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่างเพื่อการเรียนแบบเป็นแผนภูมิซึ่งเป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่งเป็นหลักการหรือแนวคิดและเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความหมายสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

วารี ภูแป้ง (2559) ได้รวบรวมความหมายของแนวทาง หมายถึงวิธีที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

จึงสรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง วิธีการปฏิบัติที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินการต่าง ๆ ที่ให้ผู้ศึกษาได้นำไปศึกษาไปปฏิบัติหรือพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

2.3.2 ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอน ในทัศนะต่างๆ ดังนี้

ออร์นสไตน์และฮันกินส์ (Ornstein and Hunkins, 2004) ได้ให้คำจำกัดความของจัดการเรียนการสอน (Teaching) ไว้ว่าเป็นกิจกรรมในภาระงานของครู ซึ่งประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนให้บรรลุผลที่ต้องการภายใต้เงื่อนไขบริบทของผู้เรียน โดยเป็นการปฏิบัติกิจกรรมให้ส่งผลต่อผู้เรียนตามกรอบหลักสูตร

ทิศนา แขมมณี (2554) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนการสอนประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆที่ได้รับการจัดระบบไว้เพื่อให้มีความสัมพันธ์และส่งเสริมกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ฆนัท ธาตุทอง (2559) ได้ให้ความหมายของการสอนไว้ว่า เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเด่นหรือลักษณะเฉพาะของวิธีนั้น

สุมน อมรวิวัฒน์ (2559) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นสถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่

1. มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม
2. ความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่

3. ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าการจัดการเรียนรู้คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับศักยภาพและบริบทของผู้เรียน การกำหนดบทบาทของตัวผู้สอนและผู้เรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย การออกแบบการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้งแปดกลุ่มสาระการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนาสมรรถะที่สำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และกำหนดแนวทางปฏิบัติกระบวนการจัดการเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติ

1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการประเมินสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบกรณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ครูผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนเทคโนโลยี การสอน และแหล่งวิทยาการ

6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาการเรียนตามศักยภาพ

7) ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบ หรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าเพื่อเป็นผู้นำกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่นจากนักวิชาการทางด้าน

กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2562) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของผู้สอนตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนสิ้นสุดการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและเกิดทักษะหรือสมรรถนะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว

ฮูและดันแคน (Hu and Duncan, 1970) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นกิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษาความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนการเลือกเนื้อหาได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้

4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้

กู๊ด (Good, 1974) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การกระทำอันเป็นการอบรมสั่งสอนผู้เรียนในสถาบันการศึกษา

ฮิลล์ (Hill, 1882) ให้คำจำกัดความของการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นกระบวนการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

สรุป การจัดการเรียนการสอน คือการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ครูผู้สอนออกแบบการสอนด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกวิชาเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.3 ทฤษฎีการจัดการเรียนการสอน

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนหลายแนวคิดสนับสนุน ซึ่งในบทนี้จะขอกล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีการเรียนการสอนที่เน้นทางด้านสติปัญญา โดยจะเริ่มจากแนวคิด/ทฤษฎีในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 ถึงปัจจุบันนี้

ทิศนา แขมมณี (2545) กล่าวว่าการมองและเข้าใจเชาว์ปัญญาในความหมายที่ต่างกันย่อมก่อให้เกิดการกระทำที่แตกต่างกันทฤษฎีพหุปัญญาได้ขยายขอบเขตของความหมายของคำว่าปัญญาออกไปอย่างกว้างขวางมากขึ้นจากเดิมส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนขยายขอบเขตไปอย่างกว้างขวางเช่นกันแนวทางการนำทฤษฎีพหุปัญญามาใช้ในการเรียนการสอนมีหลากหลายดังนี้

1. เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีเชาวน์ปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกันดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่สามารถส่งเสริมเชาวน์ปัญญาหลาย ๆ ด้านมิใช่มุ่งพัฒนาแต่เพียงเชาวน์ปัญญาด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้นดังเช่นในอดีตเรามักจะมีการเน้นการพัฒนาด้านภาษาและด้านคณิตศาสตร์หรือด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะอันเป็นการพัฒนาสมองซีกซ้ายเป็นหลักทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสพัฒนาเชาวน์ปัญญาด้านอื่น ๆ เท่าที่ควรโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่มีเชาวน์ปัญญาด้านอื่นสูงจะขาดโอกาสที่จะเรียนรู้และพัฒนาในด้านที่ตนมีความสามารถหรือถนัดเป็นพิเศษการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของสติปัญญาหลาย ๆ ด้านจะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองอย่างรอบด้านพร้อมทั้งช่วยส่งเสริมอัจฉริยภาพหรือความสามารถเฉพาะตนของผู้เรียนไปในตัว

2. เนื่องจากผู้เรียนมีระดับพัฒนาการในเชาวน์ปัญญาแต่ละด้านไม่เท่ากันดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการในแต่ละด้านของผู้เรียนตัวอย่างเช่นเด็กที่มีเชาวน์ปัญญาด้านดนตรีสูงจะพัฒนาปัญญาด้านดนตรีของตนไปอย่างรวดเร็วต่างจากเด็กคนอื่น ๆ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กที่มีขั้นพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งสูงควรต้องแตกต่างไปจากเด็กที่มีขั้นพัฒนาการในด้านนั้นต่ำกว่า

3. เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีเชาวน์ปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกันการผสมผสานของความสามารถด้านต่างๆที่มีอยู่ไม่เท่ากันนี้ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หรือลักษณะเฉพาะของแต่ละคนซึ่งไม่เหมือนกันหรืออีกนัยหนึ่งเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลทาให้แต่ละคนแตกต่างกันและความแตกต่างที่หลากหลาย (Diversity) นี้สามารถนามาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมดังนั้นกระบวนการคิดที่ว่าคนนี้โง่หรือเก่งกว่าคนนั้นคนนี้จึงควรจะเปลี่ยนไปการสอนควรเน้นการส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียนครูควรสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนค้นหาเอกลักษณ์ของตนภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของตนเองและเคารพในเอกลักษณ์ของผู้อื่นรวมทั้งเห็นคุณค่าและเรียนรู้ที่จะใช้ความแตกต่างของแต่ละบุคคลให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมเช่นนี้ผู้เรียนก็จะเรียนรู้อย่างมีความสุขมี

ทัศนคติที่ดีต่อตนเองเห็นคุณค่าในตนเองในขณะเดียวกันก็มีความเคารพในผู้อื่นและอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลกัน

4. ระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรจะต้องมีการปรับเปลี่ยนไปจากแนวคิดเดิมที่ใช้การทดสอบเพื่อวัดความสามารถทางเชาวน์ปัญญาเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้นและที่สำคัญคือไม่สัมพันธ์กับบริบทที่แท้จริงที่ใช้ความสามารถนั้น ๆ ตามปกติวิธีการประเมินผลการเรียนการสอนที่ดีควร มีการประเมินหลาย ๆ ด้านและในแต่ละด้านควรเป็นการประเมินในสภาพการณ์ของปัญหาที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญาด้านนั้น ๆ การประเมินจะต้องครอบคลุมความสามารถในการแก้ปัญหาหรือการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญาด้านนั้นอีกวิธีหนึ่งคือการให้เรียนอยู่ในสภาพการณ์ที่ซับซ้อนซึ่งต้องใช้สติปัญญาหลายด้านหรือการให้อุปกรณ์ซึ่งสัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญาหลาย ๆ ด้านและสังเกตดูว่าผู้เรียนเลือกใช้เชาวน์ปัญญาด้านใดหรือศึกษาและใช้อุปกรณ์ซึ่งสัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญาด้านใดมากเพียงไรสรุปได้ว่าทฤษฎีนี้สามารถนำมาใช้กับงานวิจัยนี้ได้เพราะว่าทฤษฎีการสอนแบบพหุปัญญาข้างต้นเชื่อความบุคคลมีความสามารถในการเรียนรู้ไม่เท่ากันและมีความสามารถแต่งต่างกันไปซึ่งการจัดการศึกษาแผนกบาลีก็ควรคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนทั้งในด้านความสามารถทางสมองความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นต้นแล้วจัดการเรียนการสอนให้หลากหลายทั้งด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ครอบคลุมความสามารถของผู้เรียนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการในแต่ละด้านของผู้เรียนการสอนที่เน้นการส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียนและที่สำคัญคือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรวัดความสามารถของผู้เรียนในหลาย ๆ ด้านนอกจากการวัดด้านความจำแต่เพียงอย่างเดียวซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนได้อย่างสูงสุด

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของเมเยอร์ (Mayor, 1975)

ในการออกแบบสื่อการเรียนการสอนการวิเคราะห์ความจำเป็นเป็นสิ่งสำคัญและตามด้วยจุดประสงค์ของการเรียนโดยแบ่งออกเป็นย่อย ๆ 3 ส่วนด้วยกัน คือ

1) พฤติกรรมควรชี้ชัดและสังเกตได้

2) เงื่อนไขพฤติกรรมสำเร็จได้ควรมีเงื่อนไขในการช่วยเหลือ

3) มาตรฐานพฤติกรรมที่ได้นั้นสามารถอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของบรูเนอร์ (Bruner, L.S., 1969) **ประกอบด้วย**

1) ความรู้ถูกสร้างหรือหล่อหลอมโดยประสบการณ์

2) ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบในการเรียน

3) ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความหมายขึ้นมาจากแง่มุมต่างๆ

4) ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง

5) ผู้เรียนเลือกเนื้อหาและกิจกรรมเอง

6) เนื้อหาควรถูกสร้างในภาพรวม

ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้น ของกาเย่ (Gagne and Briggs, 1974) **คือ**

1) การจูงใจ (Motivation Phase) การคาดหวังของผู้เรียนเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้

2) การรับรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Apprehending Phase) ผู้เรียนจะรับรู้สิ่งที่สอดคล้องกับความตั้งใจ

3) การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ (Acquisition Phase) เพื่อให้เกิดความจำระยะสั้นและระยะยาว

4) ความสามารถในการจำ (Retention Phase)

5) ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (Recall Phase)

6) การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว (Generalization Phase)

7) การแสดงออกพฤติกรรมที่เรียนรู้ (Performance Phase)

8) การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน (Feedback Phase) ผู้เรียนได้รับทราบผลเร็วจะทำให้มีผลดี และประสิทธิภาพสูง

องค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้จากแนวคิดนักการศึกษาของกาเย่ (Gagne and Briggs, 1974) **ประกอบด้วย**

1) ผู้เรียน (learner) มีระบบสัมผัส และระบบประสาทในการรับรู้

2) สิ่งเร้า (Stimulus) คือ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

3) การตอบสนอง (Response) คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

4) การสอนด้วยสื่อตามแนวคิดของกาเย่ (Gagne)

5) เร้าความสนใจ มีโปรแกรมที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เช่นใช้การ์ตูนหรือกราฟิกที่ดึงดูดสายตา

6) ความอยากรู้อยากเห็นจะเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียนการตั้งคำถามก็เป็นอีกสิ่งหนึ่ง

7) บอกวัตถุประสงค์ ผู้เรียนควรทราบถึงวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียนเพื่อให้ทราบว่าบทเรียน เกี่ยวกับอะไร

8) กระตุ้นความจำผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์ในการโยงข้อมูลกับความรู้ที่มีอยู่ก่อนเพราะสิ่งนี้สามารถทำให้เกิดความทรงจำในระยะยาวได้เมื่อได้โยงถึงประสบการณ์ผู้เรียนโดยการตั้งคำถาม เกี่ยวกับแนวคิด หรือเนื้อหานั้น ๆ

9) เสนอเนื้อหาขั้นตอนนี้ จะเป็นการอธิบายเนื้อหาให้กับผู้เรียนโดยใช้สื่อชนิดต่าง ๆ ในรูป กราฟิก หรือ เสียง วิดีโอ

10) การยกตัวอย่าง การยกตัวอย่างสามารถทำาได้โดยยกกรณีศึกษาการเปรียบเทียบเพื่อให้เข้าใจได้ซาบซึ้ง

11) การฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะหรือพฤติกรรม เป็นการวัดความเข้าใจว่าผู้เรียนได้เรียนถูกต้อง เพื่อให้เกิดการอธิบายซ้ำเมื่อรับสิ่งที่ผิด

12) การให้คำแนะนำเพิ่มเติม เช่น การทำแบบฝึกหัดโดยมีคำแนะนำ

13) การสอบเพื่อวัดระดับความเข้าใจ

14) การนำไปใช้กับงานที่ทำในการทำสื่อควรมี เนื้อหาเพิ่มเติม หรือหัวข้อต่าง ๆ ที่ควรจะรู้เพิ่มเติม

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bloom (Bloom's Taxonomy) (Benjamin Bloom, 1956)

Bloom ได้แบ่งการเรียนรู้เป็น 6 ระดับ ดังนี้

1) ความรู้ที่เกิดจากความจำ (knowledge) ซึ่งเป็นระดับล่างสุด

2) ความเข้าใจ (Comprehend)

3) การประยุกต์ (Application)

4) การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถแก้ปัญหา ตรวจสอบได้

5) การสังเคราะห์ (Synthesis) สามารถนาส่วนต่าง ๆ มาประกอบเป็นรูปแบบใหม่ได้ให้แตกต่างจากรูปเดิม เน้นโครงสร้างใหม่

6) การประเมินค่า (Evaluation) วัดได้และตัดสินได้ว่าอะไรถูกหรือผิดประกอบการตัดสินใจบนพื้นฐาน ของเหตุผลและเกณฑ์ที่แน่ชัด

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของไทเลอร์ (Tylor, 1950) คือ

1) ความต่อเนื่อง (Continuity) หมายถึง ในวิชาทักษะ ต้องเปิดโอกาสให้มีการฝึกทักษะในกิจกรรม และประสบการณ์บ่อย ๆ และต่อเนื่องกัน

2) การจัดช่วงลำดับ (Sequence) หมายถึง หรือการจัดสิ่งที่มีความง่าย ไปสู่สิ่งที่มีความยาก ดังนั้น การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ ให้มีการเรียงลำดับก่อนหลัง เพื่อให้ได้เรียนเนื้อหาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3) บูรณาการ (Integration) หมายถึง การจัดประสบการณ์จึงควรเป็นในลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียน ได้เพิ่มพูนความคิดเห็น และได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน เนื้อหาที่เรียน เป็นการเพิ่มความสามารถทั้งหมดของผู้เรียนที่จะได้ใช้ประสบการณ์ได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน ประสบการณ์การ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีนี้สามารถนำมาใช้กับงานวิจัยนี้ได้เพราะว่าทฤษฎีการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นได้กล่าวถึง กระบวนการของการเรียนรู้ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านพฤติกรรม

ความคิดได้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวสามารถจะเกิดขึ้นได้ โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูที่เข้าใจกระบวนการของการเรียนรู้ว่าประกอบด้วยขั้นต่าง ๆ ของการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้โดยผ่านการจาการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจการเรียนรู้แบบการประยุกต์และการเรียนรู้แบบวิเคราะห์สังเคราะห์เป็นต้นแล้วจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการ และความสามารถของผู้เรียนโดยการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจต่อผู้เรียนการสอนด้วยรูปแบบใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ และการสร้างเรียนรู้จึงเป็นแบบแผนของปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียนกับสถานการณ์ที่แวดล้อมบรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งทั้งหมดจะนำไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาได้อย่างแท้จริง

2.3.4 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน

ผู้สอนจำเป็นจะต้องศึกษาจากข้อมูลหลายประการเพื่อนำมาช่วยเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของตนและการเรียนรู้ของผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตามขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. ผู้เรียน
2. บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้
3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน

ถ้าองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 ประการนี้ดำเนินไปได้ด้วยดีจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้อย่างมาก องค์ประกอบดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้เรียน

ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง และจะละเลยไม่ได้

2) บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้

ผู้สอนเป็นส่วนที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความชื่นบานของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่ถึงกระนั้นก็ตามบรรยากาศในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกนอกเหนือไปจากตัวผู้สอน คือ ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้รับประทานอาหารเช้า หรืออาหารกลางวันผู้เรียนเริ่มเรียนชั่วโมงแรกด้วยความรู้สึกหิวหรือบางครั้งผู้เรียนได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจติดตามมาเนื่องจากความไม่ปรองดองในครอบครัว เป็นต้นส่วนทางด้านตัวผู้สอนนั้นอาจจะมีความกดดันจากฝ่ายบริหารหรือจากครอบครัว เศรษฐกิจอาหารเช้าก่อนมาสถานศึกษาของผู้สอนมีเพียงน้ำแก้วเดียวเท่านั้นสิ่งที่นำมาก่อนเหล่านี้เกิดขึ้นก่อนที่ผู้สอนและผู้เรียนจะมาพบกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะบ่งได้ว่าบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จะปรากฏออกมาในรูปแบบใด

3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นเครื่องชี้บ่งถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จ หรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ผู้สอนควรจะคิดถึงผู้เรียนในฐานะเป็นบุคคลหนึ่ง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐาน และผู้สอนจะต้องหากลวิธีที่จะตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และผู้สอนควรจะฝึกให้มีความรู้สึกไวต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้และการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล

ประสิทธิผล (Effectiveness) ประสิทธิผล เป็นเครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ในการตัดสินใจว่าการบริหารของหน่วยงานหรือ องค์การใดองค์การหนึ่งสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงาน มีความเกี่ยวพันกับผลงานที่องค์การพึงประสงค์

2.4.1 ความหมายของประสิทธิผล

ความหมายของประสิทธิผล นักวิชาการได้ให้ความหมายของประสิทธิผลไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

ภารดี อนันต์นาวี (2551) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง เครื่องมือหรือตัวแปรในการตัดสินใจว่าการบริหารของหน่วยงานหรือองค์กร ใดองค์กรหนึ่งสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงานมีความเกี่ยวพันกับผลงานที่องค์กรพึงประสงค์

วรนารถ แสงมณี (2553) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึงองค์กรที่บรรลุเป้าหมาย รวมถึงการค้นคว้าวิจัยและประสบการณ์ของผู้บริหาร ซึ่งสามารถดูความสำเร็จได้จากความอยู่รอดและความเจริญเติบโตขององค์กร

รุ่ง แก้วแดง และ ชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2561) ประสิทธิผล หมายถึง ความสำเร็จของผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปหรือบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ

ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991, p. 51) กล่าวว่า ประสิทธิผลขององค์การหมายถึงการที่ผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำ เป็นศูนย์รวมในการจัดการศึกษาทำให้ครูและนักเรียนเกิดความพึงพอใจ เป็นผลทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

กิบสัน และคณะ (Gibson Others, 1982, p. 812) นิยามประสิทธิผลไว้ว่า ประสิทธิผลเป็นเรื่องของการกระทำใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายจะได้รับผลอะไรสักอย่างให้เกิดขึ้น

การกระทำหรือความพยายามจะมีประสิทธิผลสูงต่ำเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าผลที่ได้รับตรงนั้น ตรงครบถ้วน ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ และใช้พลังงานน้อยเพียงใด ได้สรุปเกี่ยวกับประสิทธิผลได้ดังนี้

1. ความหมายที่ใช้ในแนวทางเป้าหมาย (Goal – based Approach) เป็นการพิจารณาว่าการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

2. ความหมายที่ใช้แนวทางระบบ (System – based Approach) เป็นการพิจารณาว่าองค์การนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่องค์การและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

3. ความหมายที่ใช้แนวทางกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง (Multiple – Constituencies Approach) เป็นการพิจารณาว่าองค์การสามารถในการตอบสนองความพึงพอใจของกลุ่มที่เกี่ยวข้องได้ความสำคัญของประสิทธิผล

เอกชัย กี่สุขพันธ์และคณะ (2553) กล่าวว่า ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การได้ผลผลิตตรงตามความต้องการ หรือตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในการบริหารการศึกษา นั่นคือ การคำเนินงานที่ทำให้เกิดผลใ นสิ่งที่ควรจะเกิดขึ้นเพื่อเป็นสิ่งดีงามของการพัฒนา (Get The Right Things Done) ประสิทธิผลจึงเป็นการดำเนินการให้สามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้อย่างครบถ้วน เหมาะสมและดีงามอย่างที่สุดแล้ว

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555) ได้กล่าวถึงประสิทธิผลการดำเนินการของสถานศึกษา หมายถึง ผลการบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษามีเกณฑ์การประเมินคุณภาพ จำนวน 5 ข้อ ดังนี้

1. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทุกคนได้รับการพัฒนา ในวิชาที่สอนหรือวิชาครูตามที่คุรุสภากำหนด (ไม่ต่ำกว่า 20 ชม. / ปี)

2. สถานศึกษามีการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ของครูทุกคนอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง

3. สถานศึกษามีการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูทุกคนอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง

4. สถานศึกษามีการประเมินแบบวัด แบบทดสอบ ของครูทุกคน ทุกภาคการศึกษา

5. สถานศึกษามีการนำผลประเมินจากข้อ 1- 4 ไปพัฒนาครูแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

สรุปได้ว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษาดำเนินงานใด ๆ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายต่าง ๆ ที่องค์การตั้งไว้ สามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

2.4.2 ความสำคัญของประสิทธิผล

ประสิทธิผลมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในศาสตร์ทางการบริหารและองค์การ นับว่าเป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าการบริหารองค์การประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใค องค์การจะอยู่รอดและมีความมั่นคงจะขึ้นอยู่กับประสิทธิผลขององค์การ ถ้าองค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์จะสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ ถ้าไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์องค์การจะล่มสลายไปในที่สุด ดังนั้น จึงมีความสำคัญต่อองค์การ ดังนี้

1. ช่วยตรวจสอบวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การ การจัดตั้งองค์การย่อมกำหนดวัตถุประสงค์และเข้าหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการหรือไม่

2. ประเมินผลการดำเนินงานกับแผนงานที่กำหนด การดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมย่อมต้องมีการวางแผน กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร การ ใช้อำนาจหน้าที่การบริหาร การปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

3. ประเมินผลสำเร็จกับวัตถุประสงค์ เปรียบเทียบผลงานที่ดำเนินการ ไว้ได้ตามแผนงานกับวัตถุประสงค์ขององค์การที่ คาดหวัง ถ้าผลของงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และความคาดหวังขององค์การ แสดงว่าองค์การมีประสิทธิผล โดยประสิทธิผลอาจแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

3.1 ประสิทธิผลของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใด ๆ หรือปฏิบัติกิจกรรมใดๆ แล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้บังเกิดผลโดยตรงและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า เหมาะสมดีกับงาน ตรงตามความดาดหวังและความต้องการของหมู่คณะ สังดม และผู้จะนำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ประสิทธิผลขององค์การ คือ การเน้นไปที่ผลรวมขององค์การ ซึ่งกิ๊บสันและคณะ (Gibson and Others) อธิบายถึงเกณฑ์ของความมีประสิทธิผลขององค์การว่าประกอบไปด้วยบ่งชี้ 5 ประการ คือ 1) การผลิต (Production) 2) ประสิทธิภาพ (Efficiency) 3) ความพึงพอใจ(Satisfaction) 4) การปรับเปลี่ยน (Adaptiveness) และ 5) การพัฒนา (Development) สรุปได้ว่า ประสิทธิผลมีความสำคัญต่อองค์การหรือหน่วยงาน เพราะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์การ หากการดำเนินงานขององค์การไม่มีประสิทธิภาพ ก็ยากที่องค์การจ ะตั้งอยู่ได้ คังนั้นประสิทธิผล เป็นการทำให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมายองค์การและประสิทธิภาพเป็นการทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจและร่วมมือกันปฏิบัติงานให้ได้ผลผลิตที่ต้องการ จึงมีความสัมพันธ์กันทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายภายในเงื่อนไขที่มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประ โยชน์สูงสุด การบรรลุถึงประสิทธิผลและประสิทธิภาพจึงเป็นที่พึงปรารถนาของทุกองค์การ ประสิทธิผลของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใด ๆ หรือปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ แล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้เกิดผลโดยตรงและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง

ความมีคุณค่า เหมาะสมดีกับงาน ตรงกับความคาดหวังและความต้องการของหมู่คณะ สังคม และผู้จะนำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.3 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล

ประสิทธิผลขององค์การเป็นสิ่งที่สำคัญต่อความคงอยู่และความก้าวหน้าขององค์การดังนั้น จึงมีผู้กล่าวถึงการประเมินประสิทธิผลไว้หลายทรรศนะ ดังนี้

ออสตินและเรย์โนลด์ (Austin & Raynolds, 1990) ได้ศึกษาวิจัยและรายงานว่าการบริหารสถานศึกษา ที่มีประสิทธิผลจะต้องมีลักษณะที่แสดงถึงความสำเร็จดังนี้ 1) การจัดการอาคารสถานที่ 2) กาวะผู้นำ 3) ความมีเสถียรภาพของบุคลากร 4) การจัดระบบของหลักสูตรและการเรียนการสอน 5) การพัฒนาบุคลากร 6) การจัดเวลาเรียนที่เกิดประโยชน์สูงสุด 3) ความเป็นเลิศทางวิชาการที่ได้รับการยอมรับ 8) การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากผู้ปกครอง 9) การวางแผนร่วมกัน 10) ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 11) มีเป้าหมายและความคาดหวังร่วมกันที่ชัดเจน 12) มีระเบียบวินัย

ออสติน (Ornstein, 1996) เสนอว่าความมีประสิทธิผลของสถานศึกษามี 12 ประการคือ 1) ผลคะแนนจากผลสอบอ้างอิงปกติ 2) คะแนนจากการเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง 3) คะแนนจากแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น เช่น การเขียน หรือการวัดอย่างอื่นที่ไม่ได้กำหนดในวัตถุประสงค์ 4) คะแนนจากผลผลิต คือ ความคิดรวบยอดของนักเรียน 5) ความเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายของนักเรียน 6) ความคิดของผู้ปกครองและชุมชน 7) การมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมเสริมหลักสูตร 8) รางวัลที่นักเรียนได้รับ 9) อัตราการมาเรียนm10) จำนวนวัสดุ สื่อ ที่นักเรียนยืมจากห้องสมุด 11) คุณภาพความสามารถในโปรแกรมอื่นๆ เช่น งานศิลปะ การคนตรี และการแสดง 12) การให้การสนับสนุนของชุมชนต่อ สถานศึกษา

แฮนสัน (Hanson, 1996) กล่าวว่า สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลมีลักษณะดังนี้ 1) มีการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 2) บรรยากาศสนับสนุนการเรียน 3) มีการติดตามกำกับกระบวนการเรียนการสอน 4) บุคลากรมีมาตรฐาน 5) ส่งเสริมการรักษาวินัยของผู้เรียน 6) มีการจัดสภาพแวดล้อมและสวัสดิการการทำงาน

ฮอยเลละมิสเกล (Hoy and Miskel, 1991) เสนอว่าเมื่อองค์การมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลจึงควรวัดจาก 1) ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) 2) ความพึงพอใจในการทำงาน (Job Satisfaction) 3. การ ขาดงาน (Absenteeism) 4) อัตราการลาออกจากการเรียนกลางคัน(Dropout Rate) และ 5) คุณภาพโดยทั่วไป (Overall Quality)

บอสเสิร์ท (Bossert, 1990) กล่าวว่าการศึกษาถึงประสิทธิผลของสถานศึกษาต้องพิจารณาจาก 1 ความเป็นผู้นำทางวิชาการ 2) การนิเทศงานอย่างใกล้ชิด 3) การประเมินกิจกรรมทางวิชาการ 4) การเพิ่มความเชี่ยวชาญในการสอนของอาจารย์ 5) การเพิ่มอิสระในห้องเรียน อีกทั้ง มาร์เชล

(Marcel) วิจัยเรื่องอำนาจของครูใหญ่กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในปี 1990 เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามพฤติกรรมของผู้บริหารแบบประเมินสถานศึกษาประกอบด้วยการประเมินกรบรรลุเป้าหมาย ภาวะผู้นำ บรรยากาศการติดต่อสื่อสารของครู การสื่อสารของผู้ บริหารและการปฏิบัติงานของครู กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูใหญ่ 34 คน ผู้ช่วยครูใหญ่ 113 คน และครู 375 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาสหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ตัวประกอบ พบว่าพฤติกรรมการใช้อำนาจเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำ มีผ กระทบต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาและครู

มาเชล (Marcel, 1991) วิจัยเรื่องอำนาจของครูใหญ่กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในปี 1990 เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามพฤติกรรมของผู้บริหารแบบประเมิน สถานศึกษา ประกอบด้วยการประเมินการบรรลุเป้าหมาย ภาวะผู้นำ บรรยากาศการติดต่อสื่อสารของครู การสื่อสารของผู้บริหารและการปฏิบัติงานของครู กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูใหญ่ 34 คน ผู้ช่วยครูใหญ่ 113 คน และครู 375 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาสหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ตัวประกอบ พบว่าพฤติกรรมการใช้อำนาจเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำ มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของโรงเรียนและครู

สำนักงานรับรองมาตราฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ) (2555) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ทั้งหมด 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1.ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4. ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น 5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 6. ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา 8. พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด 9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญาปณิธาน/วิสัยทัศน์พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา 10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา 11. ผลการคำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา 12. ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

2.4.4 การวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา

รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2561) การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยการบริหารหลักๆ ได้แก่คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และการจัดการ (Management) หรือที่นิยมเรียกกันว่า 4M's ปัจจัยดังกล่าวแล้วการบริหารสถานศึกษายังต้องคำนึงถึงสภาพแวด ล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีส่วนสำคัญในกรบริหาร ได้แก่ สภาพทางภูมิศาสตร์ ประชากร ทรัพยากร ลักษณะนิสัยและความสามารถของคน ความเชื่อและศรัทธา ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนค่านิยมและอุคมการณ์ของสังคม การที่ผู้บริหารจะบริหารสถานศึกษา ให้มีประสิทธิผลได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆเหล่านี้ให้ถ่องเท้เสียก่อนการวิเคราะห์ประสิทธิผลและประสิทธิภาพองค์กร เป็นเรื่องที่สำคัญ และเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพขององค์การ ทั้งนี้เพราะองค์การจะคงอยู่หรือล่ม

สลายขึ้นอยู่กับผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ และความสามารถในการคำเนินงาน ตลอดจนความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้การวิเคราะห์ประสิทธิผล และประสิทธิภาพองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีความเป็นเหตุเป็นผล และน่าเชื่อถือผู้บริหารองค์การอาจจะเลือกแนวทางใดแนวทางหนึ่งในการวิเคราะห์ประสิทธิผลขององค์การ ซึ่งมีแนวทางในการประเมิน 2 แนวคิดดังนี้

1. การวิเคราะห์ประสิทธิผลองค์การตามแนวกลไกการควบคุมและการจัดตั้งองค์การการจัดตั้งองค์การย่อมมีวัตถุประสงค์และความต้องการในการจัดตั้งอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นองค์กรของรัฐหรือเอกชน หรือองค์การเพื่อการกุศล ทั้งนี้ย่อมตั้งอยู่บนฐานของกลไกเดียวกัน โดยมีลักษณะของกลไกดังนี้ 1) มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง 2 มีการกำหนดแผนงานและภาระงาน 3) มีการกำหนดทรัพยากรการบริหาร 4) มีอำนาจหน้าที่ตามโครงสร้างองค์การ 5) มีการดำเนินงาน 6) มีการประเมินผลการดำเนินงานจากโครง การและกิจกรรมต่างๆ ในการประเมินประสิทธิผลขององค์การนั้น จะเป็นการประเมินภาพรวมขององค์การ ส่วนการประเมินผลการดำเนินงานจากโครงการ นั้นเป็นเพียงส่วนสนับสนุนปลีกย่อยของผลที่คาดหวังให้เกิดขององค์การเท่านั้น เช่น ความคาดหวังของกรุงเทพมหานคร ที่ มีวัตถุประสงค์ให้มีกี่พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กไทยให้โตไปไม่โกง ดังนั้นการประเมินประสิทธิผลของกรุงเทพมหานคร ต้องดูที่ผลสำเร็จ คือ นักเรียนเรียนจบหลักสูตรแล้วยังสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เหมือนเช่นองค์การเอกชน เช่น องค์การทางการเงินเพราะหากองค์การไม่มีประสิทธิภาพก็อยู่ไม่ได้ เกิดการ ขาดทุน วิธีวิเคราะห์องค์การตามแนวคิดการใช้กลำกควบคุม คือ ความสำเร็จของงานปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของงานว่างานที่ได้รับสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การหรือไม่ เพียงไร องค์ ประกอบทรัพยากรเปรียบเทียบกับภาระงานว่าใช้ทรัพยากรคุ้มค่ากับงานที่ได้รับจากภาระงาน

2. การวิเคราะห์ประสิทธิผลองค์การตามแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) การวิเคราะห์ประสิทธิผลองค์การแนวนี้อาศัย ทฤษฎีระบบ (Systems Theory) ทฤษฎีที่อธิบายว่าแต่ละสิ่งที่อยู่ในจักรวาล ไม่ว่าสิ่งเล็กหรือสิ่งใหญ่เพียงใดล้วนเป็น หนึ่งหน่วยระบบ มีคุณสมบัติความเป็นระบบคือ เป็นหน่วยทำงาน มีผลผลิต มีกระบวนการ มีสิ่งป้อน มีขอบเขต เป็นส่วนย่อยของอภิ ระบบ ประกอบด้วยอนุระบบ ผลผลิตรวมของหน่วยระบบเกิดจากการทำงานประสานกันของอนุระบบ และแต่ละสิ่งมีความเป็นหน่วยระบบตามมิติต่างๆ กัน ในเวลาเดียวกัน ทฤษฎีระบบเป็นทฤษฎีที่มีการศึกษาขอบเขตครอบคลุมพฤติกรรมทุกส่วนขององค์การ กล่าวคือมีสิ่งป้อน มีกระบวนการ และมีผลผลิต ไม่ว่าจะมองในระดับโรงเรียน หรือระดับกระทรวง การที่มองว่าการศึกษาเป็นระบบการทำงาน ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเพิ่มผลผลิต ลดความสิ้นเปลืองและความสูญเปล่านั่นคือ เป็นการเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพนั่นเอง สำหรับแนวคิดที่เป็นจุดเริ่มต้นในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาประสิทธิผลของ สถานศึกษา นั้น สามารถทำได้โดยการวิเคราะห์ประสิทธิผลเชิงระบบ ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของโรงเรียน และองค์การโดยทั่วๆไป

2.5 การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545) องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่

1. สาระเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน คือ การจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ ซึ่งเนื้อหาสาระในการเรียนการสอนควรทันสมัย เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

2. ครู ผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ได้แก่ ครูและอาจารย์ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สื่อ และอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน เช่น อาคาร สถานที่ อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น สื่อและอุปกรณ์เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอน จึงต้องมีปริมาณอย่างเพียงพอ อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

4. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้สอนควรเลือกใช้รูปแบบวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม จำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนต้องมีผู้รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหารที่มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนต้องมีผู้รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหารที่มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

6. เงินทุนสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เงินทุนจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเกิดผลตามเป้าหมาย

7. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม สิ่งที่ผู้บริหารและผู้จัดการเรียนการสอนต้องดูแล คือ การมีสถานที่ ห้องเรียนและบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอเหมาะสมและปลอดภัยซึ่งเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้

8. ผู้เรียน ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของการจัดการเรียนการสอน เพราะผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนการสอน โดยมีปรัชญาพื้นฐานสำคัญ คือ ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

ทิศนา แขมมณี (2554) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

1. ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักการของรูปแบบการสอน

2. มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ

3. มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ

4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนหรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ธีระยุทธ รัชชะ (2556) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

1. หลักการ
2. แนวคิดทฤษฎี
3. วัตถุประสงค์
4. เนื้อหา
5. กระบวนการพัฒนา
6. การประเมิน
7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
8. ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการพัฒนากับหลักการพัฒนา
9. พฤติกรรมผู้สอนและผู้เรียน

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่ดำเนินไปได้ด้วยดีจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้อย่างมาก มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ผู้เรียน ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึง และจะละเลยไม่ได้

2. บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ผู้สอนเป็นส่วนสำคัญ และส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความชื่นบานของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่ถึงกระนั้นก็ตามบรรยากาศในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่นๆ อีกนอกเหนือไปจากตัวผู้สอน คือ ผู้เรียนที่เข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้รับประทานอาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน ผู้เรียนเริ่มเรียนชั่วโมงแรกด้วยความรู้สึกหิว หรือบางครั้งผู้เรียนได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจติดตามมาเนื่องจากความไม่ปรองดองในครอบครัว เป็นต้น ส่วนทางด้านตัวผู้สอนนั้นอาจจะมีความกดดันจากฝ่ายบริหารหรือจากครอบครัว เศรษฐกิจ สิ่งที่นำมาก่อนเหล่านี้เกิดขึ้นก่อนที่ผู้สอนและผู้เรียนจะมาพบกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะบ่งได้

ว่าบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จะปรากฏออกมาในรูปแบบใด

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน จะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จ หรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ผู้สอนควรคิดถึงผู้เรียนในฐานะเป็นบุคคลหนึ่งผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐาน และผู้สอนควรจะฝึกให้มีความไวต่อความ รู้สึกนึกคิดของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้และการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป

กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2562) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ไว้คือการจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน จึงจะสามารถทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดไว้อย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนจำเป็นจะต้องศึกษารายละเอียดทั้งหมดในหลักสูตรเพื่อทำความเข้าใจและสามารถนำสิ่งต่างๆที่บรรจุไว้ในหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนด ที่สำคัญถ้าผู้สอนไม่ได้มีการศึกษาเรียนรู้รายละเอียดต่าง ๆ ในหลักสูตรก็ไม่สามารถที่จะรู้ได้ว่าจะสอนเนื้อหาอะไร เพื่ออะไร และวัดผลประเมินผลอย่างไร

2. จุดประสงค์ การจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจะต้องมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกครั้งเพราะจะทำให้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมาย สามารถทราบว่าผู้เรีย นจะเกิดพฤติกรรมใดบ้าง รวมทั้งสามารถวางแผนเตรียมเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

3. การจัดการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกัน เพราะจะทำให้ผู้สอ นทราบว่าจะจัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้วิธีการใดบ้าง โดยการจัดการเรียนรู้จะต้องเลือกวิธีการที่น่าสนใจมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4. สื่อการเรียนรู้ การนำสื่อการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้สอนทราบว่าจะจัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้วิธีการใดบ้าง โดยการจัดการเรียนรู้จะต้องเลือกวิธีการที่น่าสนใจมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

5. การวัดผลและประเมินผล จะทำให้ทราบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ยังสามารถช่วยทำให้ผู้สอนนำข้อมูลที่ได้จากการวัดผลและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถนำปัญหาที่ค้นพบมาใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

6. ผู้สอน หรือครูเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นและเป็นผู้นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ไปสู่ผู้เรียน

7. ผู้เรียน หรือนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเท่ากับผู้สอน เพราะถ้าไม่มีผู้เรียนหรือผู้รับความรู้ และประสบการณ์ การจัดการเรียนรู้ก็ไม่สามารถที่จะเกิดขึ้นได้เพราะไม่มีผู้รับ

คิลเลอร์ (Kibler, 1974) ได้เสนอว่า ระบบการจัดการเรียนรู้มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนเป็นผลผลิตทางการเรียนการสอนที่มุ่งหวังให้เกิดในผู้เรียนซึ่งมีความครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) ด้านจิตใจ (Affective Domain) และด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain)

2. การวัดพฤติกรรมพื้นฐานเป็นการตรวจสอบความพร้อมความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของผู้เรียนก่อนการเรียนการสอนจริง ๆ

3. การจัดกระบวนการเรียนการสอนเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนโดยเริ่มต้นพฤติกรรมพื้นฐานต่อเนื่องจนถึงพฤติกรรมปลายทาง

4. การประเมินผลรวมเป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใดมีวิธีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมเพียงใด ฯลฯ

ดิ๊ก และแครี่ (Dick and Carey, 1985) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่าประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้
2. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้
3. การประเมินการจัดการเรียนรู้

อาเรนด์ (Arends, 1997) ก็ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่าประกอบด้วย

1. หลักการตามทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
3. วิธีสอนที่ทำให้การเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์
4. สิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ

เคมพ์ มอร์ริสัน และรอสส์ (Kemp, Morrison, and Ross, 1994) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ

1. หลักการ ทฤษฎีและสภาพปัญหา
2. วัตถุประสงค์
3. เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน
4. การวัดและประเมินผล

จอยซ์ และไวล์ (Joyce and Weil, 2000) ก็ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ 4 องค์ประกอบเช่นกัน ได้แก่

1. หลักการของรูปแบบ เป็นการกล่าวถึงความเชื่อแนวคิดของทฤษฎีที่รองรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้จะเป็นตัวกำหนดจุดประสงค์เนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนต่าง ๆ ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.จุดประสงค์เป็นการระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

3. เนื้อหา เป็นการระบุเนื้อหาสาระและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุจุดประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

4. กิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนต่าง ๆ

ไทเลอร์ (Tyler, 1950) ได้กำหนดองค์ประกอบของการเรียนการสอนที่เรียกว่า ไทเลอร์ลูฟ (Tyler Loop) ประกอบไปด้วย

1. วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน ที่จะให้ผู้สอนทราบวัตถุประสงค์ในการสอน สามารถให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามที่กำหนดไว้

2. การกำหนดเนื้อหาและการจัดลำดับเนื้อหาในการสอน การกำหนดเนื้อหาจะทำให้ผู้สอนทราบว่าจะสอนอะไร ผู้เรียนควรได้รับความรู้หรือประสบการณ์ใดบ้าง จะทำให้การสอนมีประโยชน์คุ้มค่ากับเวลาที่ผ่านไปและมีคุณค่าแก่ผู้เรียน

3. กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการสอน เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับการสอน เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหารายวิชา เหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4. แหล่งเรียนรู้และสื่อการสอน แหล่งเรียนรู้และสื่อการสอนที่ดีจะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและสะดวกกับตัวผู้เรียน การเลือกแหล่งเรียนรู้และเตรียมสื่อการเรียนการสอนจะทำให้ผู้สอนสามารถทราบว่า ควรจะใช้สิ่งใดเป็นแหล่งเรียนรู้ หรือเป็นสื่อในการช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด

5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบที่จะช่วยให้ผู้สอนทราบถึงการสอนที่ผ่านมา ว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีวัตถุประสงค์ใดที่ยังไม่บรรลุ ดังนั้นการวัดและประเมินผลจะมีประโยชน์กับผู้สอนและผู้เรียน เพื่อทราบว่าแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมามีประสิทธิภาพ ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์เพียงใด

Ning_sced (2558) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ว่ามีองค์ประกอบดังนี้

1. ผู้สอน เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการที่จะแปลมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ที่เป็นตัวหนังสือให้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม น่าสนใจ และมีกระบวนการเรียนรู้หลากหลายวิธีอย่างอิสระ จะต้องรู้จักเลือกปรับปรุงเทคนิคและวิธีการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียนโดยไม่ใช้วิธีการเดียว ควรมีการดัดแปลงและเลือกใช้วิธีการให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาในแต่ละเรื่อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

2. ผู้เรียน เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งบุคลิกภาพ สติปัญญา ความถนัด ความสนใจและความสมบูรณ์ของร่างกาย ผู้เรียนควรมีโอกาสร่วมคิด ร่วมวางแผนในการจัดการเรียนการสอน และมีโอกาสเลือกวิธีเรียนได้อย่างหลากหลาย ตามความเหมาะสมภายใต้การแนะนำของผู้สอน

3. เนื้อหาวิชาต่างๆ ซึ่งผู้สอนจะต้องจัดเนื้อหาวิชาให้มีความสัมพันธ์กัน มีความน่าสนใจเหมาะสมกับวัย ระดับชั้น รวมทั้งสภาพสิ่งแวดล้อมของการจัดการเรียนรู้

4. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ อุปกรณ์ช่วยในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. สภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ ผู้สอนต้องมีวิธีการที่จะจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทางวิชาการ เช่น จัดห้องชวนคิด ห้องกิจกรรมวิทยาศาสตร์ จัดระบบนิเวศจำลอง จัดบริเวณโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ทางชีววิทยา ธรณีวิทยา ฯลฯ มีการดัดแปลงห้องเรียนให้นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถมีปฏิสัมพันธ์กันได้ดี และจัดกิจกรรมที่เอื้อให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย

จากการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนทั้งจากนักวิชาการและนักการศึกษา สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบได้ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบ แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผล / องค์ประกอบ	ปรัชญา เวสารัชช์ (2545)	ทิศนา แขมมณี (2554)	ธีระยุทธ รัชชะ (2556)	สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557)	กุลิสรา จิตรญาณิช (2562)	Ning_sced (2558)	Kibler (1970)	Arends (1997)	Dick and Carey (1985)	Kemp, Morrison, and Ross (1994)	Joyce and Weil (2000)	Tyler (1950)	รวม
1. หลักการ/ทฤษฎี	-	✓	✓	-	-	-	-	✓	-	✓	✓		5
2. วัตถุประสงค์	-	-	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
3. เนื้อหา	✓		✓	-	-	✓	-	-	-	✓	✓	✓	6
4. กระบวนการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-	✓	✓	-	✓	8
5. การวัดและประเมินผล	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	✓	-	✓	6
6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
7. ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการพัฒนากับหลักการพัฒนา	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	3
8. พฤติกรรมผู้สอนและผู้เรียน	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
9. สื่อการสอน/เทคนิคต่าง ๆ	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-	-	-	✓	6
10. ผู้บริหาร/บุคลากร	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
11. เงิน	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
12. บรรยากาศสิ่งแวดล้อม	✓	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	-	4
13. หลักสูตร	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	1
14. ผู้เรียน	-	-	-	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-	2
15. ผู้สอน	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-	2

จากตารางที่ 2.1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา โดยใช้กรอบแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา ได้แก่ ปรัชญา เวสารัชช์ (2545), ทิศนา แขมมณี (2554), ธีระยุทธ รัชชะ (2556), สำนักส่งเสริมวิชาการและงาน

ทะเบียน (2557), กุลิสรา จิตรญาวณิช (2562), Ning_sced (2558), Kibler (1970), Dick and Carey (1985), Kemp, Morrison, and Ross (1994), Tyler (1950), Joyce and Weil (2000) โดยเลือกด้านที่มีความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย แล้วสรุปองค์ประกอบของแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผล ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน สำหรับองค์ประกอบแนวทางการจัดการเรียนการสอนนั้นจะเป็นส่วนที่ครอบคลุมทั้ง 5 องค์ประกอบที่สถานศึกษาต้องเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการในแต่ละด้าน ดังนั้นจึงสามารถสรุปองค์ประกอบของจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา เพื่อนำไปเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนหมายถึง รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้สอนควรเลือกใช้รูปแบบวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม จำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนหมายถึง องค์ประกอบที่สำคัญซึ่งจะทำให้ผู้สอนทราบว่าควรใช้วิธีการสอนอย่างไร ที่จะสามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนในแต่ละครั้ง รวมทั้งเหมาะสมกับลักษณะเนื้อหารายวิชา ผู้เรียน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนหมายถึง การที่สถานศึกษาจัดมวลประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความคาดหวัง

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนหมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ในโรงเรียนทั้งโดยครูและนักเรียนเช่นการสอนให้นักเรียนค้นคว้าอภิปรายการบรรยายการอบรมการสาธิตการปฏิบัติงานการจัดนิทรรศการและการศึกษานอกสถานที่ ฯลฯ

รัชนีย์ สีหะวงษ์ (2558) ให้ความหมายว่า การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนร่วมมือกันวางแผนการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามหลักสูตร ต้องมีการนิเทศ ติดตาม กำกับ ครูผู้สอนในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยใช้กิจกรรมและขบวนการกลุ่มในห้องเรียนและนอกห้องเรียน นอกจากนี้ต้องจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินการกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนด้วย

อภิชา พุ่มพวง (2559) ให้ความหมายว่า การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้รูปแบบกระบวนการ เทคนิคการสอนต่างๆ มีการบูรณาการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ค้นคว้าทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานของหลักสูตร

พรรษมน พินทุสมิต (2560) ให้ความหมายว่า การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายที่ควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี มีเป้าหมายหลักสูตรที่ชัดเจนและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน ครูผู้สอนมีการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

เกตกนก สวยค้าข้าว (2561) ให้ความหมายว่า การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของหลักสูตร ครูผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561) ให้ความหมายว่า การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน จัดสถานการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้มีประสบการณ์และก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามและพัฒนาการทั้งทางกายและทางสมอง อารมณ์และสังคม

จิรารัตน์ กระจ่างดี (2562) ให้ความหมายว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งครูผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจแนวคิดการจัดการเรียนรู้และผลที่เกิดกับผู้เรียน แล้วนำมาจัดการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ควบคุมดูแล เป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีคิด วิธีการดำเนินชีวิตและมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาได้

สรุป ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดมวลประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ลดการสอนแบบบรรยาย เน้นกิจกรรมส่งเสริมตามหลักการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย รูปแบบวิธีการสอนที่เหมาะสมกับ

ธรรมชาติเนื้อหารายวิชา เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่มและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ให้ผู้เรียนได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน

1.2 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รุ่งทิวา จักรกร (2549) ได้กล่าวถึง การสร้างชุดกิจกรรมประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเรื่องเพื่อทำการสอน อาจจะกำหนดเรื่อง ตามหลักสูตร หรือกำหนดเรื่องขึ้นใหม่ ตามความเหมาะสมก็ได้จะแบ่งเนื้อหาอย่างไรขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหาและใช้ชุด กิจกรรม ซึ่งในการจัดแบ่งเนื้อเรื่อง เพื่อทำชุดกิจกรรมในแต่ละระดับย่อมไม่เหมือนกัน

2. จัดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์แล้วแต่ความต้องการและความเหมาะสม

3. จัดหน่วยการสอน จะแบ่งเป็นกี่หน่วย หน่วยหนึ่งๆ ควรใช้เวลานานเท่าไรใช้เวลาเรียนเป็นกี่คาบ หรือสัปดาห์หรือตามความเหมาะสมกับวัย และระดับของผู้เรียน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงจิตวิทยาพัฒนาผู้เรียน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างชุดกิจกรรมไว้ 10 ข้อ ดังนี้

1. การกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์

2. กำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาหน่วยวิชาออกเป็นหน่วยการสอน

3. กำหนดหัวเรื่องหรือหน่วยการสอนย่อยให้สัมพันธ์กับเวลาครั้งละ 1-2 ชั่วโมง

4. กำหนดมโนทัศน์และหลักการให้สอดคล้องกับหัวเรื่องให้สรุปรวบรวมแนวคิดและหลักเกณฑ์สำคัญ เพื่อไว้เป็นแนวทางกำหนดเนื้อหามาสอนให้สอดคล้อง

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องโดยเขียนให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

6. กำหนดแบบประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งแนวทางในการเลือกและผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียน หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติเช่น การอ่าน บัตรคำสั่ง การตอบคำถาม การเล่นเกม เป็นต้น

7. กำหนดแบบประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบสอบอิงเกณฑ์เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากการผ่านกิจกรรมแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกการผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนแล้วก็จัดไว้เป็นหมวดหมู่

9. การทดลองใช้ชุดการสอน เพื่อหาประสิทธิภาพ

10. การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วสามารถนำไปสอนผู้เรียน

บัทท์ส (Butts, 1974) เสนอหลักการสร้างชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. ก่อนจะสร้างต้องกำหนดโครงร่างคร่าวๆ ก่อนว่า จะเขียนเกี่ยวกับเรื่องอะไร

2. ศึกษางานด้านวิทยาศาสตร์และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำ

3. เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหาที่สอดคล้องกัน

4. แจ้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมออกเป็นกิจกรรมย่อย ๆ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน

5. กำหนดอุปกรณ์ที่จะใช้ในกิจกรรมแต่ละตอนให้เหมาะสมกับแบบฝึก

6. กำหนดเวลาที่ใช้ในแบบฝึกแต่ละตอนให้เหมาะสม

7. กำหนดการประเมินผลว่าจะประเมินผลก่อนหรือหลังเรียน

สรุปได้ว่า ในการสร้างชุดกิจกรรมจะต้องศึกษาเนื้อหา ของรายวิชาเพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม จัดกิจกรรมที่หลากหลายและนำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง

1.3 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2554) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสำคัญต่อผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงการประเมินผล

สุมน อมรวิวัฒน์ (2559) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างต่อเนื่อง รู้จักการแก้ปัญหาด้วยเหตุและผล

2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนจากประสบการณ์จริงที่ต้องเผชิญในการดำรงชีวิต

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. มีการปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนไม่เบื่อมีความอยากเรียนรู้อยู่อย่างต่อเนื่อง

5. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการจัดเตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้มากที่สุด

6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก เช่นการซักถาม การแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสำคัญต่อผู้เรียน เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างต่อเนื่อง รู้จักการแก้ปัญหาด้วยเหตุและผลในการดำรงชีวิต ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนไม่เบื่อ มีความอยากเรียนรู้อยู่อย่างต่อเนื่องและส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการจัดเตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้มากที่สุด

2. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน

2.1 ความหมายของการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน

รุ่งทิวา จักรกร (2549) ได้ให้ความหมายการกำหนดจุดประสงค์การสอน หมายถึง จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีเกณฑ์การตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชัดเจน

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2550) ได้ให้ความหมายการกำหนดจุดประสงค์การการเรียนการสอน หมายถึง การระบุจุดประสงค์ที่แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้หรือจุดประสงค์ทั่วไป รวมทั้งเกณฑ์การตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) ได้ให้ความหมายการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน หมายถึง องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน ที่จะให้ผู้สอนทราบวัตถุประสงค์ในการสอนว่าสอนเพื่ออะไรสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านใดบ้าง ให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นการสอนที่มีจุดมุ่งหมาย ดังนั้นการตั้งจุดประสงค์การสอนจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการวางแผนเตรียมเนื้อหาการสอน สามารถเลือกวิธีการสอน สื่อการสอนและการวัดประเมินผลให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน

คิลล์เลอร์ (Kibler, 1974) ได้ให้ความหมายการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผลผลิตทางการเรียนการสอนที่มุ่งหวังให้เกิดในผู้เรียนซึ่งมีความครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) ด้านจิตใจ (Affective Domain) และด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain)

จอยซ์ และไวล์ (Joyce and Weil, 2000) ได้ให้ความหมาย การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

สรุป ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการการกำหนดจุดประสงค์ที่แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้หรือจุดประสงค์ทั่วไป เพื่อระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ให้เกิดในผู้เรียนซึ่งมีความครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ และด้านการปฏิบัติ ทำให้ผู้สอนทราบว่าจะสอนเพื่ออะไรสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อเป็นการสอนที่มีจุดมุ่งหมาย เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการวางแผนเตรียมเนื้อหาการสอน สามารถเลือกรูปแบบวิธีการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน

2.2 ความสำคัญของการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน

จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นจุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนที่ได้แนวทางมาจากความคิดรวบยอดการเรียนการสอน ดังนั้นจุดประสงค์การเรียนการสอนจึงมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน

เมเกอร์ (Mager, 1975, p. 5) เสนอว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ (Instructional Objective) ต้องเป็นข้อความที่ระบุชัดเจน เฉพาะเจาะจงว่าผู้เรียนสามารถทำอะไรได้ภายหลังการเรียน การสอนเสร็จสมบูรณ์ และใช้จุดประสงค์นี้เป็นสื่อกลางสร้างความเข้าใจระหว่างผู้สอนและผู้เรียนให้เข้าใจตรงกันว่าเป้าหมายของการเรียนการสอนคืออะไร สุดท้ายผู้เรียนต้องบรรลุผลการเรียนรู้อะไร ซึ่งการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนการสอนพบว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนจุดประสงค์การเรียนรู้แบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ จุดประสงค์ปลายทาง (Terminal Objective) และจุดประสงค์นำทาง (Subordinate Objectives) จุดประสงค์ปลายทางเป็นจุดประสงค์ที่กำหนดจาก ผลการเรียนรู้เพื่ออธิบายว่าผู้เรียนสามารถทำอะไรได้เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้หรือบทเรียนที่สอน จาก การวิเคราะห์งานในบริบทหรือในสถานการณ์การเรียนรู้พบว่าการที่ผู้เรียนจะบรรลุผลการเรียนรู้นั้น ผู้เรียนจะต้องมีทักษะย่อย (Subordinate Skills) ที่วิเคราะห์ได้จากการปฏิบัติงานจึงจะสามารถบรรลุผล การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องนำทักษะย่อยเหล่านี้มาเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ให้เห็นประกอบกันไปด้วย เรียกว่าจุดประสงค์นำทาง อาจกล่าวได้ว่าจุดประสงค์นำทางเป็นตัวต่อที่ ประกอบกันเป็นจุดประสงค์ปลายทาง ซึ่งจุดประสงค์นำทางนี้รวมเอาทักษะที่ผู้เรียนต้องมี มาก่อนในการเรียนรู้ทักษะใหม่ แม้ว่าในบางครั้งครูไม่จำเป็นต้องสอนเพราะตรวจสอบแล้วพบว่าผู้เรียน มีอยู่แล้ว แต่หากว่าผู้เรียนไม่มีทักษะที่ควรมีมาก่อน ครูก็จำเป็นต้องปูพื้นฐานทักษะนี้ให้กับผู้เรียน

เบนจามิน บลูม (Bloom, 1972) ได้เสนอองค์ประกอบเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ ของการสอนไว้ดังนี้ 1) พิจารณาวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้เป็นกรอบหลักสูตรของชาติและหลักสูตร โรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ 2) พิจารณาคุณลักษณะรวมถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน 3) พิจารณาเนื้อหาบทเรียน เพื่อให้ทราบถึงเป้าหมายการเรียนรู้ว่ามีด้านใดบ้าง 4) พิจารณาวิธีวัดผลแบบต่างๆ เพื่อเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่มีประโยชน์ต้องทำหน้าที่ 3 หน้าที่หลัก คือ 1) ต้องเป็นแนวทางในการวางแผนการสอน 2) ต้องมีมาตรฐานในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน 3) ต้องมีเกณฑ์ในการประเมินผล

สรุปได้ว่า การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เป็นจุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนที่ได้แนวทางมาจากความคิดรวบยอดการเรียนการสอน เป็นสื่อกลางสร้างความเข้าใจระหว่างผู้สอนและผู้เรียนให้เข้าใจตรงกันว่าเป้าหมายของการเรียนการสอนคืออะไร สุดท้ายผู้เรียนต้องบรรลุผลการเรียนรู้อะไร

3. ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน

3.1 ความหมายของการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545) ได้ให้ความหมายการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ ซึ่งเนื้อหาสาระในการเรียนการสอนควรทันสมัย เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) ได้ให้ความหมายการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การเลือกและการจัดลำดับเนื้อหาที่จะสอนด้วยการกำหนดเนื้อหาจะทำให้ผู้สอนทราบว่าจะสอนอะไร ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ใดบ้างประสบการณ์ใดควรได้รับก่อนและขอบเขตมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม การกำหนดเนื้อหาไว้ล่วงหน้าจะทำให้การสอนมีสาระ คุ้มค่ากับเวลาที่ผ่านไปและมีคุณค่าแก่ผู้เรียน

จอยซ์ และไวล์ (Joyce and Weil, 2000, pp. 13-14) ก็ได้ให้ความหมายการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การระบุเนื้อหาสาระและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุจุดประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

สรุป ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การเลือก การจัดลำดับเนื้อหา และการกำหนดเนื้อหา ที่มีความทันสมัย เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้สอนทราบว่าจะสอนอะไร ผู้เรียนควรได้รับความรู้หรือประสบการณ์ใดควรได้รับก่อนและมากน้อยเพียงใดบ้าง จะทำให้การสอนมีประโยชน์คุ้มค่ากับเวลาที่ผ่านไปและมีคุณค่าแก่ผู้เรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

3.2 หลักเกณฑ์ในการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน

รูจิร์ ภู่สาระ (2551) กล่าวว่า การเลือกเนื้อหา มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. การพึ่งพาตนเอง (Self-Sufficiency)
2. ความสำคัญ (Significance)
3. ความเที่ยงตรง (Validity)
4. ความสนใจ (Interest)
5. ความสามารถของผู้เรียน (Learnability)
6. ความเป็นประโยชน์ (Utility)
7. ความเป็นไปได้ (Feasibility)

ทาบา (Taba, 1962, pp. 267-284) กล่าวว่า การเลือกเนื้อหา มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ต้องเป็นแก่นสารและเชื่อถือได้
2. ต้องมีความสำคัญต่อการเรียนรู้
3. ต้องมีความสมดุลระหว่างความกว้างและความลึกของ

4. ต้องสามารถสนองจุดประสงค์ได้หลายอย่าง

5. ต้องสอดคล้องกับวุฒิภาวะและประสบการณ์ของผู้เรียน

6. ต้องสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

วิลเลอร์ (Wheeler, 1974) กล่าวว่า การเลือกเนื้อหา มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ต้องเป็นที่เชื่อถือได้

2. ต้องมีความสำคัญต่อการเรียนรู้

3. ต้องสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของ

4. ต้องมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน

5. ต้องเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้

6. ต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม

กรมวิชาการ (2543) กล่าวว่า การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้เป็นที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยมีตัวบ่งชี้ความสำเร็จ (Benchmark) ของช่วงชั้นปีที่ 1-3, 4-6, 7-9, 10-12 จำนวน 18 มาตรฐาน มีรายละเอียด คือ

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศรัทธาและมุ่งมั่นในความดี

2. ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ

3. เห็นคุณค่าในตนเองและพึ่งตนเอง

4. มีสุนทรียภาพ

5. มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

6. มีความสามารถในการคิดไตร่ตรองคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดอย่างสร้างสรรค์

7. มีความสามารถในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

8. มีทักษะในการสื่อสาร

9. มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

10. มีทักษะการจัดการและสามารถใช้และพัฒนาเทคโนโลยี

11. มีความรู้และทักษะตามสาระการเรียนรู้

12. รักการเรียนรู้ และรู้จักวิธีการเรียนรู้

13. สามารถทำงาน รักการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

14. มีจิตสำนึกในการรักษาประโยชน์ของส่วนรวม

15. มีเจตคติที่ดี มีประสบการณ์และทักษะในงานอาชีพสุจริต

16. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

17. ภูมิใจในท้องถิ่น ประเทศชาติ และความเป็นไทย

18. มีจิตสำนึก และปฏิบัติตนตามวิถีทางประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สรุปได้ว่า หลักเกณฑ์ในการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน มีหลักเกณฑ์คือ การกำหนดเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน เนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต เนื้อหาที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ที่จะถ่ายทอดไป เนื้อหาทีมีแก่นสาระสำคัญของความรู้ในศาสตร์นั้น สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียน เนื้อหาช่วยกระตุ้นจินตนาการของผู้เรียน เนื้อหาที่มีความสมดุลกันระหว่างความกว้างและความลึก เนื้อหาที่ทันสมัยต่อเทคโนโลยีและความก้าวหน้าในสาขานั้น ๆ เนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้และสอดคล้องกับความการกับวัตถุประสงค์ในหลาย ๆ ข้อ การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้เป็นที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

3.3 ความสำคัญในการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน

ไทเลอร์ (Tyler, 1950) กล่าวถึง ความสำคัญในการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การกำหนดเนื้อหาและการจัดลำดับเนื้อหาในการสอน มีความสำคัญเพราะจะทำให้ผู้สอนทราบว่าจะสอนอะไร ผู้เรียนควรได้รับความรู้หรือประสบการณ์ใดบ้าง จะทำให้การสอนมีประโยชน์คุ้มค่ากับเวลาที่ผ่านไปและมีคุณค่าแก่ผู้เรียน

จอยซ์ และไวล์ (Joyce and Weil, 2000) กล่าวถึง ความสำคัญในการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า เนื้อหาเป็นสิ่งสำคัญ เป็นการระบุเนื้อหาสาระและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุจุดประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

สรุปได้ว่า ความสำคัญในการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ จะทำให้ผู้สอนทราบว่าจะสอนอะไร ผู้เรียนควรได้รับความรู้หรือประสบการณ์ใดบ้าง เป็นการระบุเนื้อหาสาระและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุจุดประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ จะทำให้การสอนมีประโยชน์คุ้มค่ากับเวลาที่ผ่านไปและมีคุณค่าแก่ผู้เรียน

4. ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน

4.1 ความหมายของสื่อการจัดการเรียนการสอน

บราวน์ นอร์เบิร์ก และสริกเลย์ (Brown, Norberg, and Srygley, 1975) ได้ให้ความหมายการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน หมายถึง จำพวกอุปกรณ์ทั้งหลายที่สามารถเสนอความรู้ให้แก่ผู้เรียนจนเกิดผลการเรียนที่ดีทั้งนี้รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่เฉพาะที่เป็นวัสดุหรือเครื่องมือเท่านั้นเช่นการศึกษานอกสถานที่การสาธิตการทดลองตลอดจนถึงการสัมภาษณ์ เป็นต้น

บริกส์ แอล.เจ, และไรเซอร์ อาร์ เอ และแกร้ง อาร์ เอ็ม (Briggs L.J., 1968) และ Reiser R.A. and Gange R.M. (1983) ได้ให้ความหมายการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน สื่อทางกายภาพรูปแบบใดก็ตามที่สามารถสื่อสารและส่ง “สาร (Message)” ไปถึงผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง โดย Flora M.W. (1997) ได้ให้ความหมายของคำว่า “สาร (Message)” ในข้างต้นไว้ว่า เป็นเนื้อหาสาระ

ของวิชานั้น ๆ เป็นการนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนเป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน และเป็นการตอบสนองของผู้เรียนต่อสิ่งที่เรียนเพื่อใช้ในการอภิปรายในชั้นเรียนต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้ให้ความหมายการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการวัสดุของจริงเครื่องมือที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนซึ่งมีสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรกาหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555) ได้ให้ความหมายการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ตามความมุ่งหวังของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดทำพัฒนาและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพเหมาะสมตามความแตกต่างของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาควรให้การส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการนำสื่อไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผู้เรียน อย่างหลากหลายและเพียงพอ โดยจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศและเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและชุมชน รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียน

เกตกนก สวยค้าข้าว (2561) ให้ความหมายว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ควรมีการติดตามประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในสถานศึกษาให้เป็นระบบที่ชัดเจน ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มากยิ่งขึ้น

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561) ให้ความหมายว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดหา การผลิต การใช้ การเก็บรักษา การประเมินผลเพื่อพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดทั้งการจัดห้องสมุดให้ได้มาตรฐาน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้สอนใช้วัสดุและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จิรารัตน์ กระจ่างดี (2562) ให้ความหมายว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การนำข้อมูลจากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ให้เกิดความชัดเจนว่ามีอุปสรรคจากการใช้สื่ออย่างไร ให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมและผู้เรียนระดับใด การประเมินจะช่วยในการตัดสินใจเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไปหรือปรับปรุงเพื่อพัฒนาเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น สื่อการเรียนรู้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนของครูผู้สอนดำเนินไปด้วยดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามกระบวนการต่างๆ ที่หลักสูตรต้องการในปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561) งานส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมในสถานศึกษาผลิต พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งการบริการสื่อเผยแพร่เทคโนโลยีทางการศึกษา และกำหนดแนวทางการปฏิบัติการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลความต้องการ การใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา
2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้
3. บริการสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษา
4. นิเทศ ติดตามผลการใช้ สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ใน
5. ประเมินปรับปรุง พัฒนา ระบบบริการการส่งเสริมการผลิตสื่อ และเทคโนโลยี
6. สรุปรายงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

สรุป ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการ วัสดุอุปกรณ์ทั้งหลายที่มีความหลากหลาย ทันสมัยและเพียงพอ เป็นตัวกลางในการช่วยนำและถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนหรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา เกิดทักษะกระบวนการสามารถเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด เกิดความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ อันจะนำไปสู่จุดประสงค์การเรียนการสอน ตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

4.2 การจัดทำสื่อการจัดการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กล่าวถึง การจัดทำสื่อการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ค้นคว้าหาข้อมูลระบบออนไลน์ ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน
2. ออกแบบให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย เหมาะสมกับผู้เรียน
3. ผลิตโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะนำไปใช้งาน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. สามารถนำไปใช้ได้ง่าย วิธีการใช้ไม่ยุ่งยาก มีคู่มือประกอบการใช้งาน
5. การสื่อบางประเภทไม่จำเป็นต้องแสดงรายละเอียดมากนัก

กิดานันท์ มลิทอง (2545) กล่าวถึง การผลิตสื่อที่ดีจะต้องคำถึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. สื่อนั้นต้องมีประโยชน์ ใช้วัสดุราคาถูก คุ้มค่ากับการลงทุนและเวลา
2. ต้องมีความเรียบร้อย สวยงาม เหมาะสมกับผู้เรียน
3. ต้องมีความเหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน
4. ครูผู้สอนและผู้เรียนควรวางแผนร่วมกัน และช่วยกันทำ
5. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนและผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์
6. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนและผู้เรียนมีโอกาสได้ทำงานร่วมกัน

7. ได้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงกับกับความมุ่งหมาย

สรุป การจัดทำสื่อการเรียนการสอน จะต้องคำถึงถึง มีประโยชน์ วัสดุที่ใช้ในการจัดทำคุ้มค่ากับการลงทุนและเวลา ออกแบบให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย เหมาะสมกับผู้เรียน คำนึงถึงประโยชน์ที่จะนำไปใช้งาน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูผู้สอนและผู้เรียนควรวางแผนร่วมกัน และช่วยกันทำ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนและผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ครูผู้สอนและผู้เรียนมีโอกาสได้ทำงานร่วมกัน

4.3 ความสำคัญของสื่อการจัดการเรียนการสอน

กิดานันท์ มลิทอง (2545) กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนรู้ไว้หลายประการโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สื่อกับผู้เรียน

1.1 เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้นและสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

1.2 สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนทำให้เกิดความสนุกและไม่เบื่อหน่ายการเรียน

1.3 การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียน

1.4 ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียนกันเองและกับผู้สอนด้วย

1.5 ช่วยเสริมสร้างลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อนั้น

1.6 ช่วยแก้ปัญหาของความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อการศึกษารายบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวถึง สื่อการเรียนรู้ว่าเป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังได้กล่าวว่าสื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

2. สื่อกับผู้เรียน

2.1 การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการเรียนการสอนเป็นการช่วยให้บรรยากาศในการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนมีความสนุกสนานมากกว่าวิธีที่เคยใช้การบรรยายแต่เพียงผู้เดียว และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เพิ่มขึ้นอีกด้วย

2.2 สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหาเพราะบางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อได้เอง

2.3 เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอในการเตรียมและผลิตวัสดุใหม่ ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอน ตลอดจนคิดค้นหาเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้น่าสนใจ

วรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2551) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนรู้ดังนี้

1. สามารถส่งเสริมให้บรรยากาศในการเรียนการสอนดียิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ทุกวิชา ทุกเวลา ทุกสถานที่และไม่จำกัดคนสอน

2. ตอนสนองความต้องการได้เป็นอย่างดีกับความแตกต่างระหว่างบุคคลผู้พิการทางร่างกาย ได้โอกาสที่ดีขึ้น มีทางเลือกทั้งในระบบ นอกระบบ และอิสระตามต้องการ

3. การบริหารการจัดการทางการศึกษา มีบทบาทที่ดียิ่งขึ้นพาไปสู่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการศึกษา มีทิศทางและนโยบายที่จะพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองให้ทัดเทียมต่อนานาประเทศ

4. ผลักดันและส่งเสริมและเด็กไทยพัฒนาทางร่างกายและสติปัญญาเกิดความงอกงามทางความคิดมีเหตุมีผลในการดำเนินชีวิต เกิดการรับรู้ การเรียนรู้ เข้าใจบทบาทชีวิตของตนเองมากขึ้นเกิดจากการศึกษาที่แข็งแกร่งของผู้บริหารการศึกษา

5. เกิดความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วด้านไอทีจากการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในด้านการจัดการเรียนการสอนและรับรู้สารสนเทศอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าอยู่มุมใดของโลก เพราะใช้สื่อไร้พรหมแดน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของสื่อ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอ ผู้เรียนมีพัฒนาทางร่างกายและสติปัญญา เกิดความงอกงามทางความคิดมีเหตุมีผลในการดำเนินชีวิต

5. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการ

5.1 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ศิริเดช สุชีวะ (2546) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การกำหนดค่าเชิงปริมาณให้กับสิ่งที่ต้องการวัดด้วยการประเมินที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับส่วนการประเมินผลหมายถึงการตีค่าหรือการให้ความหมายของผลการวัด

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หมายถึง องค์ประกอบที่จะช่วยให้ผู้สอนทราบถึงการสอนที่ผ่านมา ว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีวัตถุประสงค์ใดที่ยังไม่บรรลุ ดังนั้นการวัดและประเมินผลจะมีประโยชน์กับผู้สอนและผู้เรียน เพื่อทราบว่าแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาบรรลุผลหรือไม่

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หมายถึง หมายถึง กระบวนการพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนและตัดสินว่าผู้เรียนมีความรู้ทักษะความสามารถคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดในระดับใดสามารถที่จะได้รับการเลื่อนชั้นหรือจบการศึกษาได้หรือไม่สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

วิมล เดชะ (2559) ให้ความหมายว่า การวัดและประเมินผล หมายถึงกระบวนการในการกำหนดตัวเลขแทนคุณลักษณะต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต้องมีระเบียบแนวปฏิบัติ เอกสารหลักฐาน และวิธีการวัตและประเมินผลการเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการวางแผนสร้างและปรับปรุงให้สอดคล้องกับผู้เรียน และมีการวางแผนในการสอบและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน

เกตกนก สวยค้าข้าว (2561) ให้ความหมายว่า การวัตผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เป็นการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัตผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และส่งเสริมให้ครูผู้สอนดำเนินการวัตผล ประเมินผลการเรียนรู้ตัวยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง การเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น รวมถึงการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัตผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561) ให้ความหมายว่า การวัตผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เป็นกระบวนการทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียนแล้วนำผลที่ได้จากการวัดมาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือพฤติกรรมแล้วสรุปคุณลักษณะเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทำให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงและช่วยเหลือครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียน และยังสามารถนำผลที่ได้ไปเทียบเมื่อมีการย้ายหรือโอนต่างสถานศึกษา

ไทเลอร์ (Tyler, 1950) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ข้อมูลการประเมินผลจะสามารถใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังกิจกรรมการเรียนการสอนและจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนเพื่อการปรับปรุง

คิลล์เลอร์ (Kibler, 1974, pp. 44-53) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใดมีวิธีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมเพียงใด

สรุป ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะความสามารถคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีวัตถุประสงค์ใดที่ยังไม่บรรลุ ซึ่งการวัดและประเมินผลจะมีประโยชน์กับผู้สอนและผู้เรียน ช่วยให้ผู้สอนทราบว่าแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมามีประสิทธิภาพมากหรือน้อย

5.2 แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

จุฑารัตน์ อินทะแสน (2545) ได้กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลทำได้ด้วยวิธีการดังนี้คือ สังเกต การแสดงออกของผู้เรียน แฟ้มชิ้นผลงานหรือรายงาน การสัมภาษณ์บันทึกของผู้เรียน การประชุมปรึกษา ระหว่างผู้เรียนและครูความสามารถในการปฏิบัติจริงการประเมินด้วยตนเองหรือกลุ่มเพื่อน

รุจิร์ ภู่สาระ และจันทรานี สงวนนาม (2545) ได้กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้เป็น องค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือไม่เพียงใด ผลการประเมินจะช่วยให้ครูผู้สอนรู้ข้อบกพร่องหรือความก้าวหน้าของผู้เรียน ทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้และวิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เหมาะสมได้ กิจกรรมการประเมินผลการเรียนรู้สามารถดำเนินการได้เป็น 3 ระดับ คือ

1) การประเมินผลระดับชั้นเรียน ครูผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนในแต่ละรายวิชาเพื่อ รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และควรทำอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับกิจกรรมการ เรียนรู้ของผู้เรียน

2) การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้าน การเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้นของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของ สถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อนำผลการประเมินไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น ในกรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมและจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

3) การประเมินผลระดับชาติสถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้าย ของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศและกลุ่ม

สาระการเรียนรู้ อื่น ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของ ผู้เรียนและคุณภาพของการจัดการสถานศึกษาแต่ละแห่ง

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2545) ได้กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนมีหลักการดำเนินงาน ดังนี้

1) จัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการวัดผลและประเมินผล

2) บุคลากรทุกคนทั้งครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมปฏิบัติการวัดผลและประเมินผลเป็นมาตรฐานเดียวกันตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ

3) วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องควบคู่การเรียนการสอนโดยการวัดและประเมินความประพฤติพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานของผู้เรียน

4) นำผลการวัดและประเมินมาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561) การวัดผลประเมินผล เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความก้าวหน้า และตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งกำหนดแนวทางการปฏิบัติแนวทางการปฏิบัติการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้แนวทางการปฏิบัติ

1) ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา

2) วัดและประเมินผลตามตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา

3) การจบหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์การจบของหลักสูตรสถานศึกษา

4) การเทียบโอนหลักสูตรกรณ์โอนย้ายสถานศึกษา

5) การแก้ไขผลการเรียน 0, ร, มส, มผ และการเรียนซ้ำ

6) การจัดทำเอกสาร ปพ. 1-7

7) อนุมัติการจบหลักสูตร

8) รายงานผลการจบการศึกษา (ปพ.2) ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ป.6 ม.3 และ ม.6)

สรุปได้ว่า แนวทางการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้า ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความก้าวหน้า และตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

5.3 ความสำคัญการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือ การ ประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

ให้ ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการ เรียนรู้สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการ ประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับ สถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติมีรายละเอียด ดังนี้

1) การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่าง หลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่ผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้อันเป็นผล มาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2) การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสิน ผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอัน พึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใดรวมทั้ง สามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติผลการประเมินระดับ สถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการ เรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการ ประกันคุณภาพการศึกษา

3) การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขต พื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูล พื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำ เนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัด

สอบ นอกจากนี้ยังได้ จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4) การประเมินระดับชาติเป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการ ประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับ นโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่ มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและ พฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทาง ร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการ ช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันท่วงทีปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

2.6 การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)

แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น (Needs) มีพัฒนาการมายาวนานกว่า 70 ปี นับตั้งแต่ Bode ได้เขียนบทความที่ชื่อว่า “The Concepts of Needs” และได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือเรื่อง “Progressive Education at the Crossroads” ในปี ค.ศ. 1938 ซึ่งถือได้ว่าแนวคิดเรื่องความต้องการจำเป็นเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโลก (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550) จากที่เคยเป็นแค่ “ความ ต้องการจำเป็นตามความรู้สึก (Felt needs)” ปัจจุบันการประเมินความต้องการจำเป็นมีกระบวนการที่เป็นระบบและมีระเบียบวิธีที่หลากหลายจนเรียกได้ว่าเป็นการวิจัยเชิงประเมินประเภทหนึ่ง สุวิมล ว่องวาณิช (2550) ได้อธิบายไว้ว่า พัฒนาการของการประเมินความต้องการจำเป็นแบ่งออกเป็น 3 ยุค ได้แก่ ยุคที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ (Needs assessment for goal setting) อยู่ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1930-1960 นักวิชาการที่สำคัญ คือ Tyler

และ Bode ยุคที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการวางแผนงาน (Needs assessment for planning) อยู่ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1961-1970 นักวิชาการที่สำคัญ คือ Stufflebeam (1968, อ้างถึงใน Worthen & Sanders, 1973) ซึ่งเสนอโมเดลการประเมินแบบ CIPP (Context-Input-Process Product) และ (Alkin, 1969) ที่ได้เสนอโมเดลการประเมินแบบ CSE (Center for the Study of Evaluation) และยุคที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการวางแผนและการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Needs assessment for planning and implementing) อยู่ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1971-ปัจจุบัน นักวิชาการที่สำคัญ คือ Kaufman (1972, อ้างถึงใน Kaufman & English, 1981) ซึ่งได้เสนอแนวคิดเชิงระบบ (System approach) ที่นำมาใช้เป็นโมเดลในการประเมิน

คำว่า “ความต้องการจำเป็น (Needs)” มีผู้ให้นิยามไว้อย่างหลากหลาย สุวิมล ว่องวาณิช (2550) ได้แบ่งนิยามของความต้องการจำเป็นออกเป็น 2 มุมมอง คือ มุมมองด้านจิตวิทยาและมุมมองด้านการประเมิน ในมุมมองด้านจิตวิทยา Maslow ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการจำเป็น (Maslow’s Hierachy of Needs) ไว้ในปี ค.ศ. 1943 ในบทความที่ชื่อว่า A Theory of Human Motivation (Maslow, 1943) โดยแบ่งความต้องการจำเป็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 ความต้องการจำเป็นทางกายภาพ (Physiological needs) ระดับที่ 2 ความต้องการจำเป็นด้านความปลอดภัย (Safety needs) ระดับที่ 3 ความต้องการจำเป็นด้านความรักและการเป็นเจ้าของ (Love and belonging needs) ระดับที่ 4 ความต้องการจำเป็นด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (Esteem Needs) และระดับที่ 5 ความต้องการจำเป็นในการบรรลุศักยภาพของตนเอง (Self-Actualization Needs) โดย สุวิมล ว่องวาณิช (2550) ได้กล่าวไว้ว่า ความต้องการจำเป็น 4 ระดับแรก จัดอยู่ในประเภทความต้องการจำเป็นบกพร่อง (Deficit Needs) หมายความว่า หากยังไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการจำเป็นก็จะยังคงอยู่ในสภาวะที่บกพร่องหรือขาดแคลน สำหรับมุมมองด้านการประเมิน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ มุมมองในมิติด้านความแตกต่าง (Discrepancy) และมุมมองในมิติด้านประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit) สำหรับมุมมองในมิติด้านความแตกต่าง Kaufman & English (1981) กล่าวไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสิ่งที่ปรารถนาจะให้เกิดขึ้นในอนาคต ส่วน Witkin (1984) กล่าวไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ (What is) กับสภาพที่ควรจะเป็น (What should be) ส่วนมุมมองในมิติด้านประโยชน์ที่ได้รับ Scriven (1991) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็นไม่ควรกำหนดในลักษณะของความแตกต่าง เพราะความต้องการจำเป็นบางอย่างไม่ต้องกำหนดสภาพที่ควรจะเป็น เช่น อาหาร น้ำเป็นต้น ดังนั้น มุมมองของ Scriven จึงเน้นการกำหนดความต้องการจำเป็นที่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือทำให้เกิดความพึงพอใจ (Satisfaction) จะเห็นได้ว่า ความต้องการจำเป็นมีหลายความหมาย สุวิมล ว่องวาณิช (2550) ได้จำแนกนิยามของความต้องการจำเป็นไว้ 2 แบบ คือ แบบที่ 1 นิยามตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy model) และแบบที่ 2 นิยามตามโมเดลการ

แก้ปัญหา (Solution model) สำหรับความต้องการจำเป็นที่นำเสนอในบทความนี้ครอบคลุมนิยามทั้ง 2 แบบ

สำหรับนิยามของคำว่า “การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)” มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย Kafman (1981, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2550) กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง การวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อแสดงความแตกต่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา การจัดเรียงลำดับความสำคัญ และการเลือกความต้องการจำเป็นมาแก้ไข ส่วน Witkin (1984) กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบที่นำมาใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่มุ่งหวัง โดยเน้นความแตกต่างของผลลัพธ์ (Outcome gaps) และนำมาจัดเรียงลำดับ และเลือกความต้องการจำเป็นมาแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับนิยามของ Kaufman, Rojas & Mayer (1993) ในขณะที่ Reviere, Berkowitz, Carter & Ferguson (1996) กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ทำอย่างเป็นระบบเพื่อค้นหาสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจ นอกจากนี้ Witkin & Altschuld (1995) ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การวางแผนการดำเนินงาน (2) การสำรวจและ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น และ (3) การใช้ประโยชน์จากความต้องการจำเป็น สำหรับนิยามของการประเมินความต้องการจำเป็นที่นำเสนอในบทความนี้ หมายถึง กระบวนการของการวิเคราะห์ช่องว่างหรือความแตกต่าง (Gap/Discrepancy Analysis) ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น และมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นว่า ความต้องการจำเป็นอะไรสำคัญก่อนหลัง เพื่อนำผลมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นใน อนาคต

เทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็นและการทำวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นนิยมนำมาใช้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงแผนการดำเนินงานของหน่วยงานหรือองค์กร และผลของการประเมินความต้องการจำเป็นยังให้ข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้บริหาร และการกำหนดเป้าหมายของโครงการหรือกิจกรรม ปัจจุบันจำนวนผลงานวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเมื่อเทียบกับอดีต จากการเข้าไปสืบค้นรายชื่อและแจงนับผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในช่วง 3 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2550-2552) โดยใช้ คำค้นว่า “ความต้องการจำเป็น” จากฐานข้อมูลวิจัยจำนวน 5 แหล่ง ได้แก่ (1) ศูนย์บรรณสารสนเทศทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2) ห้องสมุดงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (3) ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยออนไลน์ ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (4) ฐานข้อมูล ThaiLIS Digital Collection ของสำนักงานบริหารเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ(5) ฐานข้อมูล Thai LIS Union Catalog

พบว่า รายงานการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเกิดขึ้นทุกปี แต่ไม่ได้มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และพบว่าไม่มีรายชื่อผลงานวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในฐานข้อมูล 2 แหล่งในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2550 -2552 ได้แก่ ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยออนไลน์ และฐานข้อมูล Thai LIS Union Catalog

Need Assessment การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หากมีความขัดแย้งระหว่าง ความแตกต่างที่พบก็จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546) เช่น ในสถานศึกษาต้องการศึกษาความต้องการจำเป็น เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยนำความต้องการของชุมชนที่มีต่อคุณลักษณะที่ดีของเด็กที่ชุมชนอยากได้เป็นตัวตั้ง (สิ่งที่ควรจะเป็น) ไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับคุณลักษณะของเด็กที่เกิดขึ้นจริง (สิ่งที่เป็นอยู่) ซึ่งจะพบความแตกต่างที่ต้องการพัฒนาว่าจริง ๆ แล้วเด็กมีคุณลักษณะตามที่ชุมชนต้องการจริงหรือไม่สิ่งใดที่ขาดไป และควรพัฒนาอะไรให้แก่เด็ก ซึ่งจะต้องนำสิ่งที่ต้องพัฒนาไปกำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา

สุวิมล ว่องวาณิช (2550) ได้ให้ความหมายคำว่า “การประเมินความ ต้องการจำเป็น” ไว้ว่าการประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทางการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งนำมาใช้ในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สรุปได้เป็น 3 ตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการประเมิน (Pre-assessment)

ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการสำรวจ (Exploration) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1. วางแผนสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น
2. นิยามหรือกำหนดจุดประสงค์ทั่วไปสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น
3. กำหนดขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็นหลักและ/หรือประเด็นที่ต้องการประเมิน

4. กำหนดรายละเอียดและข้อมูลความต้องการตามขอบเขตที่จะประเมินซึ่งรวมถึงกลุ่มเป้าหมายในการประเมิน

5. ตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล

ผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ แผนเบื้องต้นสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นและการนำไปใช้ในขั้นที่ 2 และ 3

ขั้นที่ 2 ขั้นการประเมิน (Assessment)

หลังจากการสำรวจความต้องการจำเป็นต่าง ๆ แล้วในขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Gathering) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1. สรุปตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับบริบท ขอบเขต และสิ่งที่เกี่ยวข้องในการประเมินความต้องการจำเป็น

2. เก็บรวบรวมข้อมูลของความต้องการ ซึ่งในขั้นตอนนี้ย่อมทำให้ทราบความต้องการของผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย

3. หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในเบื้องต้นระยะแรก

4. วิเคราะห์หาสาเหตุของความต้องการหรือประเด็นปัญหา

5. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด

ผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ ความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่ต้องการการแก้ไขตามลำดับความสำคัญในระยะแรก

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการประเมิน (Post Assessment)

เมื่อได้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นแล้วในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่ง คือ การนำผลการประเมินไปใช้ (Utilization) ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. จัดเรียงลำดับ (Set Priority) ความสำคัญของความต้องการจำเป็น เทคนิคที่ใช้ในการจัดเรียงลำดับ เช่น การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลหลายมิติ (Multi Component Data Analysis) การกำหนดดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีการถ่วงน้ำหนัก (Weighted Needs Index)

2. พิจารณาหาทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหา จากข้อที่ 1 การจัดเรียงลำดับทำให้ทราบปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนที่สุด ถ้าหากไม่นำมาแก้ปัญหาก็จะสูญเปล่าในการทำการประเมิน ดังนั้นจึงต้องช่วยกันพิจารณาหาทางเลือกในการแก้ปัญหา

3. พัฒนาแผนการปฏิบัติ เพื่อใช้ในการดำเนินการต่อไป

4. ประเมินผล ของการประเมินความต้องการจำเป็น

5. รายงานผล การประเมินความต้องการจำเป็น

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทางการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) ซึ่งเป็นดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ใช้หลักการประเมินความแตกต่างและเป็นสูตรที่ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2541) ได้ปรับสูตรการคำนวณมาจากค่าดัชนี PNI โดยการหาค่าผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง (I) กับค่าเฉลี่ย ของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) แล้วหารด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) เพื่อถ่วงน้ำหนักก่อนที่จะนำมาจัดลำดับ โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพปัจจุบันแล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่า $PNI_{Modified}$ โดยใช้สูตรในการคำนวณ

$$PNI_{Modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ $PNI_{Modified}$ หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I = Importance หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่พึงประสงค์ คือระดับความต้องการ

D = Degree of Success หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพปัจจุบัน

จากการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผลและการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ยึดตามกรอบแนวคิดของ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช (2550, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2550) ได้กำหนดค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ไว้ว่า รายการที่มีค่าอย่างน้อย .30 หรือ 30% มีความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาก่อน

2.7 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ตั้งอยู่ ถนนเทวาภิบาล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45000 โทรศัพท์ 0-4351-5369 โทรสาร 0-4351-5657 Website http://www.secondary27.go.th (ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด, 2565)

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เป็นองค์กรขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถมีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะ มีความเป็นเลิศทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

3) ส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างเหมาะสม และการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาของประชาชนอย่างทั่วถึง เสมอภาค และเท่าเทียมกัน

4) พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ

5) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

6) ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0

เป้าประสงค์

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีคุณภาพและเทียบเคียงมาตรฐานสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จึงกำหนดเป้าประสงค์ ดังนี้

1) ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ อย่างมีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นไทย

2) ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีทักษะอาชีพตามความต้องการและความถนัด

3) ประชากรวัยเรียนภาคบังคับได้รับโอกาสในการเข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ เสมอภาค และเท่าเทียมกัน

4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลอย่างเป็นระบบใช้งานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

5) สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

6.) ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ได้รับการพัฒนาต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี นำ Digital Technology มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามสมรรถนะ ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้มีทักษะการเรียนรู้ มีความเป็นเลิศด้านวิชาการ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างเหมาะสม และการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาของประชาชนอย่างทั่วถึง เสมอภาค และเท่าเทียมกัน

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 จัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 6 ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0

ผลผลิต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีการดำเนินงาน 5 ผลผลิต ดังนี้

1. ผู้จบการศึกษาภาคบังคับ

2. ผู้จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย

3. เด็กพิการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาสมรรถภาพ

4. เด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ผู้ที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาศักยภาพ

โดยมีหน่วยงานกำกับ ประสาน ส่งเสริมการจัดการศึกษา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด และสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการการจัดการศึกษา เพื่อให้ภารกิจ ดังกล่าวสามารถตอบสนองสภาพปัญหา และรองรับการขับเคลื่อนนโยบายของนโยบายรัฐบาลกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดเน้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด กำหนด 6 จุดเน้นการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่สอดคล้องกับ 6 ยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. จุดเน้นด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

2. จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. จุดเน้นด้านพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

4. จุดเน้นด้านการทดสอบ การประเมิน การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

5. จุดเน้นด้าน ICT เพื่อการศึกษา

6. จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

จุดเน้นด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

1. หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้มีการปรับปรุงตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียน

1.2 โครงสร้างเวลาเรียนมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียน

1.3 สถานศึกษาทุกแห่งมีการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในแต่ละช่วงชั้น

1.4 สถานศึกษาใช้ STEM Education BBL DLIT

2. ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สำคัญ สู่มาตรฐานสากล ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษามีพัฒนาการที่เหมาะสมกับสังคม วัย และเรียนรู้อย่างมีความสุข

2.2 ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นไป อ่านคล่องเขียนคล่อง

2.3 ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษา มีความสามารถด้านภาษา ด้านคำนวณ และด้านเหตุผลผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเพิ่มขึ้น

2.4 ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระหลักเพิ่มขึ้น

2.5 ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาได้รับการส่งเสริมให้มีแรงจูงใจสู่อาชีพ ด้วยการแนะแนว และได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะที่เหมาะสมเพื่อการมีงานทำในอนาคต

2.6 ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะชีวิต และทักษะการใช้เทคโนโลยี ที่เหมาะสมตามช่วงวัย

2.7 ผู้เรียนได้รับการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพเป็นรายบุคคล

3. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รวมทั้งมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และห่างไกลยาเสพติด

3.1 ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

3.2 ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีทักษะการแก้ปัญหา และอยู่อย่างพอเพียง

3.3 ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความมุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน สามารถปรับตัวเข้ากับพหุวัฒนธรรมบนพื้นฐานวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย

4. ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา เต็มตามศักยภาพ เป็นรายบุคคล ได้แก่

4.1 ผู้พิการ

4.2 ผู้ด้อยโอกาส

4.3 ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ

4.4 ผู้เรียนภายใต้การจัดการศึกษาโดยครอบครัว สถานประกอบการและศูนย์การเรียน

4.5 ผู้เรียนที่ต้องการความคุ้มครองและช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ

จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ ตรงตามความต้องการของบุคคลและสถานศึกษา

1.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาวิธีจัดการเรียนรู้ ที่ใช้ทักษะกระบวนการคิด รวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย

1.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการนิเทศแบบกัลยาณมิตร จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ทั้งในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน หรือภาคส่วนอื่นๆ ตามความพร้อมของโรงเรียน

1.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้

1.5 ครูจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

1.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีจิตวิญญาณของความเป็นครู การเป็นครูมืออาชีพและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถบริหารงานทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน และมีผลการปฏิบัติงานเชิงประจักษ์

จุดเน้นด้านพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

1. สถานศึกษาสร้างค่านิยมเชิงบวกในการเรียนสายอาชีพ เพื่อลดสัดส่วนการเรียนสายสามัญ

2. หน่วยงานทุกระดับมีงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

จุดเน้นด้านการทดสอบ การประเมิน การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

1. ระบบการประเมินสถานศึกษาและผู้เรียนมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน

2. ระบบทดสอบเพื่อประเมินผ่าน หรือซ้ำชั้น มีการพัฒนาให้เหมาะสมในการจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. ผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษามีการพัฒนาตามมาตรฐานผู้ประเมิน

จุดเน้นด้าน ICT เพื่อการศึกษา

1. หน่วยงานพัฒนาระบบ ICT เพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน

2. หน่วยงานพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นฐานเดียวกันในเรื่องข้อมูลนักเรียน ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อมูลสถานศึกษาและข้อมูลข้าราชการและบุคลากรอื่น ในการใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3. หน่วยงานพัฒนา DLIT ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน

4. ผู้เรียนมีคอมพิวเตอร์ใช้ในการเรียนรู้

จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

1. หน่วยงานทุกระดับบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจ การสร้างเครือข่ายและรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

1.1 สถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกตามที่กำหนดได้รับการแก้ไขช่วยเหลือ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล

1.2 สถานศึกษาขนาดเล็กได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพการจัดการศึกษา

1.3 สถานศึกษาที่มีความพร้อมรับการกระจายอำนาจ มีรูปแบบการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 สถานศึกษาบริหารจัดการร่วมกันโดยใช้การวางแผนพัฒนาการศึกษาระดับตำบล (Educational Maps)

1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ โดยใช้มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาระบบ กำกับ ติดตาม และประเมินผล เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

1.7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยกย่องเชิดชูเกียรติ ครูและบุคลากรที่มีผลงานเชิงประจักษ์

1.8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและพัฒนาการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

1.9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีการบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ส่งเสริมการระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษา

2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษา

อำนาจหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เป็นหน่วยงานที่ได้รับการกำหนดให้มีขึ้นตามประกาศในราชกิจจานุเบกษาดังกล่าว โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 34 แห่ง

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2553 โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2553 ดังนี้

1. จัดทำนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษาและแผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงาน สถานศึกษารับทราบ กำกับติดตาม ตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน ดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษาวิเคราะห์วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

6. ประสานระดมทรัพยากรต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนภารกิจและการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสานส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสานส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

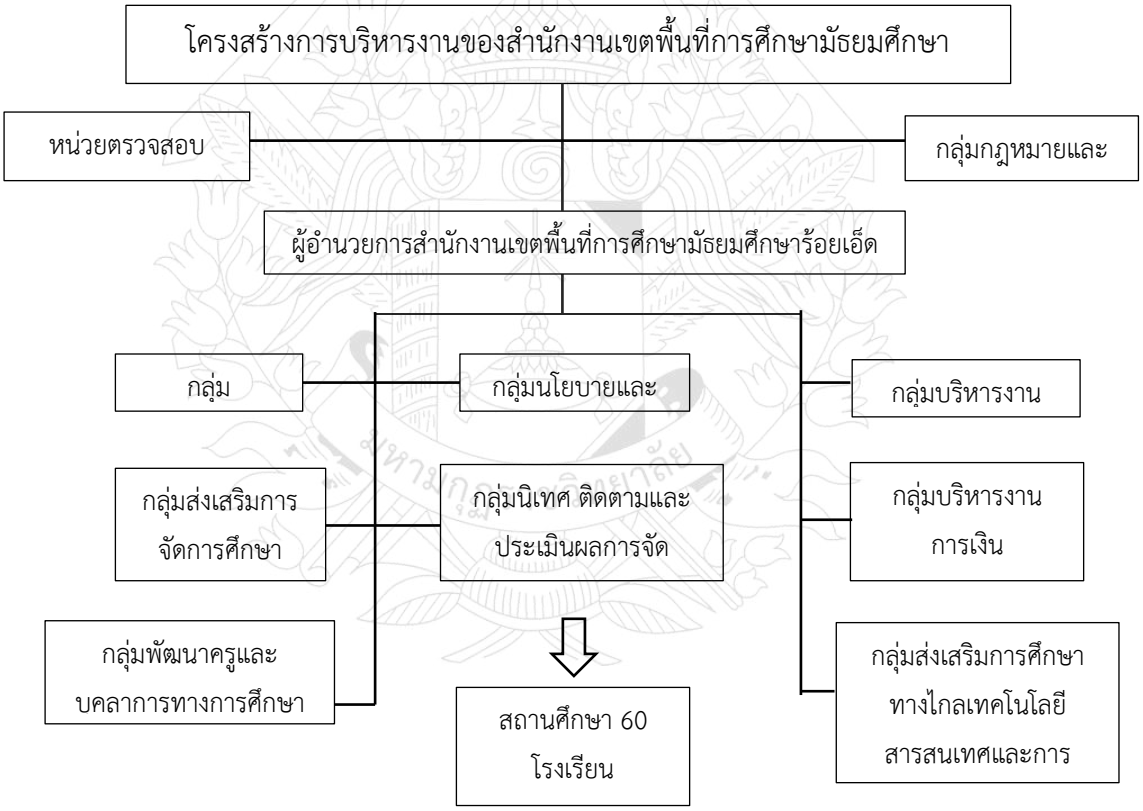
10. ประสานส่งเสริม การดำเนินงานของอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหรือตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบหมาย

โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 9 กลุ่ม 1 หน่วย ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์
4. กลุ่มนโยบายและแผน
5. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
6. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสารสนเทศและการสื่อสาร
7. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
8. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
9. กลุ่มกฎหมายและคดี
10. หน่วยตรวจสอบภายใน

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ที่มา : ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด, 2565)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด รับผิดชอบในการจัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการจัดการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาให้เด็กไทยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้การปฏิรูประบบบริหารและจัดการศึกษาบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยมีโรงเรียนในสังกัดจำแนกตามเครือข่ายการบริหารสถานศึกษา จำนวน 7 สหวิทยาเขต 60 โรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2.1 จำนวนอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษาสหวิทยาเขตเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รายการ	**จำนวน**	
จำนวนอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษา	20	อำเภอ
สหวิทยาเขตเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา	7	สหวิทยาเขต
จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น	60	โรงเรียน
- โรงเรียนมาตรฐานสากล	26	โรงเรียน
- โรงเรียนในฝัน (โรงเรียนดีประจำอำเภอ)	28	โรงเรียน
- โรงเรียนประชารัฐ	8	โรงเรียน
- โรงเรียนประชารัฐ (ดีใกล้บ้าน)	21	โรงเรียน
- โรงเรียนดีประจำตำบล	60	โรงเรียน
- โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลระดับมัธยมศึกษา (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ)	60	โรงเรียน
- โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.	60	โรงเรียน
- โรงเรียนสุจริต	60	โรงเรียน
- สถานศึกษาพอเพียง	60	โรงเรียน
- โรงเรียน Active Learning	60	โรงเรียน
- โรงเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	44	โรงเรียน
- โรงเรียนวิถีพุทธ	60	โรงเรียน
- โรงเรียนโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT)	60	โรงเรียน
- โรงเรียนจัดการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	60	โรงเรียน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	
- โรงเรียนจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	38	โรงเรียน
- โรงเรียนจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ EP (English Program)	3	โรงเรียน
- โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการใช้ภาษาอังกฤษจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน 4 สาระวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และภาษาอังกฤษ (English integrated study: EIS)	3	โรงเรียน
- โรงเรียนที่จัดการทวิศึกษา และโครงการเพิ่มทักษะอาชีพ	16	โรงเรียน
- โรงเรียนพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตต้นแบบในโรงเรียน	1	โรงเรียน
- โรงเรียนจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ เป็นภาษาอังกฤษรูปแบบ (English Bilingual Education: EBE)	1	โรงเรียน
- โรงเรียนสะเต็มศึกษา (STEM Education)	21	โรงเรียน
- ศูนย์ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาหลักสูตรสะเต็มศึกษา (STEM Education)	1	โรงเรียน
- โรงเรียนจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา (STEM Education)	20	โรงเรียน
- โรงเรียนพัฒนาสมรรถนะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาด้วยนวัตกรรม KKU Smart Learning	15	โรงเรียน
- โรงเรียนที่เป็นศูนย์ HCEC (Human Capital Excellence (enter)	3	โรงเรียน
- โรงเรียนโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	3	โรงเรียน
- ศูนย์โรงเรียนโอลิมปิกวิชาการ	1	โรงเรียน
- ศูนย์พัฒนาวิชาการจังหวัดร้อยเอ็ด	9	โรงเรียน
- โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ	1	โรงเรียน
- โรงเรียนจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ	59	โรงเรียน
- โรงเรียนโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทั้งระบบสู้การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเตรียมผู้เรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21	10	โรงเรียน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	
- โรงเรียนโครงการ สิ่งแวดล้อมศึกษา “สืบสานศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals :SDGs)	7	โรงเรียน

โอกาสทางการศึกษา

1) การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ได้ส่งเสริม สนับสนุน ให้โรงเรียนในสังกัดเข้าร่วมโครงการทวิศึกษา เรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพให้แกประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดความสนใจ อันเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคูกันไปทั้งการศึกษาทางสามัญและทางวิชาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาผู้เรียนจะได้รับวุฒิการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวุฒิการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประสบความสำเร็จด้านการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อัตราการออกกลางคันของนักเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องมาจากผลการดำเนินโครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี ของรัฐบาล

3) ประชากรวัยเรียนกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เด็กยากจน เด็กถูกทอดทิ้ง ซึ่งเป็นเด็กกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำสุด ยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการศึกษา โดยมีระดับการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชายหญิง กลุ่มเด็กชายมีแนวโน้มที่จะไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดต้องส่งเสริมให้บริการการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนกลุ่มนี้ ในรูปแบบต่าง ๆ ต่อไป

จากการศึกษาบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จะเห็นว่าจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ได้ถูกกำหนดเป็นจุดเน้นสำคัญด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้สู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูงและทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการคิดขั้นสูงและทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยมีการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อช่วยให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถตามศักยภาพและเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ของผู้เรียน ซึ่งในปี 2565 ได้มีการขับเคลื่อนนโยบายการการจัดการเรียนการสอน

เพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา นำร่องรุ่นที่ 1 จำนวน 1 โรงเรียน ในโครงการห้องเรียนสาธิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (SME) ณ โรงเรียนขัติยะวงษา โดยมีคุณครูจากโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย เป็นครูพี่เลี้ยงในโครงการช่วยสอนในวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ และสอนเพิ่มเติมในวันเสาร์ และมีคุณครูจิตอาษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เป็นครูพี่เลี้ยง ติวข้อสอบออนไลน์ในช่วง 18.00 – 21.00 น. (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด, 2565)

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัดจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยผลการศึกษาที่คาดว่าจะได้รับจะสามารถนำมาเป็นรูปแบบในการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ได้ทั้งระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพของครูและนักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพต่อไป

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

เฉลิมพล ศรีรักษ์ (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า

1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ และปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีความสัมพันธ์ในทางบวกทุกด้าน และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ทุกตัว ปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดกับประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของครู คือ บรรยากาศองค์การ รองลงมาคือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และ ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดกับประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของครู

3) สมการพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$Y' = .781 + .471X_3 + .248X_2 + .143X_1$ และ สมการพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$Z' = .440Z_{x3} + .256_{x2} + .162_{x1}$

จากผลการวิจัย สามารถสรุปได้ว่า บรรยากาศองค์การ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูมีผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีบทบาทในการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ บริหารจัดการหลักสูตรและการสอน พัฒนานักเรียน และพัฒนาครู ส่วนครูต้องเป็นผู้สอนที่สามารถวางแผนการสอน มีความพากเพียร มีความรับผิดชอบ และมีความคิดริเริ่มในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ นอกจากนั้นการสร้างบรรยากาศองค์การที่ดียังเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและครูร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หน่วยงานผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนควรมีส่วนในการช่วยเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้บริหารและครูในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

อัจฉริกา ไพศาลศรีสมสุข (2559) ได้ศึกษา แนวทางการจัดการเรียนการสอนเปียโนโดยการสะท้อนคิดเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนระดับกลาง ผลการวิจัยพบว่า 1. ในสภาพการเรียนการสอนเปียโนโดยการสะท้อนคิด มีการนำการสะท้อนคิดมาใช้ในการเรียนการสอนเปียโนระดับกลางในประเทศไทย แต่ไม่ใช่ผู้สอนทุกคนที่นำการสะท้อนคิดเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เนื่องมาจากหลายสาเหตุคือ ผู้สอนบางท่านไม่ทราบการจัดการเรียนการสอนเปียโนโดยการสะท้อนคิดมาก่อน มุ่งเน้นกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นครูเป็นศูนย์กลาง และไม่เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนเปียโนโดยการสะท้อนคิด 2.แนวทางการจัดการเรียนการสอนเปียโนโดยการสะท้อนคิด ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 2.1 วัตถุประสงค์ควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครอง การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยกระบวนการสะท้อนคิด และระดับการสะท้อนคิด 2.2 หลักสูตรควรมุ่งเน้นการบูรณาการ ระดับการสะท้อนคิด และการใช้เหตุผล 2.3 ผู้สอนควรปรับใช้เทคนิคการสอนการสะท้อนคิดโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ 2.4 ผู้สอนควรปรับปรุงสื่ออุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและชี้แจงวิธีใช้ก่อนใช้จริง 2.5 การวัดประเมินผลตามสภาพจริงมีความเหมาะสมกับการวัดประเมินผลการสะท้อนคิด 2.6 ผู้สอนควรคำนึงถึงปัจจัยทั้งด้านผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตรและการสอนและสภาพแวดล้อม

ภรทิพย์ ภาคภูมิ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1. ความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 มี 3 องค์ประกอบ และมี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ องค์ประกอบการใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์ ประกอบด้วย

2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1.1) การใช้ภาษาและคำศัพท์ทางคณิตศาสตร์ และ 1.2 การใช้สัญลักษณ์ (เครื่องหมาย) ทางคณิตศาสตร์ องค์ประกอบที่ 2 การแสดงแนวคิดทางคณิตศาสตร์ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 2.1) การตีความ แปลความ และวิเคราะห์ความหมายจากโจทย์หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ 2.2) การอธิบายวิธีคิด หรือวิธีแก้ปัญหาโดยใช้ความรู้และหลักการทางคณิตศาสตร์ และ 2.3) การสรุปคำตอบที่ได้จากการแก้ปัญหา และองค์ประกอบที่ 3 ความชัดเจนในการนำเสนอมี 1 ตัวชี้วัดคือ การเขียนอธิบายวิธีคิดเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตรงกัน ผลการตรวจสอบโมเดลองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่า Chi-Square = 9.57, df = 5, p = 0.09, CFI = 0.99 และ SRMR = 0.02 และพบว่าองค์ประกอบด้านการใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์ เป็นองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด 2. แนวทางการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรเน้นการสาธิตหรือแสดงให้ดูเป็นตัวอย่างถึงการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ที่ถูกต้องชัดเจน สอดแทรกกิจกรรมการเขียนทางคณิตศาสตร์ที่เอื้อให้นักเรียนได้ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการนำเสนอและแสดงแนวคิด สอดแทรกการอภิปรายกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงแนวคิดทางคณิตศาสตร์ของตนเอง รวมทั้งใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 2) การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ควรจัดโต๊ะเรียนเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มย่อยเพื่อให้นักเรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ในขณะเดียวกันครูต้องให้ความสำคัญกับการรับฟังคำตอบหรือแนวคิดของนักเรียนด้วย 3) การใช้สื่อการเรียนรู้ ควรเป็นสื่อที่เป็นรูปธรรม เข้าใจง่ายใกล้ตัวนักเรียน และสอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังสอน และ 4) กรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรประเมินผ่านการพูดและการเขียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

พระดาว ปณฺญาธโร (มินวาน) (2560) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรบัณฑิตศึกษานานาชาติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษานานาชาติ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษานานาชาติ อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน คือ การวัดและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมส่งเสริมการเรียน หลักสูตร สาระการเรียนและการจัดการเรียนการสอน ตามลาดับ 2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษานิสิตนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพสวนบุคคล โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นของนิสิตไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนนิสิตชาวต่างชาติในมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านการจัดการเรียนการ

สอนคณาจารย์ควรใช้วิธีหลากหลายเพื่อให้นิสิตสนใจในการเรียนมากขึ้น ด้านหลักสูตรสาระการเรียนรู้ต้องจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ด้าน กิจกรรมส่งเสริมการเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างความสามัคคี ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน และหลักสูตรต่างๆ ด้วยกันด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ทุกห้องเรียนควรจะมีพร้อมด้านสื่อต่าง ๆ สำหรับใช้การเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการแต่ละวิชา ด้านวัดผลและประเมินผลควรวิธีหลากหลายแนวทางเพื่อช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของนิสิตให้ดีขึ้น

สมภพ ศรีพูล (2560) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา พบว่า มีระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อยได้แก่ด้านเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการใช้สื่อและเทคนิคการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลตามลำดับ 2) หลักการจัดการเรียนการสอนที่ดีในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาพบว่า 1) เนื้อหาการจัดการเรียนการสอน ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี เก่งและมีความสุขเนื้อหาสาระในการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิดและแก้ปัญหา 2) การจัดการเรียนการสอน ครูจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในการทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้นครูเตรียมตัวในการสอนแต่ละครั้งให้เหมาะสมกับเวลาเรียนครูให้นักเรียนได้เตรียมตัวก่อนมาเรียนด้วยการอ่านหนังสือล่วงหน้าสม่ำเสมอ 3) การใช้สื่อและเทคนิคการสอน ครูใช้ตาราง / เอกสารประกอบการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนครูใช้สื่อ e-learning มาช่วยเสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและใช้สื่อเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบการสอน 4) กิจกรรมการเรียนการสอนครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ ซักถามปัญหาและแสดงความคิดเห็นในห้องเรียนได้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ครูจัดกิจกรรมการสอนไปประยุกต์ใช้จริงได้ครูจัดกิจกรรมปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมที่ดีงาม 5) การวัดและประเมินผล ครูจัดให้มีการทดสอบย่อยระหว่างเรียนและการทดสอบปลายภาคตามที่กำหนดไว้ครูกำหนดเกณฑ์การประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและครูมีการปรับปรุงกระบวนการจัดการสอนจากผลการประเมินการเรียนรู้ 3) แนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาพบว่า 1) เนื้อหาการจัดการเรียนการสอน มีการสืบค้น ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดวารสาร อินเตอร์เน็ตเป็นต้น 2) การจัดการเรียนการสอน แทรกเนื้อหาหลักธรรมคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนาเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน 3) การใช้สื่อและเทคนิคการสอนใช้สื่อทันสมัย 4) กิจกรรมการเรียนการสอนคำนึงถึงวัยของและสถานภาพของผู้เรียน 5) การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนเพื่อตัดสินผลการเรียนและพัฒนาผู้เรียน

จินตนา วิเศษจินดา (2560) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1. ด้านการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) เนื้อหา คือ คำศัพท์ภาษาจีน ไวยากรณ์จีน ตัวอักษรจีน การออกเสียง และวัฒนธรรมจีน และ (2) ทักษะทางภาษา คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน 2. ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ (1 ประเภทของสื่อการเรียนรู้ คือ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี สื่อวัสดุ/อุปกรณ์ และสื่อบุคคล/ท้องถิ่น และ (2) การเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ คือ การใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน การใช้สื่อที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการจัดทำ จัดหาสื่อใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และ 3. ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ (1) การวัดและประเมินผลแบบเป็นทางการ คือ การสอบย่อยเก็บคะแนนการสอบกลางภาค-ปลายภาคการศึกษา และ (2) การวัดและประเมินผลแบบไม่เป็นทางการ คือ การพูดคุย การใช้คำถาม การประเมินการปฏิบัติ การประเมินผ่านใบงาน และการสังเกตพฤติกรรม

ปณตพร แพเสือ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยมีภาพรวมและพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและ 2) ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า มีการส่งเสริมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555) ให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และเพื่อนได้อย่างเหมาะสม ด้านครูผู้สอน พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดจำนวนครูที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ด้านบริการนักเรียน พบว่า โรงเรียนมีระบบตรวจสอบรายชื่อ จำนวนนักเรียนที่มาถึงโรงเรียนและกลับบ้านอย่างรัดกุมละเอียดถี่ถ้วนและเข้มงวด ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

นวพร ธรรมกิจวัฒน์ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการจัดการการเรียนการสอน สถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันสำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการการเรียนการสอน สถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการการเรียนการสอน สถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัม เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการบริหารหลักสูตรด้านการวัดและประเมินผล และ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตามลำดับ 2. การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ด้านสื่อการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนา 7 ข้อ ด้านผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแนวทางการ พัฒนา 8 ข้อ ด้านการบริหารหลักสูตรมีแนวทางการพัฒนา 6 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผลมีแนวทางการพัฒนา 7 ข้อ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีแนวทางการพัฒนา 8 ข้อโดยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดการการเรียนการสอนสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์โดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

พิษณุ เสนามนตรี (2562) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขาในโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับได้แก่ 1) ด้านการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 2) ด้านการวัดผลและการประเมินผล และ 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้ 1.1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อที่มีการใช้ประโยชน์จากการบันทึกหลังการสอน นำไปสู่การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขาในรายวิชาให้เข้าใจง่ายและชัดเจน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขา ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างเหมาะสม และ 3) มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 1.2 ด้านการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ตรวจสอบความพร้อมของสื่อก่อนนำไปใช้ 2) สามารถพัฒนาผู้เรียนในการใช้สื่อการสอนที่หลากหลายเช่น การอภิปราย การถามตอบ การบรรยายการเปิดโอกาสให้ถาม และอธิบายได้อย่างชัดเจน และ 3) ครูใช้สื่อการสอนสอดแทรกความรู้ด้านการพัฒนาจริยธรรม และส่งเสริมสมาธิของผู้เรียนได้ 1.3 ด้านการวัดผลและการประเมินผล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อที่มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดผลและประเมิน ผลก่อนนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีการการวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักไตรสิกขาอยู่ในระดับปานกลาง โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดผลและประเมินผลก่อนนำไปใช้ 2) การวัดและประเมินผลเป็นไปตามตามสภาพจริงและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และ 3) มีการนำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ตามนโยบายของการจัดการศึกษา 2. แนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณา

การตามหลักไตรสิกขาในโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า สามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะคือ ในห้องเรียน กับนอกห้องเรียน ทั้งนี้เป็นไปตามเนื้อหาสาระในรายวิชาที่รับผิดชอบ และทักษะที่ต้องการที่จะให้เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดผลและการประเมินผล นอกห้องเรียน และในห้องเรียน ได้แก่ 2.1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารเป็นฝ่ายทำหน้าที่อำนวยการ ให้การสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการวางแนวทางของกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาในสถานศึกษา ครูทำหน้าที่บริหารจัดการชั้นเรียน ได้แก่ ขั้นเตรียมค้น คว้าแหล่งความรู้ที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขา วางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขา ขั้นปฏิบัติการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันให้ผู้เรียน และพัฒนาทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ในเรื่องนั้นๆ ขั้นสรุป ครูประเมินความรู้ของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขา ผู้เรียนมีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขา ผู้ปกครองมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนให้ปฏิบัติตนให้ถูกต้องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา 2.2 ด้านการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ผู้บริหารเป็นฝ่ายทำหน้าที่อำนวยการ ให้การสนับสนุนด้านการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ โดยการวางแนวทางของกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาในสถานศึกษา ครูทำหน้าที่บริหารจัดการชั้นเรียน ได้แก่ ขั้นเตรียม ค้นคว้าสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขา ขั้นปฏิบัติการสอน จัดกิจ กรรมการเรียนรู้โดยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักไตรสิกขา ขั้นสรุปครูประเมินความรู้ของผู้เรียนที่เกิดจากการใช้สื่อการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขาผู้เรียนมีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขา ผู้ปกครอง มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนให้ปฏิบัติตนให้ถูกต้องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา 2.3 ด้านการวัดผลและการประเมินผล ผู้บริหารเป็นฝ่ายทำหน้าที่อำนวยการ ให้การสนับสนุนด้านการวัดผลและการประเมินผล โดยการวางแนวทางของกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาในสถานศึกษา ครูทำหน้าที่บริหารจัดการชั้นเรียน ได้แก่ ขั้นเตรียม ศึกษาค้นคว้าเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขา ขั้นปฏิบัติการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักไตรสิกขา ขั้นสรุป ครูวัดผลและการประเมินผลของผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขา ผู้เรียนมีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขา ผู้ปกครอง มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนให้ปฏิบัติตนให้ถูกต้องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา

เมือง สุวรรณแสนทวี (2563) ได้ศึกษาการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค สังกัด

สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและการประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดการฝึกอาชีพ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและการประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดการฝึกอาชีพ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ความต้องการจำเป็นการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 พบว่า ความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่าเฉลี่ย = 0.22 เมื่อพิจารณาด้านที่มีความต้องจำเป็นสูงที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่า $PNI_{modified}$ = 0.23 รองลงมาคือ ด้านการจัดการฝึกอาชีพ ค่า $PNI_{modified}$ = 0.21 ด้านการจัดหลักสูตร ค่า $PNI_{modified}$ = 0.21 ส่วนด้านที่มีความต้องจำเป็นต่ำสุดคือ ด้านการวัดและการประเมินผล ค่า $PNI_{modified}$ = 0.19 3) ข้อเสนอแนะการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 สถานศึกษาและสถานประกอบควรร่วมมือกันจัดการสอนทฤษฎีและขั้นตอนการฝึกปฏิบัติงานให้ครอบคลุมหลักสูตร ควรจัดให้มีการวิเคราะห์เนื้อหาการสอนทฤษฎีให้สอดคล้องกับการสอนปฏิบัติในสถานประกอบการ จัดกิจกรรม การปฏิบัติที่เป็นประสบการณ์ตรงต่อการประกอบอาชีพและทักษะอาชีพ ดำเนินงานที่เป็นระบบและมีผลลัพธ์ด้านความสำเร็จ ควรมีรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับขนาดของกลุ่มผู้เรียน สถานประกอบการควรจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลในการฝึกงานเป็นระยะตลอดภาคเรียน

ธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว (2563) ได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร่วมกับ รูปแบบการเรียนการสอนแบบ 5E ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ (วิทยาการคำนวณ) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบ 5E ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ (วิทยาการคำนวณ)จำนวน 3 เรื่อง ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหามีความคิดเห็นต่อบทเรียนที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับดีมาก และผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอนมีความคิดเห็นต่อบทเรียนที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับดีมาก ประสิทธิภาพ บทเรียนคอมพิวเตอร์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบ 5E ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ (วิทยาการคำนวณ) ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 80.22/82.83 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ (วิทยาการคำนวณ) หลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบ 5E สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริรัตน์ หวังสะแล่ะฮ์ (2563) ได้ศึกษา แนวทางการจัดการเรียนการสอนสาระวิทยาการคำนวณ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนสาระวิทยาการคำนวณ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่พบปัญหาในการกำหนดวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการคิดเชิงคำนวณเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาได้จริง การกำหนดและจัดลำดับเนื้อหาที่เหมาะสมกับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนวิทยาการคำนวณที่ไม่เชื่อมโยงกับวิชาอื่น ทักษะพื้นฐานในการใช้สื่อเทคโนโลยีของผู้เรียนด้านการ Coding และประเมินผู้เรียนได้ไม่ครบตามตัวชี้วัด 2) แนวทางการจัดการเรียนการสอนสาระวิทยาการคำนวณ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครูผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนออกแบบอัลกอริทึมจากเรื่องราวใกล้ตัวตามบริบทของผู้เรียนหรือตามความสนใจ ครูผู้สอนควรกำหนดเนื้อหาโดยคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนตามยุคสมัย ยืดหยุ่น และเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ได้ ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการความรู้และนำทักษะจากวิทยาการคำนวณไปสู่วิชาอื่น ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนควรมากกว่า 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ครูผู้สอนควรใช้สื่อแบบ unplugged ในการฝึกทักษะการคิดเบื้องต้น ครูผู้สอนควรมีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน รูปแบบในการวัดและประเมินผลควรมีรูบริค (rubrics) ที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน มีการประเมินในหลายมิติและมุมมอง

2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

คอนเนอร์ (Connor, 2001) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ ประเภทบุคลิกภาพขอบเขตการสอน การแนะนาจริยธรรมภายในกลุ่มประชากรครูโรงเรียนมัธยมศึกษาคาทอลิกวิธีการศึกษาใช้แบบสอบถามเก็บรวมรวบข้อมูลจากครูจานวน 120 คน ผลการศึกษาผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างนี้ประเภทบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการแนะนาจริยธรรม ของเขตการสอน (คณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์ และศิลปกรรม) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการแนะนาจริยธรรม ครูทั้งเพศชายและเพศหญิงใช้จริยธรรมด้านความยุติธรรม และจริยธรรมด้านการดูแลเอาใจใส่ในการให้นิยามตนเอง และให้การแก้ปัญหาสถานการณ์ลาบากเกี่ยวกับสมมุติฐาน โดยสรุปทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรมอาจจะก้าวหน้าต่อไปได้อีกเมื่อพิจารณา เห็นว่าประเภทบุคลิกภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของวุฒิภาวะทางจริยธรรม

โกรซกี้ (Grozycki, 2003) ได้ศึกษาความคล้ายกันระหว่างรูปแบบการพัฒนาทางความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมตามที่กล่าวไว้โดยเพียเจท์ (1932) และโคห์ลเบิร์ก (1969) ชุมชนเชิงวิทยาศาสตร์ทางสังคม (เช่น สภาสังคมศึกษาแห่งชาติ) กับคำสั่งของศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกเรื่องการเติบโตทางจริยธรรม การศึกษาได้ระบุองค์ประกอบที่จำเป็น 6 ประการสำหรับการพัฒนาจริยธรรม ซึ่งแบ่งกันในทรัพยากรต่อไปนี้ การคิดอย่างวิพากษ์วิจารณ์ มุมมองหลากหลายเกี่ยวกับประเด็น ความเห็นอกเห็นใจ การเคารพในเกียรติภูมิของบุคคล การเคารพในเสรีภาพเกี่ยวกับ

ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี และการคำนึงถึงความยุติธรรมและการเอาใจใส่ การศึกษา ได้สำรวจระดับที่องค์ประกอบเหล่านี้ บูรณาการเข้าในหน่วยประวัติศาสตร์ของสหรัฐ เรื่องต้นกำเนิดของสงครามเย็นในช่วงปี 1945-1949 ตามที่สอนในสาขาประวัติศาสตร์ เคยได้เรียนรายวิชาทั้งรายวิชาหรือบางส่วนที่อุทิศให้การศึกษาสงครามเย็น 88% ชอบการบูรณาการการพัฒนาจริยธรรมเข้าในบทเรียนประวัติศาสตร์ในระดับปานกลางหรือในระดับมาก ส่วน 49% รู้สึกเช่นเดียวกันเกี่ยวกับการบูรณาการคาสอนทางศาสนาคาทอลิกเข้าในหลักสูตรของตน ประมาณ 74% เคยศึกษาทั้งรายวิชาหรือบางส่วนที่อุทิศให้การพัฒนาจริยธรรม 71% บ่งชี้ว่า 60-100% รายวิชาประวัติศาสตร์ของตนออกแบบด้วยตนเองไม่ใช่โดยรัฐหรือฝ่ายมีอำนาจ ในขณะที่ครูจำนวน 75% บ่งชี้ว่าตำราเป็นตัวแกนของหลักสูตรได้ 40-100% การวิเคราะห์เนื้อหาพบว่ามีองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาจริยธรรม 6 องค์ประกอบการคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์และมุมมองที่หลากหลายเป็นตัวแทนได้มากที่สุดในการบริบทบทนี้และตอนวิจารณ์ก่อนเริ่มบทวิจัย ระดับที่การพัฒนาที่การพัฒนาจริยธรรมบูรณาการเข้าหลักสูตรประวัติศาสตร์มีน้อยเพราะมีเนื้อหาตำรา ความชอบของครู และการฝึกอบรมครู

คิทเทล (Kittel, 2004) ได้ศึกษาการสร้างเกณฑ์การประเมินและการประเมินหลักสูตร (A.C.Green) สร้างเกณฑ์การประเมินใช้ระบบการศึกษาภาคบังคับของสหพันธ์เป็นแนวทาง (ส่วนเดิมของการปรับปรุงในปี 1996) การตรวจสอบแต่ละแนวทางเพื่อระบุลักษณะเฉพาะอีก 7 แนวทางการสืบสวนลักษณะเฉพาะทางพุทธิพิสัย อารมณ์ พฤติกรรม พัฒนาการและแนวทาง มาตรฐานตามธรรมชาตินี่คือ ส่วนเสริมโดยการสำรวจทางอ้อมหรือเจาะจงแนวทางที่เป็นศูนย์กลางบนความแตกต่างหรือสังคมส่วนมาก ปัจจุบัน การวิจัยใช้การวิเคราะห์โดยละเอียดภายใต้พื้นฐานของหลักการและความสำคัญของแต่ละแนวทาง สิ่งสำคัญของการศึกษานี้ คือ สถานที่ที่สำรวจในภาคเรียนที่สำรวจ ใช้ทั้ง 2 แนวทางของสหพันธ์อันดับแรก เมื่อการอภิปรายภาคบังคับสำหรับโรงเรียนเด็กทั้งหมด และอันดับ 2 เมื่อการอภิปรายลักษณะทางเพศของมนุษย์ในสภาพแวดล้อมความเชื่อถือกันและกัน การแต่งงานแบบผัวเดียวเมียเดียว โดยสรุป เสนอจุดที่เป็นประเด็นสำคัญระบุได้ 37 ลักษณะการศึกษานี้บางส่วนของหนังสือการศึกษาภาคบังคับจะใช้ในแผนงานสำรวจกองทุนสหพันธ์การศึกษาภาคบังคับ แผนงาน A.C.Green'Game โครงการภาคบังคับประเมินหลักสูตรโดยใช้ทั้ง 2 วิธี (ใช้เกณฑ์การประเมินและลักษณะเฉพาะ (ใช้จุดที่เป็นประเด็นสำคัญ)โดยทั่วไปการประเมินอ้างอิงจาก 369 ที่มาจากแผนงาน จัดหมวดหมู่ตามความสัมพันธ์อย่างหนึ่งที่สำคัญของสหพันธ์และลาดับใช้การแบ่งคะแนนแบบสามแถว (Three–Tier) สรุปประเด็นสำคัญแต่ละจุดต่างจากรูปแบบของคำถามดังนั้น ในคำตอบสำหรับ 37 คำถามสิ่งที่อธิบายโดยละเอียดสนับสนุนโดยเกณฑ์ที่เหมาะสมจากแผนงานที่เตรียมไว้ ความพยายามของการศึกษานี้เมื่อมีความเหมาะสมข้อแนะนำสำหรับการปรับปรุงทั้งหมดจะเข้าสู่ขั้นของการประเมิน

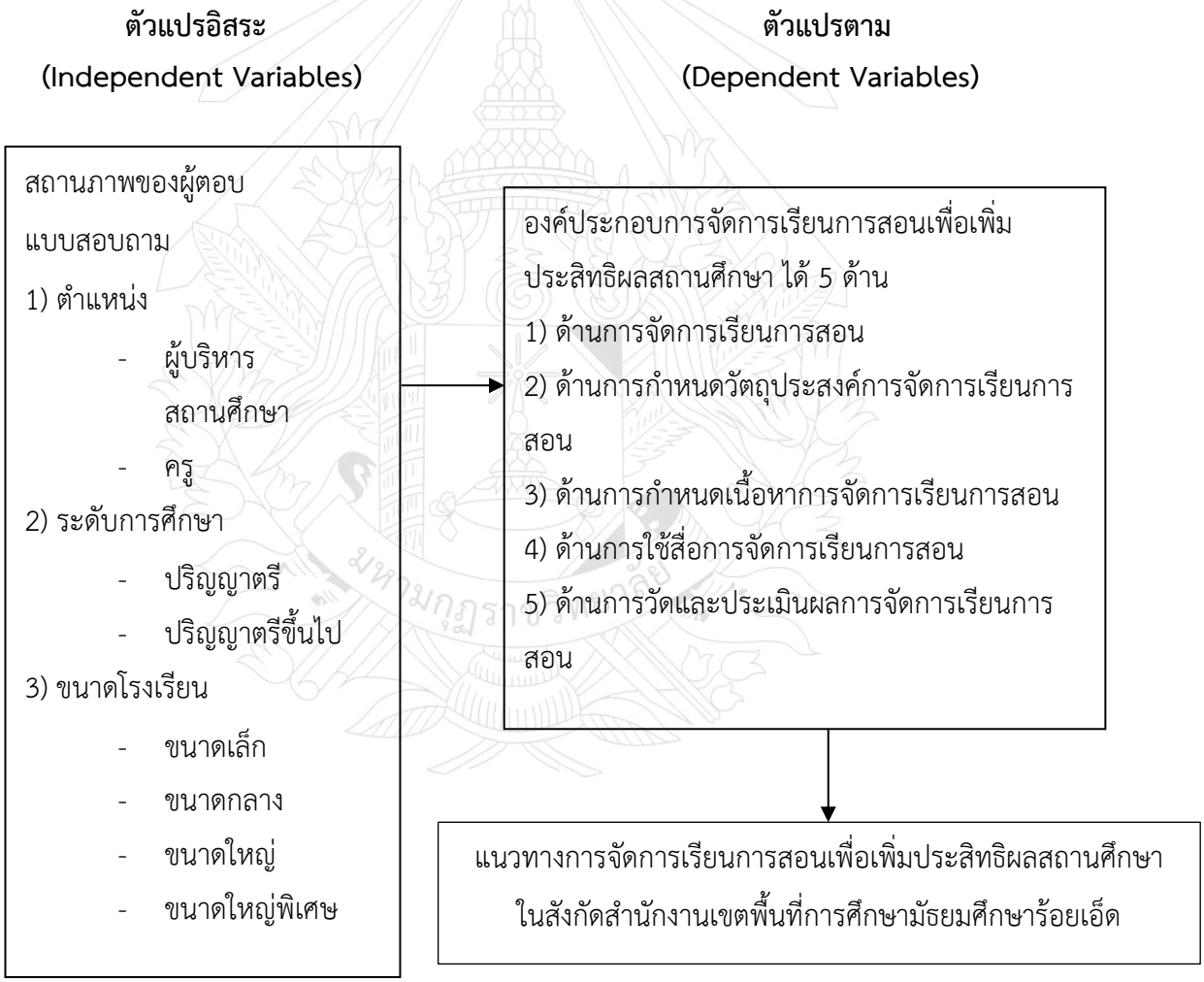
วู้ด (Wood, 2007) ได้วิจัยการคิดนอกกรอบเกี่ยวกับการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้นโยบายที่ทันสมัย ทั้งทฤษฎีและแผนการปฏิบัติกับเด็กก่อนวัยเรียน การศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาพัฒนาการทางการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียน ถึงผลกระทบของการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อจะนามาเป็นนโยบาย การปฏิบัติ และพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เด็กก่อนวัยเรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ แต่อย่างไรก็ตามปัญหาเหล่านี้ ไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ในอนาคตอันใกล้ทั้งในหลักการและการปฏิบัติ เหตุผลก็เพราะการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ได้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในสังคม นอกจากนี้มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทางด้านทัศนคติ เพื่อให้เด็กได้เข้ามามีร่วมในสังคม อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไป

โอลาดิโป (Oladipo, 2009) ได้ศึกษาผู้มีส่วนรับผิดชอบการศึกษาคุณธรรมของนักเรียนเพื่อที่จะตอบคำถามของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ให้การช่วยเหลือนักเรียนในด้านคุณธรรม ผลสรุปพบว่าการศึกษาคุณธรรมของเด็กค่อนข้างจะไม่มีใครเหลียวแลโดยตรงจากหน่วยงานต่าง ๆ ในทางตรงข้ามสถาบันทางสังคมต้องร่วมมือและกระทำอย่างจริงจังเนื่องจากให้เด็กได้รับประโยชน์ทางคุณธรรมทางการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและนอกประเทศ พบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผล เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนบูรณาการความรู้ทุกแขนง ทั้งด้านความรู้ ทักษะการคิด และทักษะอื่นๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและพัฒนาคิดค้นสิ่งต่างๆ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้เรียนกับเครื่องมือทางเทคโนโลยี การสร้างความยืดหยุ่นในเนื้อหาวิชาอย่างท้าทายและสร้างสรรค์ แนวทางการจัดการเรียนการสอนสามารถเพิ่มประสิทธิของสถานศึกษา จึงเหมาะที่จะทำให้เยาวชนไทยรุ่นใหม่เกิดการเรียนรู้และอยู่ในโลกแห่งอนาคตได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นหลักคิดของแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ในครั้งนี้

2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา สังเคราะห์ออกมาได้องค์ประกอบของแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา โดยใช้กรอบแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา ได้แก่ ปรัชญา เวสารัชช์ (2545), ทิศนา แขมมณี (2554), ธีระยุทธ รัชชะ (2556), สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557), กุลิสรา จิตรญาวณิช (2562), Ning_sced (2558), Kibler (1970), Dick and Carey (1985), Kemp, Morrison, and Ross (1994), Tyler (1950), Joyce and Weil (2000) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2565 จำนวน 60 โรงเรียน มีประชากร ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 2,502 คน (ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด, 2565)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี่มอร์แกน (Krejcie, R.V. & Morgan, D.W., 1970) จึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2565 จำแนกตามสัดส่วนของจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครู ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 335 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

กลุ่มเป้าหมายที่จะสัมภาษณ์ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมผู้ประเมินทั้งสิ้นจำนวน 5 คน

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

บุคลากรโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหารสถานศึกษา	125	17
ครูผู้สอน	2,377	318
รวม	2,502	335

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 แบบ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

3.2.1 แบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบโดยถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มาก
3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ น้อย
1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3.2.2 แบบสัมภาษณ์ เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดเครื่องมือไว้ 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 แบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.3.1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดกรอบตัวแปร และประเด็นต่าง ๆ ในการสร้างแบบสอบถาม

3.3.1.2 กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือโดยการจัดทำตารางโครงสร้างและเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไข

3.3.1.3 สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยสอบถามความคิดเห็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำนวน 5 ด้าน ดังนี้ คือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

3.3.1.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้นำมาปรับปรุงแก้ไข

3.3.1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของเครื่องมือแล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) โดยข้อคำถามกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ รายนามผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย 1) นายภูวนาท คำพมัย ผู้อำนวยการโรงเรียนขัติยะวงษา 2) นายภูชิต ธีรเมธโยธิน ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด 3) ผศ.ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

กำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความรงตามเนื้อหา
2) 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงหรือไม่ตรงตามเนื้อหา
3) -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ตรงตามเนื้อหา

มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00

3.3.1.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่ม

ตัวอย่างแต่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 117) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93

3.3.1.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำให้เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำเสนอขอความเห็นชอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการวิจัยต่อไป

3.3.2 แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.3.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ทางทฤษฎีที่จะนำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ เพื่อการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2.2 วิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ความรู้เกี่ยวกับ กรอบแนวคิด ทฤษฎี ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ ที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2.3 สร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้นำมาปรับปรุงแก้ไข

3.3.2.4 นำแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วจึงจัดทำแบบวิเคราะห์เอกสาร และแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3.2.6 นำแบบสัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีโครงการห้องเรียนพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ (Gifted) โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้และจัดทำรายงานผลการศึกษา

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหาร และครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

3.4.2 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากผู้บริหาร และครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

3.4.3 ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลแบบออนไลน์ผ่าน QR Code ในโปรแกรม Google Form โดยจะทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถาม ให้ทราบวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือเพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริง

3.4.4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบ แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4.5 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 2 โรงเรียน จำนวน 5 คน และสรุปผล โดยวิเคราะห์สรุปประเด็นเนื้อหา และทำการแยกประเด็นคำตอบดังกล่าวให้เป็นหมวดหมู่แล้วอธิบายเป็นความเรียงต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.2 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติทางการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

3.5.3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ข้อมูลในการวิเคราะห์ เพื่อสรุปเป็นภาพรวมแล้วนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิจัยเพื่อดำเนินวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยดังนี้

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

3.6.1.1 การหาค่าความสอดคล้อง (Index of item Congruence : IOC) (ไพศาล วรคำ, 2562)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3.6.1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Cronbach's α -Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 117)

$$\alpha = \frac{k}{k-1}\left(1-\frac{\sum s_i^2}{s_t^2}\right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อคำถาม

$\sum s_i^2$ แทน คะแนนความแปรปรวนของแต่ละข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3.6.2 สถิติพื้นฐาน

3.6.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 122) คำนวณได้จากสูตร

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

$\int$ แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.6.2.2 ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 123-124) คำนวณได้จากสูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3.6.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 126) คำนวณได้จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum\left(x - \bar{x}\right)^2}{n-1}}$$

เมื่อ $S.D$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนนแต่ละตัว

$\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

3.6.3 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช, 2550, หน้า 279) (Modified Priority Needs Index)

ผู้วิจัยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) ซึ่งเป็นดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ใช้หลักการประเมิน ความแตกต่างและเป็นสูตรที่ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2550: 279) ได้ปรับสูตรการคำนวณมาจากค่าดัชนี PNI โดยการหาค่าผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง (I) กับค่าเฉลี่ย ของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) แล้วหารด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) เพื่อ ถ่วงน้ำหนักก่อนที่จะนำมาจัดลำดับ โดยใช้

หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพปัจจุบันแล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่า $PNI_{Modified}$ โดยใช้สูตรในการคำนวณ

$$PNI_{Modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ $PNI_{Modified}$	หมายถึง	ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
I = Importance	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่คาดหวัง
D =Degree of Success	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพปัจจุบัน

เกณฑ์การแปลผลและการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ยึดตามกรอบแนวคิดของ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช (2550, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2550) ได้กำหนดค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI modified) ไว้ว่า รายการที่มีค่าอย่างน้อย .30 หรือ 30% ที่มีความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาก่อน

บทที่ 4
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
D	แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน
I	แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{Modified}$	แทน ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

4.2 ลำดับขั้นตอนในการนำเสอนผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

2) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 การศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามผลการวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n = 335)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
1. ผู้บริหาร	17	5.07
2. ครู	318	94.93
รวม	**335**	**100.00**
ระดับการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	219	65.37
2. สูงกว่าปริญญาตรี	116	34.63
รวม	**335**	**100.00**
ขนาดสถานศึกษา		
1. ขนาดเล็ก	16	4.78
2. ขนาดกลาง	46	13.73
3. ขนาดใหญ่	111	33.13
4. ขนาดใหญ่พิเศษ	162	48.36
รวม	**335**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 335 คน จำแนกตามตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.07 ตำแหน่งครูจำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 94.93 จำแนกตามระดับการศึกษาปริญญาตรี 219 คน คิดเป็นร้อยละ 65.37 สูงกว่าปริญญาตรี 116 คน คิดเป็นร้อยละ 34.63 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.78 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 46 คิดเป็น 13.73 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 48.36 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 162 คน คิดเป็น 48.36

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์จัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

1) ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดโดยรวม

การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.48	0.55	ปานกลาง	4.70	0.47	มากที่สุด
2.ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	3.46	0.52	ปานกลาง	4.69	0.47	มากที่สุด
3.ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน	3.45	0.52	ปานกลาง	4.66	0.48	มากที่สุด
4.ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน	3.47	0.55	ปานกลาง	4.67	0.49	มากที่สุด
5.ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	3.45	0.55	ปานกลาง	4.63	0.50	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	**3.46**	**0.54**	**ปานกลาง**	**4.67**	**0.48**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.46, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.48, S.D. = 0.55) ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.47, S.D. = 0.55) และด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.46, S.D. = 0.52)

สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.67, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ =4.70, S.D. = 0.47) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ =4.69, S.D. = 0.47) และด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ =4.67, S.D. = 0.49)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.49	0.54	ปานกลาง	4.78	0.46	มากที่สุด
2.ครูผู้สอนมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความรู้ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านเจตคติ	3.45	0.56	ปานกลาง	4.79	0.44	มากที่สุด
3.ครูผู้สอนมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด	3.49	0.55	ปานกลาง	4.63	0.52	มากที่สุด
4.ครูผู้สอนมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา	3.46	0.56	ปานกลาง	4.62	0.51	มากที่สุด
5.ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.45	0.55	ปานกลาง	4.61	0.51	มากที่สุด
6.ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.44	0.54	ปานกลาง	4.80	0.43	มากที่สุด
7.ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน	3.48	0.57	ปานกลาง	4.66	0.49	มากที่สุด

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8.ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยลดการบรรยาย เลือกสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมเน้นการปฏิบัติของผู้เรียน	3.50	0.56	ปานกลาง	4.81	0.41	มากที่สุด
9.ครูผู้สอนมีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.51	0.56	ปานกลาง	4.64	0.49	มากที่สุด
10.ครูผู้สอนมีการประเมินทักษะความรู้ ความเข้าใจ ในการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.48	0.55	ปานกลาง	4.66	0.47	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	**3.48**	**0.55**	**ปานกลาง**	**4.69**	**0.47**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพปัจจุบันการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.48, S.D. = 0.55) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูผู้สอนมีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.51, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยลดการบรรยาย เลือกสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมเน้นการปฏิบัติของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.50, S.D. = 0.56) และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}$ = 3.44, S.D. = 0.54)

สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.69, S.D. = 0.47) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยลดการบรรยาย เลือกสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมเน้นการปฏิบัติของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.81, S.D. = 0.41) รองลงมาคือ ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}$ = 4.80, S.D. = 0.43) และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.55)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน

ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.45	0.53	ปานกลาง	4.80	0.42	มากที่สุด
2.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ เพื่อระบุความคาดหวังที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	3.50	0.52	ปานกลาง	4.64	0.49	มากที่สุด
3.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา	3.44	0.52	ปานกลาง	4.65	0.50	มากที่สุด
4.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านจิตใจ	3.46	0.53	ปานกลาง	4.67	0.49	มากที่สุด
5.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติ	3.42	0.52	ปานกลาง	4.68	0.47	มากที่สุด
6.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนเตรียมเนื้อหาการสอน	3.47	0.52	ปานกลาง	4.69	0.46	มากที่สุด
7.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการเลือกวิธีการสอน	3.46	0.52	ปานกลาง	4.70	0.47	มากที่สุด

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการเลือกสื่อการเรียนการสอน	3.48	0.52	ปานกลาง	4.68	0.47	มากที่สุด
9.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	3.49	0.52	ปานกลาง	4.71	0.46	มากที่สุด
10.ครูผู้สอนมีการแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียน ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.46	0.53	ปานกลาง	4.69	0.47	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	**3.46**	**0.52**	**ปานกลาง**	**4.69**	**0.47**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพปัจจุบันการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.46, S.D. = 0.52) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ เพื่อระบุความคาดหวังที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.50, S.D. = 0.52) รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.49, S.D. = 0.52) และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติ ($\bar{X}$ = 3.42, S.D. = 0.52)

สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.69, S.D. = 0.47) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.80, S.D. = 0.42) รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.71, S.D. = 0.46) และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ เพื่อระบุความคาดหวังที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.49)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน

ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.สถานศึกษาจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือความรู้ความสามารถ	3.50	0.53	ปานกลาง	4.64	0.49	มากที่สุด
2.ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรของสถานศึกษา	3.45	0.52	ปานกลาง	4.74	0.47	มากที่สุด
3.ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	3.46	0.52	ปานกลาง	4.65	0.48	มากที่สุด
4.ครูผู้สอนมีการจัดลำดับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้มากที่สุด	3.49	0.53	ปานกลาง	4.62	0.49	มากที่สุด
5.ครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย	3.46	0.52	ปานกลาง	4.64	0.49	มากที่สุด
6.ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามช่วงวัยและความถนัดของผู้เรียน	3.46	0.52	ปานกลาง	4.78	0.43	มากที่สุด
7.ครูผู้สอนเตรียมกรอบเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมตรงตามเวลาที่กำหนด	3.44	0.51	ปานกลาง	4.65	0.49	มากที่สุด

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8.ครูผู้สอนมีความแม่นยำในเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.44	0.52	ปานกลาง	4.62	0.49	มากที่สุด
9.ครูผู้สอนเตรียมเนื้อหามีความสัมพันธ์กับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.43	0.53	ปานกลาง	4.63	0.48	มากที่สุด
10.ครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเกิดความคุ้มค่าในการจัดการเรียนรู้	3.41	0.52	ปานกลาง	4.61	0.50	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	**3.45**	**0.52**	**ปานกลาง**	**4.66**	**0.48**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพปัจจุบันการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.45, S.D. = 0.52) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือความรู้ความสามารถ ($\bar{X}$ = 3.50, S.D. = 0.53) รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการจัดลำดับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้มากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.49, S.D. = 0.53) และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเกิดความคุ้มค่าในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.41, S.D. = 0.52)

สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.48) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามช่วงวัย และความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.78, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.47) และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเกิดความคุ้มค่าในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน

ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.สถานศึกษามีงบประมาณในการจัดหาสื่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียน	3.48	0.56	ปานกลาง	4.74	0.46	มากที่สุด
2.สถานศึกษามีการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	3.45	0.54	ปานกลาง	4.76	0.44	มากที่สุด
3.สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีการอบรมพัฒนาตนเองในการใช้การเรียนการสอนให้ทันยุคสมัยอยู่เสมอ	3.46	0.55	ปานกลาง	4.60	0.50	มากที่สุด
4.ครูผู้สอนจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน	3.47	0.54	ปานกลาง	4.58	0.53	มากที่สุด
5.ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ก้าวทันในยุคปัจจุบัน	3.49	0.57	ปานกลาง	4.74	0.46	มากที่สุด
6.ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	3.48	0.56	ปานกลาง	4.75	0.44	มากที่สุด
7.ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน	3.44	0.54	ปานกลาง	4.74	0.46	มากที่สุด

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8.ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน	3.50	0.55	ปานกลาง	4.70	0.49	มากที่สุด
9.ครูผู้สอนมีการสร้าง สื่อ นวัตกรรม เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.45	0.53	ปานกลาง	4.55	0.56	มากที่สุด
10.ครูผู้สอนมีการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรมที่ผลิตขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.48	0.56	ปานกลาง	4.67	0.51	มากที่สุด
11.ครูผู้สอนมีการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา	3.47	0.51	ปานกลาง	4.56	0.55	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	**3.47**	**0.55**	**ปานกลาง**	**4.67**	**0.49**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพปัจจุบันการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.47, S.D. = 0.55) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.50, S.D. = 0.55) รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ก้าวทันในยุคปัจจุบัน ($\bar{X}$ = 3.49, S.D. = 0.57) และข้อที่ต่ำสุดคือ สถานศึกษามีการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.45, S.D. = 0.54)

สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.49) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสถานศึกษามีการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = 0.44) รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.75, S.D. = 0.44) และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการสร้าง สื่อ นวัตกรรม เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.56)

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดในหลักสูตร	3.49	0.57	ปานกลาง	4.60	0.51	มากที่สุด
2.ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติตามระเบียบที่สถานศึกษากำหนด	3.44	0.55	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด
3.ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.45	0.56	ปานกลาง	4.76	0.43	มากที่สุด
4.ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร	3.45	0.54	ปานกลาง	4.61	0.50	มากที่สุด
5.ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน	3.50	0.57	ปานกลาง	4.73	0.49	มากที่สุด

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6.ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนได้	3.45	0.55	ปานกลาง	4.61	0.49	มากที่สุด
7.ครูผู้สอนมีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	3.43	0.55	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด
8.ครูผู้สอนมีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหา เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	3.46	0.54	ปานกลาง	4.56	0.54	มากที่สุด
9.ครูผู้สอนจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิ รับรองผลการเรียนของผู้เรียน	3.42	0.54	ปานกลาง	4.59	0.52	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	**3.45**	**0.55**	**ปานกลาง**	**4.63**	**0.50**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพปัจจุบันการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.45, S.D. = 0.55) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน ($\bar{X}$ = 3.50, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดในหลักสูตร ($\bar{X}$ = 3.49, S.D. = 0.57) และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิ รับรองผลการเรียนของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.42, S.D. = 0.54)

สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.50) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = 0.53) รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน ($\bar{X}$ = 4.73, S.D. = 0.49) และข้อที่ต่ำสุด คือ ครูผู้สอนมีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหา เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.54)

ตารางที่ 4.8 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดโดยรวม

การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน(D)	สภาพที่พึงประสงค์(I)	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1.ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.48	4.70	0.35	2
2.ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	3.46	4.69	0.36	1
3.ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน	3.45	4.66	0.35	2
4.ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน	3.47	4.67	0.35	2
5.ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	3.45	4.63	0.34	3
รวมเฉลี่ย	**3.46**	**4.67**	**0.35**	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ลำดับความต้องจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด อยู่ระหว่าง 0.34 - 0.36 รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ มากกว่า .30 และมีความสำคัญเป็น 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.36) ลำดับที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.35) ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.35) และด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.35) ลำดับที่ 3 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.34)

ผู้วิจัยได้นำผล PNI มาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นดังนี้

1) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน

3) ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน

4) ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน

5) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.9 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน(D)	สภาพที่พึงประสงค์(I)	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1.ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.49	4.78	0.37	3
2.ครูผู้สอนมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความรู้ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านเจตคติ	3.45	4.79	0.39	2
3.ครูผู้สอนมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด	3.49	4.63	0.33	5
4.ครูผู้สอนมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา	3.46	4.62	0.34	4
5.ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.45	4.61	0.34	4
6.ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.44	4.80	0.40	1
7.ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน	3.48	4.66	0.34	4
8.ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยลดการบรรยาย เลือกสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมเน้นการปฏิบัติของผู้เรียน	3.50	4.81	0.37	3
9.ครูผู้สอนมีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.51	4.64	0.32	6
10.ครูผู้สอนมีการประเมินทักษะ ความรู้ความเข้าใจ ในการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.48	4.66	0.34	4
รวมเฉลี่ย	**3.48**	**4.69**	**0.35**	-

จากตารางที่ 4.9 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ระหว่าง 0.32 - 0.40 รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ มากกว่า .30 และมีความสำคัญเป็น 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified}$ = 0.40) ลำดับที่ 2 ครูผู้สอนมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความรู้ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านเจตคติ ($PNI_{Modified}$ = 0.39) ลำดับที่ 3 ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($PNI_{Modified}$ =0.37) และครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยลดการบรรยาย เลือกสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมเน้นการปฏิบัติของผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ =0.37)

ตารางที่ 4.10 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน

ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน(D)	สภาพที่พึงประสงค์(I)	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.45	4.80	0.39	1
2.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ เพื่อระบุความคาดหวังที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	3.50	4.64	0.33	6
3.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา	3.44	4.65	0.35	4
4.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านจิตใจ	3.46	4.67	0.35	4
5.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติ	3.42	4.68	0.37	2
6.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนเตรียมเนื้อหาการสอน	3.47	4.69	0.35	4
7.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการ-สอนที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการเลือกวิธีการสอน	3.46	4.70	0.36	3
8.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการเลือกสื่อการเรียนการสอน	3.48	4.68	0.34	5

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน(D)	สภาพที่พึงประสงค์(I)	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
9.ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	3.49	4.71	0.35	4
10.ครูผู้สอนมีการแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียน ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.46	4.69	0.36	3
รวมเฉลี่ย	**3.46**	**4.69**	**0.36**	-

จากตารางที่ 4.10 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน อยู่ระหว่าง 0.33 - 0.39 รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ มากกว่า .30 และมีความสำคัญเป็น 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.39) ลำดับที่ 2 ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติ ($PNI_{Modified}$ = 0.37) ลำดับที่ 3 ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการ-สอนที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการเลือกวิธีการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.36) และครูผู้สอนมีการแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียน ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.36)

ตารางที่ 4.11 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน(D)	สภาพที่พึงประสงค์(I)	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1.สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดในหลักสูตร	3.49	4.60	0.32	4
2.ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติตามระเบียบที่สถานศึกษากำหนด	3.44	4.60	0.34	3
3.ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.45	4.76	0.38	1
4.ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร	3.45	4.61	0.34	3
5.ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน	3.50	4.73	0.35	2
6.ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนได้	3.45	4.61	0.34	3
7.ครูผู้สอนมีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	3.43	4.60	0.34	3

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน(D)	สภาพที่พึงประสงค์(I)	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
8.ครูผู้สอนมีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหา เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	3.46	4.56	0.32	4
9.ครูผู้สอนจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาเพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิ รับรองผลการเรียนของผู้เรียน	3.42	4.59	0.34	3
รวมเฉลี่ย	**3.45**	**4.63**	**0.34**	**-**

จากตารางที่ 4.11 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน อยู่ระหว่าง 0.32 - 0.38 รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ มากกว่า .30 และมีความสำคัญเป็น 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($PNI_{Modified}$ = 0.38) ลำดับที่ 2 ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.35) ลำดับที่ 3 ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติตามระเบียบที่สถานศึกษากำหนด ($PNI_{Modified}$ = 0.34) ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร ($PNI_{Modified}$ = 0.34) ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนได้ ($PNI_{Modified}$ = 0.34) ครูผู้สอนมีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.34) และครูผู้สอนจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิ รับรองผลการเรียนของผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.34)

ตารางที่ 4.12 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน

ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน(D)	สภาพที่พึงประสงค์(I)	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1.สถานศึกษาจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือความรู้ความสามารถ	3.50	4.64	0.33	5
2.ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรของสถานศึกษา	3.45	4.74	0.37	2
3.ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	3.46	4.65	0.34	4
4.ครูผู้สอนมีการจัดลำดับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้มากที่สุด	3.49	4.62	0.32	6
5.ครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย	3.46	4.64	0.34	4
6.ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามช่วงวัย และความถนัดของผู้เรียน	3.46	4.78	0.38	1
7.ครูผู้สอนเตรียมกรอบเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมตรงตามเวลาที่กำหนด	3.44	4.65	0.35	3
8.ครูผู้สอนมีความแม่นยำในเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.44	4.62	0.34	4
9.ครูผู้สอนเตรียมเนื้อหามีความสัมพันธ์กับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.43	4.63	0.35	3

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน(D)	สภาพที่พึงประสงค์(I)	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
10.ครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเกิดความคุ้มค่าในการจัดการเรียนรู้	3.41	4.61	0.35	3
รวมเฉลี่ย	**3.45**	**4.66**	**0.35**	**-**

จากตารางที่ 4.12 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน อยู่ระหว่าง 0.32 - 0.38 รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ มากกว่า .30 และมีความสำคัญเป็น 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามช่วงวัย และความถนัดของผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.38) ลำดับที่ 2 ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรของสถานศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.37) ลำดับที่ 3 ครูผู้สอนเตรียมกรอบเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมตรงตามเวลาที่กำหนด ($PNI_{Modified}$ = 0.35) ครูผู้สอนเตรียมเนื้อหามีความสัมพันธ์กับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.35) และครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเกิดความคุ้มค่าในการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{Modified}$ = 0.35)

ตารางที่ 4.13 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน

ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน(D)	สภาพที่พึงประสงค์(I)	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1.สถานศึกษามีงบประมาณในการจัดหาสื่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียน	3.48	4.74	0.36	2
2.สถานศึกษามีการตรวจสอบติดตามประเมินผลการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	3.45	4.76	0.38	1
3.สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนมีการอบรมพัฒนาตนเองในการใช้การเรียนการสอนให้ทันยุคสมัยอยู่เสมอ	3.46	4.60	0.33	4
4.ครูผู้สอนจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน	3.47	4.58	0.32	5
5.ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ก้าวทันในยุคปัจจุบัน	3.49	4.74	0.36	2
6.ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	3.48	4.75	0.36	2
7.ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน	3.44	4.74	0.38	1
8.ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน	3.50	4.70	0.34	3
9.ครูผู้สอนมีการสร้าง สื่อ นวัตกรรม เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.45	4.55	0.32	5
10.ครูผู้สอนมีการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรมที่ผลิตขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.48	4.67	0.34	3

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน(D)	สภาพที่พึงประสงค์(I)	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
11.ครูผู้สอนมีการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา	3.47	4.56	0.31	6
รวมเฉลี่ย	**3.47**	**4.67**	**0.35**	-

จากตารางที่ 4.13 ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน อยู่ระหว่าง 0.31 - 0.38 รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ มากกว่า .30 และมีความสำคัญเป็น 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 สถานศึกษามีการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}$ = 0.38) และครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.38) ลำดับที่ 2 ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ก้าวทันในยุคปัจจุบัน ($PNI_{Modified}$ = 0.36) และครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.36) ลำดับที่ 3 ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน($PNI_{Modified}$ = 0.34) และครูผู้สอนมีการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรมที่ผลิตขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.34)

ตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดการศึกษา

ข้อคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดการศึกษา ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดการศึกษา ทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน และด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 2 โรงเรียน จำนวน 5 คน ซึ่งโรงเรียนดังกล่าว เป็นโรงเรียนที่มีโครงการ

ห้องเรียนพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ (Gifted) เพื่อนำไปสู่แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดการศึกษา

1. ท่านมีแนวทางใน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน อย่างไร รายละเอียดของการสัมภาษณ์ปรากฏผลแสดงดังนี้

“...การจัดการเรียนการสอนจะต้องมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกครั้ง เพราะจะทำให้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมาย สามารถทราบว่าผู้เรียนจะเกิดพฤติกรรมใดบ้าง รวมทั้งสามารถวางแผนเตรียมเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ...”

(คนที่ 1, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ต้องให้สอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ เพื่อระบุความคาดหวังที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งประกอบไปด้วย K (knowledge) ความรู้ ความเข้าใจ P (process) กระบวนการ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในการดำเนินชีวิต และ A (attitude) เจตคติ... ”

(คนที่ 2, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ต้องตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา เนื้อหาวิชา กำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนมีหรือบรรลุ ซึ่งประกอบไปด้วยทั้งด้านความรู้ (K) ทักษะ (P) และเจตคติ (A)...”

(คนที่ 3, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ระบุถึงผลที่คาดหวังหรือจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน บางคนชอบฟัง บางคนชอบอ่าน การวางแผนในการเลือกวิธีการสอน ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครอบคลุมด้านสติปัญญา การปฏิบัติ และจิตใจ...”

(คนที่ 4, สัมภาษณ์ 18 เมษายน 2566)

“...การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน (Objectives) ตรงตามเนื้อหา ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา ระบุสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนมี หรือที่ต้องการให้ผู้เรียนอยากจะเป็น ระบุให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านสติปัญญา ด้านการปฏิบัติ และด้านจิตใจ โดยแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียน ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง...”

(คนที่ 5, สัมภาษณ์ 18 เมษายน 2566)

2. ท่านมีแนวทางใน ด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างไร รายละเอียดของการสัมภาษณ์ปรากฏผลแสดงดังนี้

“...การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ยึดหลักเน้นผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด มีการปรับวิชาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีเวทีให้ผู้เรียนได้สำเสนอผลงาน ประชุม PLC กรรมการบริหารงานวิชาการเป็นประจำและต่อเนื่อง...”

(คนที่ 1, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก กระจายไปหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม กำกับ ติดตามนโยบาย กิจกรรม และภารกิจ ตามรายละเอียดที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอและปรับปรุงพัฒนา อย่างเป็นระบบ...”

(คนที่ 2, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก วิเคราะห์ผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นสร้างประสบการณ์จริงให้เกิดกับผู้เรียน สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความอบอุ่น ความอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันและกัน ย่อมเป็นแรงจูงใจกระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียน สร้างแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย...”

(คนที่ 3, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...รับนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และนโยบายของโรงเรียน จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ตามความถนัดของผู้เรียน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวัดประเมินผลประเมินผลเพื่อปรับปรุง พัฒนาอยู่เป็นประจำและต่อเนื่อง...”

(คนที่ 4, สัมภาษณ์ 18 เมษายน 2566)

“...จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล ออกแบบการจัดการเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหา กับธรรมชาติวิชา กับวัตถุประสงค์ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ตามความถนัดของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวัดประเมินผลประเมินผลเพื่อปรับปรุง พัฒนา...”

(คนที่ 5, สัมภาษณ์ 18 เมษายน 2566)

3. ท่านมีแนวทางใน ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน อย่างไร รายละเอียดของการสัมภาษณ์ปรากฏผลแสดงดังนี้

“...การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน วิชาพื้นฐานยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนวิชาเพิ่มเติมให้ปรับตามบริบทของสถานศึกษาเหมาะกับครูผู้สอน กับผู้เรียน เนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนการสอน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นสร้างประสบการณ์จริงให้เกิดกับผู้เรียน สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันและกัน เพื่อเป็นแรงจูงใจกระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียน สร้างแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย...”

(คนที่ 1, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน วิชาพื้นฐานยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนวิชาเพิ่มเติมให้ปรับตามบริบทของสถานศึกษาเหมาะกับครูผู้สอน กับผู้เรียน ความยากง่ายของเนื้อหาปรับตามศักยภาพของผู้เรียน เนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนห้องเรียนพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ให้ย่นเนื้อหาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 มาเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้นักเรียนได้เรียนเนื้อหาครบทุกเรื่อง ทำให้นักเรียนได้เปรียบในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ส่วนในเนื้อหาวิชาเพิ่มเติม เร่งสอนให้จบเนื้อหาแล้วนำเวลาที่เหลือมาใช้ในการฝึกทำข้อสอบ ในโครงการหัวโขกฝา เพื่อฝึกทักษะในการทำข้อสอบ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงและสามารถสอบเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงได้เป็นจำนวนมาก...”

(คนที่ 2, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน วิชาพื้นฐานยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนวิชาเพิ่มเติมให้ปรับตามบริบทของสถานศึกษาเหมาะกับครูผู้สอน กับผู้เรียน (หลักสูตรสถานศึกษา) ความยากง่ายของเนื้อหาปรับตามศักยภาพของผู้เรียน พยายามใช้สื่อการเรียนการสอนที่ใกล้ตัว เข้าใจง่าย ให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำไปซ้ำมา ในการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนอย่าใช้ความรู้สึกในการตอบแต่ให้ใช้ฐานข้อมูลในการตอบ ...”

(คนที่ 3, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา ให้ตื่นเต้น น่าสนใจ ให้สอดคล้องกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุด ตามกำลังหรือ ศักยภาพของแต่ละคน...”

(คนที่ 4, สัมภาษณ์ 18 เมษายน 2566)

“...การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน ให้ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา ปรับตามบริบทของสถานศึกษาให้เหมาะกับครูผู้สอน กับผู้เรียน ความยากง่ายของเนื้อหาปรับตามศักยภาพของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้รับความรู้มากที่สุด เนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความแม่นยำในเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน...”

(คนที่ 5, สัมภาษณ์ 18 เมษายน 2566)

4. ท่านมีแนวทางใน ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างไร รายละเอียดของการสัมภาษณ์ปรากฏผลแสดงดังนี้

“...การใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนควรมีการส่งเสริมครูผู้สอนในการพัฒนาสื่อนวัตกรรม โดยการอบรมเพื่อให้ทันยุคสมัยอยู่เสมอ และเพื่อให้ครูผู้สอนสามารถสร้าง สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองสู่มาตรฐานการเรียนรู้สากลและมีความเหมาะสมกับศักยภาพที่แท้จริงของตน ห้องเรียนทุกห้องติดแอร์ มีอุปกรณ์พร้อม เช่น โปรเจคเตอร์ ทีวี อินเตอร์เน็ต ไมค์โครโฟน และเครื่องเสียง เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน และเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองสู่มาตรฐานการเรียนรู้สากลและมีความเหมาะสมกับศักยภาพที่แท้จริงของตน ครูผู้สอนมีความสามารถในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อใช้ในการเรียนการสอนได้ด้วยตนเอง และมีการวางแผนที่จะนำสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย ให้เหมาะกับเนื้อหา กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะ เพิ่มองค์ความรู้ให้นักเรียนเกิด ความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างชัดเจนและง่ายขึ้น ประเมินผลที่ได้จากการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา โดยการสะท้อนจากตัวผู้เรียน เป็นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยตรงว่า เมื่อเรียนแล้วผู้เรียนสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้หรือไม่ และผลที่ได้นั้นเป็นไปตามเกณฑ์หรือต่ำกว่าเกณฑ์การส่งเสริมการซ่อม บำรุง ส่งเสริมการวิจัย เผยแพร่ และพัฒนาเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรม โดยการอบรมครูให้มีความเข้าใจในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เผยแพร่ผ่านทางเพจโรงเรียน เฟสบุ๊ค ไลน์ เว็บไซต์โรงเรียน...”

(คนที่ 1, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...การใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมมีความหลากหลาย ทันยุคทันสมัย เหมาะสมกับผู้เรียน ห้องเรียนมีอุปกรณ์พร้อม เช่น โปรเจคเตอร์ ทีวี อินเตอร์เน็ต ไมค์โครโฟน เครื่องเสียง WIFI เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน เพื่อใช้ในการเรียนการสอนได้ด้วยตนเอง และมีการวางแผนที่จะนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะกับเนื้อหา กับผู้เรียน จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาทักษะ เพิ่มองค์ความรู้ให้นักเรียนเกิด ความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างชัดเจนและง่ายขึ้น...”

(คนที่ 2, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...การใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน ใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผลคุณธรรม ใช้กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เรียนรู้ด้วยตนเองต่อเนื่อง ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคม เลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความหลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน และเนื้อหาวิชา ตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะ เพิ่มองค์ความรู้ให้นักเรียนเกิด ความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างชัดเจนและง่ายขึ้น...”

(คนที่ 3, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...การใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทันสมัยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ มีความหลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน และเนื้อหาวิชา ตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะ เพิ่มองค์ความรู้ให้นักเรียนเกิด ความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างชัดเจนและง่ายขึ้น...”

(คนที่ 4, สัมภาษณ์ 18 เมษายน 2566)

“...การใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน ห้องเรียนทุกห้องติดแอร์ มีอุปกรณ์พร้อม เช่น โปรเจคเตอร์ ทีวี อินเตอร์เน็ต ไมค์โครโฟน และเครื่องเสียง เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน และเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองสู่มาตรฐานการเรียนรู้สากลและมีความเหมาะสมกับศักยภาพที่แท้จริงของตน ครูผู้สอนมีความสามารถในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อใช้ในการเรียนการสอนได้ด้วยตนเอง และมีการวางแผนที่จะนำสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย ให้เหมาะกับเนื้อหา กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะ เพิ่มองค์ความรู้ให้นักเรียนเกิด ความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างชัดเจนและง่ายขึ้น มีการทำวิจัย เผยแพร่ และพัฒนาเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรม...”

(คนที่ 5, สัมภาษณ์ 18 เมษายน 2566)

5. ท่านมีแนวทางใน ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน อย่างไร รายละเอียดของการสัมภาษณ์ปรากฏผลแสดงดังนี้

“...การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง เข้ามาร่วมทำข้อตกลง (MOU) ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกันกับสถานศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุม

มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดให้มีการประเมินการ อ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน...”

(คนที่ 1, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร มีความหลากหลายตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบประเมินผลการเรียนของผู้เรียนการ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมวางแผนการดำเนินการ การตัดสินใจด้วย สอนอย่างไร วัดอย่างนั้น...”

(คนที่ 2, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน วัดและประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปตามสภาพจริงพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน สะท้อนความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน วัดตามความถนัด ตามศักยภาพ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน สังเกตพัฒนาการและความประพฤติของผู้เรียนสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม เป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรมค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข...”

(คนที่ 3, สัมภาษณ์ 17 เมษายน 2566)

“...การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการเรียนระบบออนไลน์ และสามารถกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ใช้เครื่องมือวัดที่มีความหลากหลาย วัดตามความถนัด ตามศักยภาพ วัดตามความแตกต่างของผู้เรียน วัดและประเมินตามสภาพจริง ประเมินไปตามลำดับขั้นของสมรรถนะที่กำหนด หากไม่ผ่านจะต้องได้รับการซ่อมเสริมจนกระทั่งผ่านจึงจะก้าวไปสู่ลำดับขั้นต่อไป...”

(คนที่ 4, สัมภาษณ์ 18 เมษายน 2566)

“...การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร มีความหลากหลายตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบประเมินผลการเรียนของผู้เรียนการ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมวางแผนการดำเนินการ การตัดสินใจด้วย สอนอย่างไร วัดอย่างนั้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการเรียนระบบออนไลน์ และสามารถกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ใช้เครื่องมือวัดที่มีความหลากหลาย วัดตามความถนัด ตามศักยภาพ วัดตามความแตกต่างของผู้เรียน วัดและประเมินตามสภาพจริง ประเมินไปตามลำดับขั้นของสมรรถนะที่กำหนด หากไม่ผ่านจะต้อง ได้รับการซ่อมเสริมจนกระทั่งผ่านจึงจะก้าวไปสู่ลำดับขั้นต่อไป การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียนและเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละกิจกรรม และใช้เป็นข้อมูล ประเมิน

การเลื่อนชั้นเรียนและการจบการศึกษาระดับต่างๆ กรณีผู้ขอเทียบโอนมีผลการเรียนมาจากหลักสูตรอื่น ให้นำรายวิชาหรือหน่วยกิตที่มีมาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้/จุดประสงค์/เนื้อหาที่สอดคล้องกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 มาเทียบโอน ผลการเรียน และพิจารณาให้ระดับผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่รับเทียบโอน วิชาเพิ่มเติมให้ปรับให้กับหลักสูตรสถานศึกษา และเอกสารหลักฐานสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องใช้เป็นรูปแบบเดียวกัน และจัดทำให้ถูกต้องเป็น แนวทางเดียวกันตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด...”

(คนที่ 5, สัมภาษณ์ 18 เมษายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.14 แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ลำดับ	แนวทาง
1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	
1	ควรให้สอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2	ควรระบุความคาดหวังที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งประกอบไปด้วย K (knowledge) ความรู้ความเข้าใจ P (process) กระบวนการ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในการดำเนินชีวิต และ A (attitude) เจตคติ
3	ควรกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนตรงตามเนื้อหา
4	ควรแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียน ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	
1	การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2	เน้นผู้เรียนมีความสำคัญ
3	ปรับวิชาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน
4	เวทีให้ผู้เรียนได้สำเสนอผลงาน
5	ประชุม PLC กรรมการบริหารงานวิชาการเป็นประจำและต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ลำดับ	แนวทาง
6	กระบวนการจัดการเรียนการสอน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง
7	เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม
8	ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน
3. ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน	
1	เนื้อหาการจัดการเรียนการสอน วิชาพื้นฐานยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนวิชาเพิ่มเติมให้ปรับตามบริบทของสถานศึกษา
2	เนื้อหาการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับครูผู้สอน และผู้เรียน
3	เนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนการสอน
4	เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นสร้างประสบการณ์จริงให้เกิดกับผู้เรียน
5	ครูผู้สอนมีความแม่นยำในเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน	
1	ควรมีการส่งเสริมครูผู้สอนในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม
2	ครูผู้สอนสามารถสร้าง สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน
3	ห้องเรียนทุกห้องติดแอร์ มีอุปกรณ์พร้อม เช่น โปรเจคเตอร์ ทีวี อินเตอร์เน็ต ไมค์โครโฟน และเครื่องเสียง
4	ครูผู้สอนมีความสามารถในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
5	สื่อมีความเหมาะกับเนื้อหา กับผู้เรียน
5. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	
1	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง เข้ามาร่วมทำข้อตกลง (MOU) ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกันกับสถานศึกษา
2	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา
3	จัดให้มีการประเมินการ อ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4	วัดและประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปตามสภาพจริงพร้อมกับการจัดการเรียนการสอนสะท้อนความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน
5	วัดตามความถนัด ตามศักยภาพ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น การจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด 2) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดแตกต่างกันซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

การวิจัยแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวม 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน

เมื่อแยกออกเป็นรายด้านพบว่า มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนมีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการจัดบรรยากาศ

ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ เพื่อระบุความคาดหวังที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติ

3) ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสถานศึกษาจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือความรู้ความสามารถ รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการจัดลำดับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้มากที่สุด และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเกิดความคุ้มค่าในการจัดการเรียนรู้

4) ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ก้าวทันในยุคปัจจุบัน และข้อที่ต่ำสุดคือ สถานศึกษามีการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

5) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดในหลักสูตร) และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียนรายงานผลการเรียน แสดงวุฒิ รับรองผลการเรียนของผู้เรียน

ผลการวิจัยพบว่าสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

เมื่อแยกออกเป็นรายด้านพบว่า มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยลดการบรรยาย เลือกสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมเน้นการปฏิบัติของผู้เรียน รองลงมาคือ ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ เพื่อระบุความคาดหวังที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

3) ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามช่วงวัย และความถนัดของผู้เรียน รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรของสถานศึกษา และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเกิดความคุ้มค่าในการจัดการเรียนรู้

4) ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน สภาพที่พึงประสงค์ ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสถานศึกษามีการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการสร้าง สื่อ นวัตกรรม เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูผู้สอนมีการวัดและ

ประเมินผลที่มุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน และข้อที่ต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหา เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวม มีค่าเท่ากับ ($PNI_{Modified}$ = 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก ($PNI_{Modified}$ = 0.36) รองลงมาเป็น ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน และด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากันเป็นลำดับที่ 2 ($PNI_{Modified}$ = 0.35) ลำดับและ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{Modified}$ = 0.34)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ด้านการจัดการเรียนการสอน รายการความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{Modified}$ = 0.40) รองลงมา ครูผู้สอนมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความรู้ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านเจตคติ ($PNI_{Modified}$ = 0.39) และต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($PNI_{Modified}$ =0.37) และครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยลดการบรรยาย เลือกสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมเน้นการปฏิบัติของผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.37)

2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน รายการความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.39) รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติ ($PNI_{Modified}$ = 0.37) และต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการ-สอนที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการเลือกวิธีการสอน ($PNI_{Modified}$ =0.36) และครูผู้สอนมีการแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียน ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ =0.36)

3) ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน รายการความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามช่วงวัย และความถนัดของผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.38) รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน

ตรงตามหลักสูตรของสถานศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.37) และต่ำสุดคือ ครูผู้สอนเตรียมกรอบเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมตรงตามเวลาที่กำหนด ($PNI_{Modified}$ =0.35) ครูผู้สอนเตรียมเนื้อหามีความสัมพันธ์กับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ =0.35) และครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเกิดความคุ้มค่าในการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{Modified}$ =0.35)

4) ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน รายการความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{Modified}$ = 0.38) และครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.38) รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ก้าวทันในยุคปัจจุบัน ($PNI_{Modified}$ = 0.36) และครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ = 0.36) และต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ =0.34) และครูผู้สอนมีการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรมที่ผลิตขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ =0.34)

5) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน รายการความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($PNI_{Modified}$ = 0.38) รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.35) และต่ำสุดคือ ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติตามระเบียบที่สถานศึกษากำหนด ($PNI_{Modified}$ =0.34) ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร ($PNI_{Modified}$ =0.34) ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนได้ ($PNI_{Modified}$ =0.34) ครูผู้สอนมีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified}$ =0.34) และครูผู้สอนจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิ รับรองผลการเรียนของผู้เรียน ($PNI_{Modified}$ =0.34)

2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดการศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดการศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน มีทั้งหมด 4 แนวทาง ได้แก่

1) ควรให้สอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ควรระบุความคาดหวังที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งประกอบไปด้วย K (knowledge) ความรู้ ความเข้าใจ P (process) กระบวนการ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในการดำเนินชีวิต และ A (attitude) เจตคติ

3) ควรกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนตรงตามเนื้อหา

4) ควรแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียน ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง

2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน

1) การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) เน้นผู้เรียนมีความสำคัญ

3) ปรับวิชาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

4) เวทีให้ผู้เรียนได้สำเสนอผลงาน

5) ประชุม PLC กรรมการบริหารงานวิชาการเป็นประจำและต่อเนื่อง

6) กระบวนการจัดการเรียนการสอน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง

7) เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

8) ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน

3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดการศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน

1) เนื้อหาการจัดการเรียนการสอน วิชาพื้นฐานยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนวิชาเพิ่มเติมให้ปรับตามบริบทของสถานศึกษา

2) เนื้อหาการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับครูผู้สอน และผู้เรียน

3) เนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนการสอน

4) เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นสร้างประสบการณ์จริงให้เกิดกับผู้เรียน

5) ครูผู้สอนมีความแม่นยำในเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4. แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดการศึกษา ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน

1) ควรมีการส่งเสริมครูผู้สอนในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม

2) ครูผู้สอนสามารถสร้าง สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน

3) ห้องเรียนทุกห้องติดแอร์ มีอุปกรณ์พร้อม เช่น โปรเจคเตอร์ ทีวี อินเตอร์เน็ต ไมค์โครโฟน และเครื่องเสียง

4) ครูผู้สอนมีความสามารถในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

5) สื่อมีความเหมาะกับเนื้อหา กับผู้เรียน

5. แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

1) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง เข้ามาร่วมทำข้อตกลง (MOU) ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกันกับสถานศึกษา

2) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา

3) จัดให้มีการประเมินการ อ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4) วัดและประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปตามสภาพจริงพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน สะท้อนความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

5) วัดตามความถนัด ตามศักยภาพ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 จากการศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันของการแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการการจัดการเรียนการสอนในสภาวะการดำเนินชีวิตวิถีใหม่เป็นการปฏิบัติงานที่ยังมีข้อจำกัดในหลายมิติ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการของสถานศึกษาจึงยังต้องมีการพัฒนาและปรับตัวให้เข้าสภาวะการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีการพัฒนา สถานศึกษาจึงต้องเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและการจัดการศึกษาของชาติ ซึ่งเป็นการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ครูผู้สอนออกแบบการสอนด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกวิชาเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับแนวทางของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับศักยภาพและบริบทของผู้เรียน การกำหนดบทบาทของตัวผู้สอนและผู้เรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย การออกแบบการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนาสมรรถะที่สำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดรับกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ หวังสะแล่ะฮ์ (2563) ได้ศึกษา แนวทางการจัดการเรียนการสอนสาระวิทยาการคำนวณ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบปัญหาในการกำหนดวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการคิดเชิงคำนวณเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาได้จริง การกำหนดและจัดลำดับเนื้อหาที่เหมาะสมกับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนวิทยาการคำนวณที่ไม่เชื่อมโยงกับวิชาอื่น ทักษะพื้นฐานในการใช้สื่อเทคโนโลยีของผู้เรียนด้านการ Coding และประเมินผู้เรียนได้ไม่ครบตามตัวชี้วัด

5.2.2 จากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูผู้สอนมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด มีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ และด้านการปฏิบัติ มีการวัดและประเมินผลการเรียนที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติตามระเบียบที่สถานศึกษากำหนด มีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหา เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สถานศึกษาจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือความรู้ความสามารถ เตรียมกรอบเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความแม่นยำในเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนมีการอบรมพัฒนาตนเองในการใช้การเรียนการสอนให้ทันยุคสมัยอยู่เสมอ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน มีการสร้าง สื่อ นวัตกรรม บริหารควรให้ความสำคัญกับส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพก้าวทันยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง สอดคล่องกับแนวคิดของ ทิศนา แขมมณี (2554) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ได้รับการจัดระบบไว้เพื่อให้มีความสัมพันธ์และส่งเสริมกันเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ก้าวทันในยุคปัจจุบัน กระบวนการเรียนการสอนมีการเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางโดยมุ่งเน้นการค้นคว้าสร้างความรู้ร่วมกับผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง กิจกรรมและสื่อการเรียนสอดคล้องและสัมพันธ์กันส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน บทเรียนท้าทายทางปัญญาคำถามต่าง ๆ มี

การพัฒนาทักษะการคิดอารมณ์และความรู้สึกให้โอกาสในการแสดงออกอย่างอิสระมีความคาดหวังความเป็นเลิศของนักเรียนร่วมกันทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียนและครู มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ ฆนัท ธาตุทอง (2559) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเด่นหรือลักษณะเฉพาะของวิธีนั้น สอดรับกับงานวิจัยของพระดาว ปญฺญาธโร (มินวาน) (2560) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรบัณฑิตศึกษานานาชาติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษานานาชาติ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษานานาชาติ อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน คือ การวัดและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมส่งเสริมการเรียน หลักสูตรสาระการเรียนและการจัดการเรียนการสอน

5.2.3 จากการศึกษาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวม มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.35 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความรู้ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านเจตคติ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา การปฏิบัติ และด้านจิตใจ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษามีการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล ว่องวาณิช (2550) ได้กล่าวว่า ประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทางการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการ

จำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก และสอดรับกับงานวิจัยของ นวพร ธรรมกิจวัฒน์ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการการเรียนการสอน สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการบริหารหลักสูตรด้านการวัดและประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับ และสอดรับกับงานวิจัยของ เมือง สุวรรณแสนทวี (2563) ได้ศึกษาการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 พบว่า ความต้องการจำเป็นการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการฝึกอาชีพ ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการวัดและการประเมินผล

5.2.4 สรุปแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ประกอบไปด้วย การจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื้อหาการจัดการเรียนการสอนความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน มีการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนทันสมัย หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน การวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเครื่องมือวัดมีความหลากหลาย วัดตามศักยภาพของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพนั้นจะต้องประกอบด้วยหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนครู ที่มีความยืดหยุ่น มีความเป็นสากลทัดเทียมมาตรฐานโลก มีเนื้อหาที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับโลกปัจจุบันและอนาคตเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา โดยสอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีความยืดหยุ่นและหลากหลายเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของชุมชนหรือสังคม กระบวนการเรียนการสอนจะต้องเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางโดยมุ่งเน้นการค้นคว้าสร้างความรู้ร่วมกับผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง กิจกรรมและสื่อการเรียนสอดคล้องและสัมพันธ์กันส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนสอดรับกับงานวิจัยของ นวพร ธรรมกิจวัฒน์ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าสภาพปัจจุบันของการจัดการการเรียนการสอนสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันสำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการการเรียนการสอน สถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการการเรียนการสอน สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัม เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการบริหารหลักสูตรด้านการวัดและประเมินผล และ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมภพ ศรีพูล (2560) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา พบว่า มีระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) หลักการจัดการเรียนการสอนที่ดีในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาพบว่า เนื้อหาการจัดการเรียนการสอน ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี เก่งและมีความสุข 3) การใช้สื่อและเทคนิคการสอน ประกอบการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนครูใช้สื่อ e-learning มาช่วยเสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับงานวิจัยของ จินตนา วิเศษจินดา (2560) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1. ด้านการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) เนื้อหา (2) ทักษะทางภาษา 2. ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ ประเภทของสื่อการเรียนรู้ การเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ การใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน การใช้สื่อที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการจัดทำ จัดหาสื่อใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและ 3. ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ (1) การวัดและประเมินผลแบบเป็นทางการ (2) การวัดและประเมินผลแบบไม่เป็นทางการการพูดคุย การใช้คำถาม การประเมินการปฏิบัติ การประเมินผ่านใบงาน และการสังเกตพฤติกรรม

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น โรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนให้มีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น โรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนให้มีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา ทางด้านจิตใจและทางด้านการปฏิบัติ

5.3.1 ข้อเสนอแนะนำในการไปใช้

1) ควรมีศึกษาค้นคว้าและให้ความสำคัญในด้านของการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุประสิทธิผลของสถานศึกษา

2) ควรวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษาให้การบริหารจัดการของสถานศึกษาเกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรมีการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

2) ควรมีการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษาเอกชนเพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น การศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

บรรณานุกรม

1) หนังสือ

กรมวิชาการ. (2543). *การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ: โครงการสงเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม* (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กิดานันท์ มลิทอง. (2545). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฆนัท ธาตุทอง. (2559). *หลักการจัดการเรียนรู้*. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทวีพริ้นท์จำกัด.

จันทรานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.

จำเนียร พลหาญ. (2553). *เอกสารประกอบการสอน รายวิชาหลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ทิศนา แขมมณี. (2545). *ศาสตรการสอน*.กรงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2554). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: เค เอ็ม พริ้นท์.

_____. (2537). *ทฤษฎีองค์การและการออกแบบ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

นิพนธ์ กินาวงศ์. (2543). *หลักการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

นพปฏล สุนทรนนท์. (2547). *การจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ใยไหม

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุง* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2545). *หลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

ปราชญา กล้าผจัญ, และสมศักดิ์ คงเที่ยง. (2545). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *การบริหารวิชาการ.* กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

พรชัย เจดามาน. (2556). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์โดยใช้หัวใจและมันสมอง.* กรุงเทพฯ: สูตรไพศาลบิวเดอร์

ไพศาล วรคำรัตน์. (2562). *การวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 10). มหาสารคาม: ตักศิลาการพิมพ์.

ภารดี อนันต์นาวี. (2551). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการบริหารการศกษา.* ชลบุรี: สำนักพิมพ์มนตรี จำกัด.

มหาวิทยาลัยราชภัฏวลัยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้.* พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์เทียนวัฒนา พริ้นท์ติ้ง.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 9-12* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

รุ่ง แก้วแดง และ ชยัณรงค์ สุวรรณสาร. (2561). *แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลและประสิทธิภาพองค์การ ในประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 9-12.* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รุ่งทิวา จักรกร. (2549). *วิธีสอนทั่วไป.* กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

รุจิร์ ภู่สาระ. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา (Curriculum Development: Education Reform)* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.

รุจิร์ ภู่สาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2544). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

วรนารถ แสงมณี. (2553). *องคการ ทฤษฎี การออกแบบและการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ.* กรุงเทพฯ: ดารณี สนามเตะ.

วรพจน์ บุษราคัมวดี. (2552). *องค์การและการจัดการ.* ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2542). *การบริหารหลักการและทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.

_____. (2548). *การบริหารหลักการทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.

วิจิตร ศรีสะอ้าน. (2548). *เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานการศึกษา.* กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

วิชัย ประสิทธิวุฒิเวชช์. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรสานต่อที่ท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟ เพรส จำกัด.

วรวิทย์ นิเทศศิลป์. (2551). *สื่อและนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้*. ปทุมธานี: โรงพิมพ์ สกายบุ๊กส์.

ศิริเดช สุชีวะ. (2546). *หลักการประเมินการเรียนรู้ ใน การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสนาะ ติเยาว์. (2551). *หลักการบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2545). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วัฒนาพาณิชย์

สมคิด บางโม. (2544). *การบริหารการศึกษา.* เลย: สถาบันราชภัฏเลย.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). *หลักการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาพื้นพื้นฐาน.* กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2561). *คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาพื้นพื้นฐาน.* กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2555). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ3 พ.ศ. 2554-2558 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ. 2554*. สมุทรปราการ: บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2557). *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิตอล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2552). *หลักการ ทฤษฎี และแนวทางปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา.* มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุมน อมรวิวัฒน์. (2559). *สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรพล พุณคำ. (2544). *โครงสร้างการจัดการในสถานศึกษา.* ลพบุรี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2550). *21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.* กรุงเทพฯ: ภาคพิมพ์

สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกชัย กี่สุขพันธ์และคณะ. (2553). *การนำองค์การและเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). *หลักการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. (2544). *การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ.* กรุงเทพฯ: ฟนนี่พับลิชิ่ง.

Alkin. (1969). *Evaluation Theory Development*. Los Angeles: U.S.A

Arends, R. I. (1997). *Classroom Instruction and Management*. New York: McGraw Hill.

Butts David P. (1974). he Teaching of Science A serf Directed Planning Guide. New York: harrper & Row Publishing.

Brown, Norberg, and Srygley, Sara K. (1972). *Administering Educational Media: Instructional Technology and Library Services* (2nded.). United States of America: McGraw-Hill Book Company.

Bloom, Benjamin S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives*. New York: David Mckay.

Bossert. (1990). *Leadership in organization.* Eagle wood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Briggs.L.J. (1968). *A procedure for the design of multimedia instruction (In instructional technology : a book teaching).* New York: Holt, Rhine art and Winston.

Bruner, L.S. (1969). *The Process of Education. Massachusetts*. Hayward University Press Cambridge.

Dick, W., & Carey, K.E. (1978). *Self-directed learning: critical practice*. New York: Nichols/GP Publishing.

Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education* (3rd ed.). New York: Mc Graw–Hill**.**

_____. (1974). *Dictionary of education.* New York: McGraw- Hill Book.

Gagne, R.M., Briggs, L. J., & Wager, W.W. (1992). *Principles of instructional design* (4th ed). Fort Worth, TX: Harcourt, Brace Jovanovich College Publishers.

Gibson, J.H., John, M.I. & James H.D. (1982). *Organizations: Behavior structure and Processes* (4th ed.). Austin, TX: Business Publications.

Hanson. (1996). *Educational Administration and Organization Behavior* (4thed.). Boston: Allyn and Bacon.

Hills, P.J. A . (1982). *Dictionary of education.* London: Routledge & Kegan Payi.

Hoy, W.K. & Miskel, C.G. (1991). *Educational administrations. theory research and Practice. (4th ed).* New York: McGraw, Hill Book Company.

Hu and Duncan. (1970). *Teaching description and analysis*. Addison – Westlu.

Joyce, B. and Weil, M. (2000). *Model of Teaching* (6th ed.). New Jersy: Prentice Hall.

K. Marcel. (1991). *Principal Power and School Effectiveness*. A Study of Urban Public Middle school. DAI 51/60A.

Kaufman, Rojas & Mayer. (1993). *Needs assessment: A user' s guide.* Engle woof Cliffs, NJ: Educational Technology Publications.

Kaufman, R., & English, F. W. (1981). Need assessment concept and application (3rd ed.). New York: Education Technology.

Kemp, J.E., Morrison, G.R. & Ross, S.M. (1994). *Designing effective instruction. Columbus,* OH: Merrill.

Kibler, Robert J. (1974). *Behavioral Objectives and Instructional Process. In Selected Reading for the Introduction to the Teaching Profession.* Edited by Milton Muse. Berkeley: McCutchan.

Mager, R. F. (1975). *Preparing instructional objectives (2nd ed.).* California: Pitman Learning.

Maslow, A. H. (1943). *A theory of human motivation.* Psychological Review.

Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (1996). *Curriculum: Foundations principles and Theory* (2nd ed.) Boston: Allyn and Bacon.

Reviere, R., & Others. (1996). *Needs assessments*: A Creative and practical guide for social scientists. New York: Taylor & Francis.

Scriven, M. (1991). *Duty of the Teacher.* Great Britain: T.J.Press.

Tyler, R.W. (1950). *Basic Principles of Curriculum Development and Instruction.* Chicago: University of Chicago Press.

Worthen, B.R. and Sanders, J.R. (1973). *Educational Evaluation: Theory and Practice*. Ohio: Charles and Joanes.

Witkin. (1984). *Assessing needs in education and social programs Jossey-bass publishers.* San Francisco: Washington London.

Wheeler, DK. (1974). *Curriculum Process*. London: University of London.

2) ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และ/หรือสารนิพนธ์

เกตกนก สวยค้าข้าว. (2561). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เฉลิมพล ศรีรักษ์. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2550). *ผลของการใช้รูปแบบการสอนมโนทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยและความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เชาวเรศ ใจทัด. (2559). *การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จินตนา วิเศษจินดา. (2560). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

จิรารัตน์ กระจ่างดี. (2562). *การศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

จุฑารัตน์ อินทะแสน. (2545). *การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 5.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระยุทธ รัชชะ. (2556). *รูปแบบพัฒนาการคิดเชิงสมานฉันท์สำหรับนักศึกษาครู*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นวพร ธรรมกิจวัฒน์. (2562). *การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดบุรีรัมย์.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปณตพร แพเสือ. (2560). *แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

พรรษมน พินทุสมิต. (2560). *การปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

พระดาว ปญฺญาธโร (มินวาน). (2560). *แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรบัณฑิตศึกษานานาชาติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พิษณุ เสนามนตรี. (2562). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการตามหลักไตรสิกขาในโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภรทิพย์ ภาคภูมิ. (2560). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สอดคลองกับองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, ภาควิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เมือง สุวรรณแสนทวี. (2563). *การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยใช้หลักอิทธิบาท 4.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

มนัส พลายชุ่ม. (2540). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอ่างทอง.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัชนีย์ สีหะวงษ์. (2558). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วารี ภูแป้ง. (2559). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาสารคาม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิไล ธนวิวัฒน์. (2541). *การศึกษาสภาพและการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิมล เดชะ. (2559). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วิลาวัลย์ ไพโรจน์. (2540). *การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริรัตน์ หวังสะแล่ะฮ์. (2563). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนสาระวิทยาการคำนวณ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, ภาควิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สมภพ ศรีพูล. (2560). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

อภิชา พุ่มพวง. (2559). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

อัจฉริกา ไพศาลศรีสมสุข. (2559). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนเปียโนโดยการสะท้อนคิดเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนระดับกลาง.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรีศึกษา, ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Connor, B. (2001). *The Catholic School Secondary Teacher : A Relationship Study of Personality, Gender, and Moral Orientation.* ProQuest Dissertations & Theses Global.

Gorzycki, M. (2003). *Moral Development, Cold War Pedagogy, and Catholic, Secondary Education.* ProQuest Dissertations & Theses Global.

Kittel, R. S. (2004). *Abstinence Education : Creating Evaluation Criteria and Evaluating Curriculum (A.C.Green)*. ProQuest Dissertations & Theses Global.

3) สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

3.1) บทความ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์*, *5*(3), 7 – 20

ธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว. (2563). สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน ของครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 4*(3), 233 – 246.

Austin and Reynolds. (1990). Managing for Improved School Effectiveness: An International Survey. *School Organization*, *10*(2/3), 167-178.

Oladipo, S. E. (2009). Moral Education of the Child: Whose Responsibility?. *Department of Counseling Psychology, 20*(2), 149 - 156.

Wood, E. (2007). Reconceptualizing Child – Centred Education: Contemporary Directions in Policy, Theory and Practice in Early Childhood. *FORUM, 49*(1-2), 119 - 134.

4) เอกสารสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ยาเบ็น เรืองจรูญศรี. (2544). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2565, จาก http://www.kroobannok.com/39826/

รุจิรา เรือนเหมย. (2554). ทฤษฎีระบบ. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2565, จาก http://rujirax.blogspot.com/2011/07/blogpost_08.html

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. (2565). สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2565, จาก http://www.secondary27.go.th

Ning_sced. (2558). องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2565, จาก http://pichaikum.blogspot.com/2008/11/blog-post.html.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1) ผศ.ดร. กฤตยากร ลดาวัลย์

- ตำแหน่ง อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
- วุฒิการศึกษา (ปร.ด.) การบริหารการศึกษา

2) นายภูวนาท คำพมัย

- ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนขัติยะวงษา โรงเรียนขัติยะวงษา
- วุฒิการศึกษา (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา

3) นายภูชิต ธีรเมธโยธิน

- ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
- วุฒิการศึกษา (ศษ.ม.) การบริหารการศึกษา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตร้อยเอ็ด โทร. ๐-๔๓๕๓-๘๓๖๔ ต่อ ๓๒๔

ที่ อว ๗๘๐๗/ว ๐๐๖๔ **วันที่** ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เจริญพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์

ด้วย นางพวงเพชร นรทีทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๓๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตร้อยเอ็ด

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ

(ผศ.ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลคลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๐๑๗/ว๐๑๐๗

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)

เจริญพร นายภูวนาท คำพมัย

ด้วย นางพวงเพชร นรทีทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรบัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

(นายภูวนาท คำพมัย)
ผู้อำนวยการโรงเรียนชัยภูมิวิทยาคม

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชนีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๙-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘-๔๙๓๔-๔๐๓๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลคงราน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๔๑๐๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๓๗/ว๐๖๐๗

๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)

เจริญพร นายภูชิต ธีรเมธโยธิน

ด้วย นางพวงเพชร นรทีหาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๔๑๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชนีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๓
นักศึกษา ๐๘-๔๙๓๔-๔๐๓๘

ขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่ประสานงาน

(นายภูชิต ธีรเมธโยธิน)

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องเมือ (Try – out)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลียงเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๘๖๑๘
www.roc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๓๗/๑๐๑๕

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

โรงเรียนธวัชบุรีวิทยาคม
เลขที่รับ 457
วันที่ ๒๑ มี.ค. ๖๖
เวลา ๐๙๓๐
ผู้รับ

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)

เจริญพร นายแสงศิลป์ วิไลลักษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนธวัชบุรีวิทยาคม

ด้วย นางพวงเพชร นรทีทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๓๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) ในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนธวัชบุรีวิทยาคม
เพื่อโปรด ☑ทราบ ☑พิจารณา ☐สั่งการ
เห็นสมควรมอบหมาย
☑ฝ่ายบริหารวิชาการ ☐ฝ่ายบริหารงานบุคคล
☐ฝ่ายบริหารทั่วไป ☐ฝ่ายบริหารแผนและงบประมาณ
☐อื่นๆ.....

ลงชื่อ.....
วันที่ ๒๑ / มี.ค. / ๖๖

ความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนธวัชบุรีวิทยาคม
☑ทราบ
☑เห็นควรมอบหมาย ฉลวรัฐกร
☐อื่นๆ.....

ลงชื่อ.....
วันที่ ๒๑ / มี.ค. / ๒๕๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๘๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๙-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๔๙๓๔-๔๐๓๘

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๑๗/๑ ๐๒๒๕

๕ เมษายน ๒๕๖๖

802 2566
10 เม.ย. 2566 12:00

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายบุญภพ จันทมัตตุการ ผู้อำนวยการโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

ด้วย นางพวงเพชร นรทีทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๔๙๓๔-๔๐๓๘

0802

บันทึกข้อความ

- สำนักฯ ฝอ.

ส่วนราชการ โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย งานธุรการ
ที่ ..... วันที่ 10 เม.ย. 66
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย ด้วยได้รับเรื่องจาก มมร.ร้อยเอ็ด ลว. 5 เม.ย. 66 ข้อความโดยสรุป ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามการวิจัย สาขา การบริหารการศึกษา (ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่สารบรรณ (ลงชื่อ)..... หัวหน้างานธุรการ-สารบรรณ 10 เม.ย. 66 เรื่องนี้เห็นสมควร ☑ เพื่อโปรดทราบและพิจารณา ☐ มอบรองฯฝ่าย..... ☑ มอบกลุ่มสาระ/งาน สำนักงาน ผอ. ..... ☐ แจ้งรองฯฝ่าย ..... ☐ แจ้งกลุ่มสาระ/งาน..... ..... ☐ อื่นๆ ..... (ลงชื่อ)..... รองผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ 10 เม.ย. 66	การสั่งการหรือความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ร้อยเอ็ดวิทยาลัย - ส่งให้ รอง ผอ. ทุกท่าน เจ้าหน้าที่ / ประชาสัมพันธ์ ของความร่วมมือ - เจ้าหน้าที่ฯ 12 เม.ย. 66 หมายเหตุ ของผู้รับปฏิบัติ

รับที่ 503
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
วันที่ ๑๐ ม.ค. ๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ น.
ผู้รับ

อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๓-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๑๗๔

๕ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายภูวนาท คำพมัย ผู้อำนวยการโรงเรียนขัติยะวงษา

ด้วย นางพวงเพชร นรทีทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนขัติยะวงษา
☑ เพื่อโปรดทราบ
○ ควรแจ้ง.....
☑ ควรมอบ.....ธุรการ.....
.....
.....
.....
.....
๑๐ เมษา ๖๖

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๔๙๓๔-๔๐๓๘

ที่ อว ๗๘๐๙/

เมษายน ๒๕๖๖

รับที่ 584
วันที่ 10 เม.ย. 2566
เวลา 10:10 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายนพรัตน์ มูลศรีแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนโพนทองวิทยายน

ด้วย นางพวงเพชร นรทีทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๗๔๐๔๓๑๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโพนทองวิทยายน

☑ เพื่อโปรดทราบ
☐ เห็นควรมอบ
☐ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ
☐ ฝ่ายบริหารงานงบประมาณ
☐ ฝ่ายบริหารงานบุคคล
☐ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
☐ ฝ่ายบริหารงานกิจการนักเรียน

ลงชื่อ .....
๑๐ / เม.ย. / ๒๕๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๓-๔๖๓๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๓
นักศึกษา โทร. ๐๘-๔๓๓๔-๔๐๓๘

ลงชื่อ .....
ตอบรับ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ อว ๗๘๑๗/ ๒๐๒๒๕

๑๕ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายเกรียงไกร ทานะเวช ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศึกษา ๒

ด้วย นางพวงเพชร นรทีทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๔๘๓๔-๔๐๓๘

(นายเกรียงไกร ทานะเวช)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศึกษา ๒
๑๑ เม.ย. ๒๕๖๖

โรงเรียนจังหารฐิตวิริยาประชาสรรค์
รับที่ 911 / 2566
วันที่ 11 / ต.ค. / 66
เวลา 14:00

ที่ อว ๗๘๓๗/ว ๐๖๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

๔ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายเสนอ แก้วนาคูณ ผู้อำนวยการโรงเรียนจังหารฐิตวิริยาประชาสรรค์

ด้วย นางพวงเพชร นรทีทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๓๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้โปรดอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

โรงเรียนจังหารฐิตวิริยาประชาสรรค์
☑ เพื่อโปรดทราบ
☑ เพื่อโปรดพิจารณา

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๓-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๓-๔๖๓๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๔๙๓๔-๔๐๓๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลียบเมือง ตำบลคำนางรอง
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๖๔ โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๖๔
www.roi.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๓๗/๑๐๒๖๕

๕ เมษายน ๒๕๖๖

โรงเรียนดูกอึ่งประชาสามัคคี
เลขที่รับ ๒๕/๒๕๖๖
รับวันที่ ๑๐ เม.ย. 2566
เวลา ๑๐.๐๐ น. ผู้รับ

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายพูลสิทธิ์ สิงห์พันธุ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนดูกอึ่งประชาสามัคคี

ด้วย นางพวงเพชร นรทิทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

- ๑๐ เม.ย. 2566

(นายพูลสิทธิ์ สิงห์พันธุ์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนดูกอึ่งประชาสามัคคี
๑๒ เม.ย. ๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๔๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๙-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๔๘๓๔-๔๐๓๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลขามเรียน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร ๐๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร ๐๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.ec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๐๑๗/๖ ๐๒๒.๔

๕ เมษายน ๒๕๖๖

โรงเรียนสตรีศึกษา จ.ร้อยเอ็ด
รับที่ 0430 วันที่ 10 JUL 2566
เวลา 10.20 น. ผู้รับ กฤษฎา

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายจักรวาล เจริญทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศึกษา

ด้วย นางพวงเพชร นรทีหาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๕๐๔๓๑๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศึกษา

- ☐ เพื่อทราบ
- ☐ เพื่อพิจารณาอนุญาต
- ☐ เพื่อพิจารณาอนุมัติ
- ☐ เพื่อพิจารณาสั่งการ

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๔๘๓๔-๔๐๓๘

(นายจักรวาล เจริญทอง)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลสงเปลือย
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๐๖๓๙/ว ๒๖๖๔

๕ เมษายน ๒๕๖๖

โรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม
เลขรับ ๒๓๑
วันที่ 11 เม.ย. 2566
เวลา ๑๑.๐๖ น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายไพรวัลย์ สมภูงา ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม

ด้วย นางพวงเพชร นรทีทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม
เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลแบบสอบถาม

ลงชื่อ หัวหน้างานธุรการ
11 เม.ย. 2566

- เพื่อโปรดทราบและพิจารณา มอบ
☐ นิเทศวิชาการ ☐ ฝ่ายบริหารบุคคล
☐ ฝ่ายบริหารงบประมาณ ☐ ฝ่ายบริหารทั่วไป
- เรียน ผอ. เพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ลงชื่อ
11 / เมษ. / 2566

☐ ทราบ
☐ สั่งการ

11 / เม.ย. / 66

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๘-๔๗๓๔-๔๐๓๘

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์

1) นายไพรวัลย์ สมภูงา

- ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม
- วุฒิการศึกษา (ค.ม) การบริหารการศึกษา

2) นายอนุสิทธิ์ ศรีฤๅชา

- ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะ ชำนาญการ โรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม
- วุฒิการศึกษา (ศษ.ม.) การบริหารการศึกษา

3) นางสาวกชพรรณ นาเสถียร

- ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย
- วุฒิการศึกษา (กศ.ม.) วิจัยการศึกษา

4) นางรุ่งนภา วรรณคำ

- ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม
- วุฒิการศึกษา (ค.ม.) วิจัยและประเมินผลการศึกษา

5) นายวสันต์ สูงสันเขต

- ตำแหน่ง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย
- วุฒิการศึกษา (ศษ.ม.) การบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลียบเมือง ตำบลคำนางาม
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๔๘๖๔ โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ ยว ๗๔๑๗/ว ๐๒๓๖

๗ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร นายไพรวัลย์ สมภูงา ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม

ด้วย นางพวงเพชร นรทีทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๔๘๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘ ๔๗๓๔ ๓๐๓๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลขามเฒ่า
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐ ๔๓๕๑ ๘๓๖๔ โทรสาร ๐ ๔๓๕๑ ๔๖๑๘
www.roc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๗๗/ว ๐๒๑

๓๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร นายอนุสิทธิ์ ศรีฤาชา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ โรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม

ด้วย นางพวงเพชร นรทีทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

- ทราบ
- อนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

(นายอนุสิทธิ์ ศรีฤาชา)

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘ ๔๗๗๔ ๓๐๓๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลขามเฒ่า
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร ๐ ๔๓๕๑ ๘๓๖๔ โทรสาร ๐ ๔๓๕๑ ๔๖๑๘
www.roc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๒๑๖

๗ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร นางรุ่งนภา วรรณคำ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม

ด้วย นางพวงเพชร นรทีหาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๓๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘ ๔๗๓๔ ๓๐๓๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๔๓๗/ว ๐๒๓๖

๗ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร นางสาวกชพรรณ นาเสถียร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

ด้วย นางพวงเพชร นรทีทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

- ตามที่
- อนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์

(นางสาวกชพรรณ นาเสถียร)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘ ๔๙๓๔ ๓๐๓๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลขามเฒ่า
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐ ๔๓๕๑-๔๓๖๙ โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๓๘
www.roc.mbu.ac.th

ที่ ยว ๗๙๓๗/ว ๐๒๓๖

๗ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร นายวสันต์ สูงสันเขต ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

ด้วย นางพวงเพชร นรทีทาน เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR TEACHING MANAGEMENT TO INCREASE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

- รับทราบ
- ยินดีให้สัมภาษณ์

๗ เมษ. ๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๔๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๓๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๓
นักศึกษา ๐๘ ๔๗๓๔ ๓๐๓๘

ภาคผนวก ฉ

เครื่องมือเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นที่ตรงความเป็นจริงทุกข้อ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากท่านในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่ง และคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด เพราะเสนอผลการวิจัยในภาพรวม

2. แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ มาก
3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ น้อย
1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ น้อยที่สุด

3. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้ศึกษาจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับและนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพใด ๆ ของท่านแต่อย่างใดจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ได้กรุณาตอบแบบสอบถามชุดนี้ให้ครบถ้วน

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

นางพวงเพชร นรทีทาน
หลักสูตรศึกษาศาสตมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพ

☐ ผู้บริหาร

☐ ครู

2. ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรีขึ้นไป

3. ขนาดสถานศึกษา

☐ ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 119 คนลงมา

☐ ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 – 719 คน

☐ ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720 – 1,679 คน

☐ ขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

คำชี้แจงโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน

ที่	ข้อความคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนการสอน											
1	ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล										
2	ครูผู้สอนมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความรู้ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านเจตคติ										
3	ครูผู้สอนมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด										
4	ครูผู้สอนมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา										
5	ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย										
6	ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										
7	ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน										
8	ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยลดการบรรยาย เลือกสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมเน้นการปฏิบัติของผู้เรียน										
9	ครูผู้สอนมีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน										
10	ครูผู้สอนมีการประเมินทักษะ ความรู้ความเข้าใจ ในการเรียนรู้ของผู้เรียน										

ที่	ข้อความคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน											
11	ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา										
12	ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ เพื่อระบุความคาดหวังที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน										
13	ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา										
14	ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านจิตใจ										
15	ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติ										
16	ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนเตรียมเนื้อหาการสอน										
17	ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการเลือกวิธีการสอน										
18	ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการเลือกสื่อการเรียนการสอน										

ที่	ข้อความคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19	ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน										
20	ครูผู้สอนมีการแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียน ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน										
ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน											
21	สถานศึกษาจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือความรู้ความสามารถ										
22	ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรของสถานศึกษา										
23	ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน										
24	ครูผู้สอนมีการจัดลำดับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้มากที่สุด										
25	ครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย										
26	ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามช่วงวัย และความถนัดของผู้เรียน										

ที่	ข้อความคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
27	ครูผู้สอนเตรียมกรอบเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมตรงตามเวลาที่กำหนด										
28	ครูผู้สอนมีความแม่นยำในเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน										
29	ครูผู้สอนเตรียมเนื้อหามีความสัมพันธ์กับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน										
30	ครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเกิดความคุ้มค่าในการจัดการเรียนรู้										
ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน											
31	สถานศึกษามีงบประมาณในการจัดหาสื่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียน										
32	สถานศึกษามีการตรวจสอบติดตามประเมินผลการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง										
33	สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนมีการอบรมพัฒนาตนเองในการใช้การเรียนการสอนให้ทันยุคสมัยอยู่เสมอ										
34	ครูผู้สอนจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน										
35	ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ก้าวทันในยุคปัจจุบัน										
36	ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน										
37	ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน										

ที่	ข้อความคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
38	ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน										
39	ครูผู้สอนมีการสร้าง สื่อ นวัตกรรม เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน										
40	ครูผู้สอนมีการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรมที่ผลิตขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน										
41	ครูผู้สอนมีการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา										
ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน											
42	สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดในหลักสูตร										
43	ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติตามระเบียบที่สถานศึกษากำหนด										
44	ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์										
45	ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร										
46	ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน										

ที่	ข้อความคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
47	ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนได้										
48	ครูผู้สอนมีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน										
49	ครูผู้สอนมีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน										
50	ครูผู้สอนจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาเพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิ รับรองผลการเรียนของผู้เรียน										

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามครบทุกข้อ

มหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีทั้งหมด 5 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

นางพวงเพชร นรทีทาน

ศึกษาศาสตมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง .....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่..... เดือน.....พ.ศ. .....

สถานที่สัมภาษณ์.....

ตั้งแต่เวลา..... น. ถึงเวลา..... น.

<u>ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์</u>

1. ท่านมีแนวทางใน ด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางใน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางใน ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางใน ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางใน ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่ง

นางพวงเพชร นรทีทาน

ภาคผนวก ช

ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC) ของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

สรุปประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
นางพวงเพชร นรทีทาน

แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา	**คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ**			$\sum R$	**IOC**	**เทียบกับเกณฑ์**
	1	**2**	**3**			
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
1.ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ครูผู้สอนมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความรู้ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านเจตคติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ครูผู้สอนมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ครูผู้สอนมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการสร้างมวลประสบการณ์ให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยลดการบรรยาย	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
เลือกสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมเน้นการปฏิบัติของผู้เรียน						
8. ครูผู้สอนมีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9. ครูผู้สอนมีการประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10. ครูผู้สอนมีการประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน						
11. ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12. ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ เพื่อระบุความคาดหวังที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13. ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14. ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านจิตใจ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15. ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
16. ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการวางแผนเตรียมเนื้อหาการสอน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
17. ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการเลือกวิธีการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18. ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการเลือกสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19. ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20. ครูผู้สอนมีการแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียน ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน						
21. สถานศึกษาจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือความรู้ความสามารถ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22. ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23. ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
24. ครูผู้สอนมีการจัดลำดับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้มากที่สุด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25. ครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26. ครูผู้สอนมีการเตรียมเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนตรงตามช่วงวัย และความถนัดของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27. ครูผู้สอนเตรียมกรอบเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมตรงตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28. ครูผู้สอนมีความแม่นยำในเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
29. ครูผู้สอนเตรียมเนื้อหามีความสัมพันธ์กับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30. ครูผู้สอนมีการแทรกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเกิดความคุ้มค่าในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 1	2	3	$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
ด้านการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน						
31. สถานศึกษามีงบประมาณในการจัดหาสื่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32. สถานศึกษามีการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33. สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนมีการอบรมพัฒนาตนเองในการใช้การเรียนการสอนให้ทันยุคสมัยอยู่เสมอ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
34. ครูผู้สอนจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35. ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ก้าวทันในยุคปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36. ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37. ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38. ครูผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
39. ครูผู้สอนมีการสร้าง สื่อ นวัตกรรม เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
40. ครูผู้สอนมีการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรมที่ผลิตขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41. ครูผู้สอนมีการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน						
42. สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดในหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
43. ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติตามระเบียบที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44. ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
45. ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนที่สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
46. ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47. ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
48. ครูผู้สอนมีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
49. ครูผู้สอนมีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหา เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
50. ครูผู้สอนจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียนแสดงวุฒิ รับรองผลการเรียนของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

<u>หมายเหตุ</u>: ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

สรุปค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00

ภาคผนวก ฌ
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.932	50

ภาคผนวก ญ
ภาพการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

นายไพรวัลย์ สมภูงา ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม

นายอนุสิทธิ์ ศรีฤาชา รองผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม

ภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

นางสาวกชพรรณ นาเสถียร รองผู้อำนวยการโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

นางรุ่งนภา วรรณคำ ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษโรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม

ภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

นายวสันต์ สูงสันเขต ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล : พวงเพชร นรทีทาน

วัน เดือน ปีเกิด : วันพุธที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2526

ชาติภูมิ : ร้อยเอ็ด

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ 257 บ้านเปลือยใหญ่ หมู่ที่ 10 ตำบลรอบเมือง
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
E-mail : norateethan@gmail.com
Tel. Mobile : 084-9344038
ID. Line : 0849344038

การศึกษา : ปริญญาตรี สาขาฟิสิกส์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พุทธศักราช 2548
ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พุทธศักราช 2549

หน้าที่การงานปัจจุบัน : ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนขัติยะวงษา อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด